

Oulunkylän yhteiskoulun lukion
opinto-opas
2019-2020

Maria, Annalissa

Sisältö

OULUNKYLÄN YHTEISKOULU	4
Puhelinnumerot	4
Ryhmänohjaajat	7
LUKUVUOSI 2019–2020	8
Lukuvuosi 2019–2020	8
Oppituntien ajat	9
Uusintakuulustelut	12
Luokattoman lukion keskeisiä piirteitä	13
Suoritusohjeet	15
OPISKELUN ARVIOINTI	19
YLIOPPILASTUTKINTO	22
SYKSYN 2019 KOEPÄIVÄT	26
KEVÄÄN 2020 KOEPÄIVÄT	27
KOULUN MUU TOIMINTA	28
Järjestyssäännöt	34
KURSSISELOSTEET	37
OPPIKIRJAT LUKUVUONNA 2019–2020	74
Lukion kokeisiin liittyviä ohjeita	78

Kannessa ja kuvituksissa opiskelijoiden katutaideprojekti uhanalaisista lajeista, joka toteutettiin yhteistyössä Helen sähköverkko Oy:n kanssa.

Taitto: Lissu Lehtimaja/Jaana Björklund H1

Next Print Oy 2019

OULUNKYLÄN YHTEISKOULU

Siltavoudintie 24

00640 Helsinki

vaihde/kanslia 09 7206 730

fax 09 7206 7360

sähköposti: oyk@oulunkylanyhteiskoulu.fi

kotisivut: www.oulunkylanyhteiskoulu.fi

PUHELINNUMEROT

Rehtori **Mirva Lindström** 09 7206 7333

Vararehtori **Altti Pikkarainen** 09 7206 7331

Koulusihteeri **Päivi Palola** 09 7206 730

Opettajat 09 7206 7335

Opettajat (uusi puoli) 09 7206 7341

Lukion opinto-ohjaajat

Kirsi Nousiainen ja **Matias Huttunen** 09 7206 7337

Peruskoulun opinto-ohjaajat

Marianna Tiilikainen 09 7206 7336

Salla Salminen 09 7206 7347

Erityisopettajat

Annette Paavola ja **Auli Peltola** 09 7206 7344

Terveystietäjä **Anne Sorvari** 050 310 5632 anne.sorvari@hel.fi

Psykologi **Pekka Holopainen** 72067353/050 540 8664

Kuraattori **Liisa Ståhle**

0972067338

Kouluisäntä **Eemil Hallikas**

040 7209831

ASIAA OPETTAJILLE TAI KANSLIAAN?

Opettajat ovat parhaiten tavoitettavissa ennen oppituntien alkua tai heti tuntien päätyttyä. Opettajien sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@oulunkylanyhteiskoulu.fi

LUKION OPETTAJAT

Ala-aho Matti	fysiikka	ALA
Arajärvi Maaret	englanti	ARA
Collin Jenni	äidinkieli ja kirjallisuus	COL
Forsell Ida	kemia	FOR
Harju Eeva	ruotsi	HAR
Havukumpu Kaisu	uskonto	HAV
Holma Arja	kuvataide	HOL
Huhtala Hannu	fysiikka, tietotekniikka	HUH
Huttunen Matias	opinto-ohjaus	HUT
Hyttinen Tuomas	historia, yhteiskuntaoppi	HYS
Ikonen Niina	saksa	IKO
Kaasinen Oona	matematiikka	KA
Kauranen Jorma	liikunta, terveystieto	KAU
Kinnunen Aleksi	kuvataide	KIN
Kivimäki Hanna	musiikki	KIV
Koskela Emmi	maantiede, biologia	KOS
Kurki-Mäkelin Marjo	tekstiilityö	KUR
Kähkönen Taina	ruotsi	KÄH
Käkelä Keijo	englanti	KÄK
Lehmusvaara Virva	äidinkieli ja kirjallisuus	LEV

Lehtonen Jussi	matematiikka, kurssivalinnat, (lukujärjestykset)	LEH
Maso Auli	kemia	MAS
Meckelburg Maiju	uskonto	MEC
Mikander Milla	matematiikka	MIK
Mäkinen Satu	äidinkieli ja kirjallisuus, teatteritaide	MÄS
Männynväli Tiina	englanti	MÄN
Naukkarinen Mikko	terveystieto	NAV
Nevala Riitta	kotitalous	NER
Nousiainen Kirsi	opinto-ohjaus	NOU
Ojalehto Lauri	filosofia, elämäkatsomustieto	OJA
Paakkanen Melissa	historia, yhteiskuntaoppi	PAM
Paavola Annette	erityisopettaja	PAA
Peltola Auli	erityisopettaja	PEL
Piirainen Pirjo	ruotsi, saksa	PII
Put aansuu Jukka	äidinkieli ja kirjallisuus	PUT
Råfols Juan	espanja	RAF
Raitala Eija	ranska	RAI
Rajakylä Mikko	kemia	RAJ
Salminen Salla	opinto-ohjaus	SAS
Salminen Timo	matematiikka	SAL
Sturén Anu	ruotsi	STU
Särkilähti Marko	uskonto, psykologia	SÄR
Tapper Mikko	historia, yhteiskuntaoppi	TAP
Verdiyeva Ulfat	uskonto	VER
Wackström Kati	liikunta, terveystieto	WAC
Welling Petteri	biologia, maantiede	WEL

RYHMÄNOHJAAJAT

16A Nousiainen Kirsi

17A Raitala Eija

17B Welling Petteri

17C Wackström Kati

17D Käkelä Keijo

18A Piirainen Pirjo

18B Ikonen Niina

18C Mäkinen Satu

18D Maso Auli

19A Salminen Timo

19B Ala-aho Matti

19C Koskela Emmi

19D Särkilähti Marko

Lukuvuosi 2019 - 2020

LUKUVUOSI 2019 – 2020

Syyslukukausi 8.8.2019 (to) - 20.12.2019 (pe)

Syysloma 14.10.2019 (ma) - 18.10.2019 (pe)

Vapaa itsenäisyyspäivä 6.12.2019 (pe)

Joululoma 21.12.2019 (la) - 6.1.2020 (ma)

Kevätlukukausi 7.1.2020 (ti) - 30.5.2020 (la)

Koulukohtainen työpäivä 11.1.2020 (la)

Talviloma 17.2.2020 (ma) - 21.2.2020 (pe)

Pääsiäisloma 9.4.2020 (to) - 13.4.2020 (ma)

Vapaa helatorstai 21.5.2020

JAKSOT

I jakso	8.8. - 30.9.2019	arviointiviikko ma 23.9. - ma 30.9.2019
II jakso	1.10. - 27.11.2019	arviointiviikko ke 20.11. - ke 27.11.2019
III jakso	28.11.2019 - 3.2.2020	arviointiviikko ma 27.1. - ma 3.2.2020
IV jakso	4.2. - 14.2.2020	arviointiviikko ke 25.3. - ke 14.2.2020
V jakso	2.4. - 30.5.2020	arviointiviikko ke 22.5. - to 28.5.2020

LUKION KOEPALAUTUKSET KLO 13.00-15.20

1. ti 8.10.2019
2. ma 9.12.2019
3. ti 11.2.2020
4. ti 14.4.2020
5. pe 29.5.2020 (klo 9.00-11.20)

OPPITUNTIEN AJAT

KOULUPÄIVÄ

Koulun ulko-ovet avataan klo 7.30 ja suljetaan klo 16.00.

Pakollinen ryhmänohjaajan tuokio joka torstai klo 12.55-13.10

Maanantai, tiistai, keskiviikko ja perjantai

Aika	Vuosikurssit 1 ja 2	Vuosikurssit 3 ja 4
8.15-9.30	Oppitunti 1	
9.30-9.40	Välitunti	
9.40-11.00	Oppitunti 2 (sis. aamunavuksen)	
11.00-13.00	Ruokailu 11.00-11.40	Välitunti 11.00-11.05
		Oppitunti 3 11.05-12.20
	Oppitunti 3 11.40-12.55	Ruokailu 12.20-13.00
	Välitunti 12.55-13.05	
13.05-14.20	Oppitunti 4	
14.20-14.25	Välitunti	
14.25-15.40	Oppitunti 5	

Torstai

Aika	Vuosikurssit 1 ja 2	Vuosikurssit 3 ja 4
8.15-9.30	Oppitunti 1	
9.30-9.45	Tiedotusvälitunti	
9.45-11.00	Oppitunti 2 (sis. aamunavauksen)	
11.00-13.00	Ruokailu 11.00-11.40	Välitunti 11.00-11.05
		Oppitunti 3 11.05-12.20
	Oppitunti 3 11.40-12.55	
		Ruokailu 12.20-12.55
12.55-13.10	Ryhmänohjaajan tuokio	
13.10-13.15	Välitunti	
13.15-14.30	Oppitunti 4	
14.30-14.35	Välitunti	
14.35-15.50	Oppitunti 5	

TUNTIKAAVIO

	MA	TI	KE	TO	PE
8.15-9.30	1	2	7	1	2
9.40-11.00	4	3	6	4	3
11.05-12.20					
11.40-12.55	6	5	3	5	5
13.05-14.20	7	4	2	6	7
14.25-15.40	-	1	-	8/9	-

Tuntikaaviosta näet, minä päivinä ja mihin aikaan pidetään oppitunnit, jotka on sijoitettu kurssitarjottimen palkkeihin. Esimerkiksi 1. palkin oppitunnit ovat maanantaisin klo 8.15-9.30, tiistaisin klo 14.25-15.40 sekä torstaisin klo 8.15-9.30.

UUSINTAKUULUSTELUT

Ke 30.10.2019 klo 14.30	hylättyjen kurssien uusinta
Ke 15.1.2020 klo 14.30	hylättyjen kurssien uusinta
Ke 4.3.2020 klo 14.30	hylättyjen ja hyväksytyjen kurssien uusinta
Ke 29.4.2020 klo 14.30	hylättyjen kurssien uusinta
Ma 8.6.2020 klo 9.00	hylättyjen ja hyväksytyjen kurssien uusinta

Uusintakuulusteluihin ilmoittaudutaan kansliasta saatavalla lomakkeella viimeistään kuulustelua edeltävänä keskiviikkona. Kesän kuulusteluihin pitää ilmoittautua viimeistään perjantaina 29.5.2020. Ilmoittautumislomake palautetaan kansliaan kirjekuussa, johon kirjoitetaan opettajan nimi, kurssi sekä oma nimi. Aikaa yhden kokeen suorittamiseen on kolme tuntia, kahden kokeen suorittamiseen neljä tuntia.

LUOKATTOMAN LUKION KESKEISIÄ PIIRTEITÄ

JAKSOJÄRJESTELMÄ

Lukuvuosi on jaettu viiteen jaksoon. Yksi jakso on keskimäärin seitsemän ja puolen viikon pituinen.

ARVIOINTI- JA NÄYTTÖVIKKO

Kurssikokeet tai muut näytöt pidetään jakson viimeisellä viikolla. Niiden suoritukseen on varattu yleensä kolme tuntia. Kokeet tai näytöt alkavat klo 9.30. Kokeesta voi poistua aikaisintaan tunnin kuluttua. Jos sinulla on kaksi koetta samana päivänä, sovi opettajasi kanssa erityisjärjestelyistä etukäteen. Joitakin kokeita on mahdollisesti myös koeviikon ulkopuolella. Kokeet palautetaan noin viikon kuluttua koeviikon viimeisestä päivästä.

KURSSIMUOTOISUUS

Oppiaineen sisällöt on ryhmitelty kurssi- ja jaksoiksi. Kurssien kesto on keskimäärin 18-19 x 75 minuutin oppituntia. Kurssien tavoitteet, sisällöt, suoritusohjeet ja arviointi esitetään tässä oppaassa kurssiselosteiden yhteydessä.

KURSSITARJOTIN

Kurssitarjotin on perustyöjärjestys, johon on merkitty kaikki lukuvuoden aikana tarjottavat kurssit. Se on laadittu opiskelijoiden keväällä antamien esivalintojen pohjalta. Kurssitarjotin on opiskelijan oman opinto-ohjelman suunnittelun perusta. Kussakin jaksossa toteutettavat kurssit on järjestetty ns. palkkeihin. Samaan palkkiin sijoitetut kurssit opetetaan siis samalla oppitunnilla, joten voit valita palkista yleensä yhden kurssin. Jos esimerkiksi valitset kurssisi kuudesta palkista/jakso, viikkotuntimääräsi tulee olemaan noin kahdeksantoista 75 minuutin oppituntia. Pakolliset kurssit kannattaa valita suosituksen mukaisesti (ks. kurssiselosteet).

TUNTIKAAVIO JA TYÖJÄRJESTYS

Tuntikaaviosta ilmenee, millä tunnilla eri palkeissa olevat kurssit pidetään viikon aikana. Jokaista kurssia opiskellaan pääsääntöisesti kolme 75 minuutin oppituntia viikossa. Tuntikaavion avulla

voit laatia itsellesi koko lukuvuoden työjärjestyksen jo silloin, kun valitset kurseja kurssitarjottimelta.

PAKOLLISET KURSSIT

Lyhyen matematiikan valinneiden tulee suorittaa lukion aikana pakollisia kurseja vähintään 47 ja pitkän matematiikan valinneiden 51 kurssia. Pakollisiin kursseihin on koottu kunkin oppiaineen keskeisin sisältö.

VALTAKUNNALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

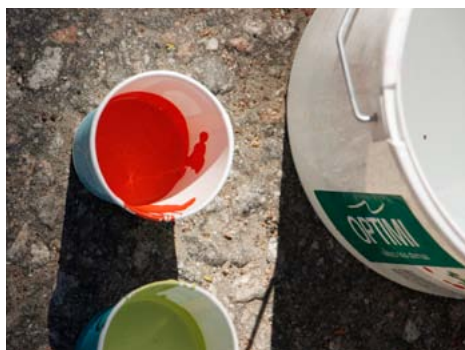
Syventävät kurssit ovat pääasiassa pakollisiin kursseihin liittyviä jatkokursseja. Valtakunnallisia syventäviä kurseja täytyy suorittaa lukion aikana vähintään 10. Voit valita syventävät kurssit kiinnostuksesi mukaan. B2- ja B3-kielissä on pelkästään syventäviä kurseja.

PAIKALLISET SYVENTÄVÄT KURSSIT

Valtakunnallisten syventävien kurssien lisäksi on myös paikallisia syventäviä kurseja, jotka ovat myös pakollisiin kursseihin liittyviä jatkokursseja (ks. arviointi).

PAIKALLISET SOVELTAVAT KURSSIT

Nämä ovat paikallisia kurseja, joita pyritään toteuttamaan opiskelijoiden osoittaman kiinnostuksen mukaan. Kurssit eivät välttämättä liity pakollisiin oppiaineisiin, vaan ne voivat sisältää aineksia eri oppiaineista, olla harras-

tekursseja tai ammatillisesti suuntauneita kurseja. Muualla suoritettavat kurssit luetaan yleensä soveltavien kurssien joukkoon.

VERKKOKURSSIT JA MUUALLA SUORITETUT OPINNOT

Sovi aina kurssisuorituksista ennakoon rehtorin, vararehtorin, opinto-ohjaajan tai aineenopettajan kanssa. ks. verkkolukio.fi

OHJAUSRYHMÄ

Lukiossa luokkaa vastaa ohjausryhmä. Se kokoontuu ohjaustuokioon torstaisin klo 12.55-13.10 ryhmäohjaajan johdolla. Näissä tilaisuuksissa annetaan yleisinformaatiota, jaetaan tiedotteita,

SUORITUSOHJEET

LUKION OPPIMÄÄRÄ

Lukion oppimäärä koostuu pakollisista, syventävistä ja soveltavista kursseista, joita täytyy suorittaa yhteensä vähintään 75. Ylioppilastutkintotodistusta ei voi saada ennen kuin 75 kurssia on koossa.

OPISKELUAIKA

Lukion oppimäärän suorittamiseen kuluu täysipäiväisesti opiskellen kolme lukuvuotta. Kurssimääräksi vuosittain suositellaan 30 + 30 + 15 kurssia. Opinto-ohjel-

selvitetään käytännön toimintatapoja koulussa, viritellään ryhmähenkeä ja edistetään opiskelun sujumista. Osallistuminen ryhmäohjaustuokioon on osa opinto-ohjausta ja siten pakollista.

RYHMÄNOHJAAJA

Ryhmäohjaaja huolehtii ryhmänsä ryhmäytymisestä, vastaa opiskelijoiden etenemisen seurannasta ja tiedottamisesta sekä yhteydenpidosta vanhempiin.

maasi tulisi sisältyä tällöin keskimäärin 6 kurssia/jakso.

OPETUKSEEN OSALLISTUMINEN

Lukion suorittaminen edellyttää, että osallistut säännöllisesti valitsemiesi kurssien opiskeluun. Opettaja saattaa jättää kurssin arvostelematta, jos opiskelijalla on yli kolme tuntia selvittämättömiä poissaoloja. Lukuvuoden aikana voi olla poissa opetuksesta rehtorin luvalla

perustellusta syystä yhden jakson ajan. Lukio-opinnot voi keskeyttää korkeintaan yhden lukuvuoden ajaksi menettämättä opinto-oikeutta. Lupa näihin tulee anoa kirjallisena, jossa on huoltajan allekirjoitus.

POISSAOLOT

Yksittäisen tunnin poissaoloon luvan antaa kyseisen tunnin opettaja, enintään kolmeksi päiväksi ryhmänohjaaja ja pidemmäksi ajaksi rehtori. Mikäli et ole pystynyt pyytämään lupaa etukäteen (esim. sairaustapaus), anna siitä välittömästi selvitys opettajillesi. Pidemmissä sairaustapauksissa selvityksessä täytyy olla terveydenhoitajan, sairaanhoitajan tai lääkärin allekirjoitus. Poissaolot selvitetään Wilman kautta. Vanhemmat voivat seurata poissaolomerkinä Wilmasta ja selvittää poissaolon syyn kohdassa Huomautukset.

OPINTO-OHJELMA

Jokainen opiskelija suunnittelee oman opinto-ohjelmansa koko lukuvuodelle kurssitarjottimen pohjalta. Työmäärän tasainen jakautuminen, ylioppilaskirjoitukset sekä jatko-opintosuunnitelmat

ovat tärkeitä näkökulmia opinto-ohjelman suunnittelussa. Yleisohje: opinto-ohjelmaa laatiessasi valitse ensin sellaiset kurssit, joita tarjotaan vain kerran tai kaksi kertaa lukuvuoden aikana ja katso, että saat pakolliset kurssit opiskeltua ajoissa.

VALINTOJEN JA MUUTOSTEN TEKEMINEN

Omat kurssi-/opetusryhmävalinnat syötetään itse Wilmaan. Valintaohjelma näyttää, kuinka monta opiskelijaa ryhmään on ilmoittautunut ja milloin ryhmä on täynnä. Ryhmän maksimikooksi on yleisimmin määritelty 35 tai 28 opiskelijaa. Mikäli et mahdu valitsemallesi kurssille, mieti voisitko valita jonkin muun kurssin samasta palkista tai ota yhteyttä kurssin opettajaan. Tarpeen vaatiessa voit käydä tekemässä vähäisiä muutoksia kurssiisi lukuvuoden edetessä (esim. ryhmästä toiseen siirtyminen). Opinto-ohjelman muuttaminen ja kurssimäärän mahdollista vähentämistä aiheuttavat muutokset täytyy tehdä opinto-ohjaajan luona.

OPISKELURYHMÄN VARMISTAMINEN

Lopullinen opiskelupaikan varmistaminen tapahtuu kurssin ensimmäisellä tunnilla.

Ilmoitus opettajalle on välttämätön, mikäli olet estynyt saapumasta ensimmäiselle opitunnille.

KURSSIN SUORITTAMINEN

Kurssien suorittamisjärjestyksestä on annettu ohjeet kunkin oppiaineen esittelyn yhteydessä tässä oppaassa. Mikäli haluat yhteydessä tässä oppaassa. Mikäli haluat poiketa annetuista ohjeista, neuvottele kyseisen aineen opettajan kanssa. Samoin jos haluat suorittaa samanaikaisesti kaksi kurssia, sovi opettajien kanssa asiasta hyvissä ajoin.

KURSSIN KESKEYTTÄMINEN

Mikäli joudut keskeyttämään aloittamasi kurssin, sinun tulee viipymättä ottaa yhteys opinto-ohjaajaan sekä ilmoittaa kes-

keyttämisestä kyseisen kurssin opettajalle. Silloin kurssi jätetään arvostelematta.

KURSSIN SUORITTAMINEN ITSENÄISESTI

Kursseja voi suorittaa myös itsenäisesti opiskellen. Tällöin sinun tulee etukäteen sopia kyseisen opettajan kanssa vaadittavista suorituksista sekä laatia kirjallinen suunnitelma ja aikataulu rehtorin hyväksyttäväksi. Tätä varten on erityinen lomake, jonka saa koulun kansliasta. Kursseja voit suorittaa itsenäisesti joko kokonaan tai osittain opetukseen osallistumatta, mikäli se on perustellusta syystä tarkoituksenmukaista. Tällöin sinun tulee sopia opettajan kanssa asiaan liittyvistä menettelytavoista. Taito- ja taideainei-

den kursseja sen sijaan et voi suorittaa opetukseen osallistumatta. Sama koskee useimpien aineiden ensimmäisiä kursseja. Itsenäisesti suoritettavat kurssit on aina tehtävä omassa koulussa. Itsenäisesti opiskeltu kurssi täytyy aina tulla hyväksyttyä suoritetuksi (vähintään arvosana 5).

MUISSA OPPILAITOKSISSA SUORITETUT KURSSIT

Jos muissa oppilaitoksissa (esim. kesäluokio, kesäyliopisto, aikuislukio, ammattioppilaitos) suorittamasi kurssit vastaavat tavoitteiltaan, laajuudeltaan ja vaativuudeltaan koulumme opetussuunnitelman mukaisia kursseja, ne voidaan hyväksyä kurssin suoritukseksi. Muissa oppilaitoksissa suoritettujen kurssien hyväksymisestä päättää kyseisen aineen opettaja yhdessä rehtorin kanssa. Tarkista asia aina

etukäteen rehtorilta. Tarvittaessa sinulta voidaan edellyttää myös lisäsuorituksia. Kurssin arviointi perustuu tässä tapauksessa kyseisen oppilaitoksen arviointiin sekä omassa lukiossa vaadittaviin lisäsuorituksiin. Toisessa oppilaitoksessa suoritettu kurssi edellyttää aina opetukseen osallistumista ja hyväksytyä suoritusta (arvosana vähintään 5).

HYLÄTYN ARVOSANAN KOROTTAMINEN

Hylätyn arvosanan voit korottaa osallistumalla kokeeseen uusintakuulustelupäivinä tai käymällä kurssin kokonaan uudelleen.

HYVÄKSYTYN ARVOSANAN KOROTTAMINEN

Hyväksytyä kurssisuoritusta voit korottaa joko hyväksytyjen arvosanojen uusintapäivinä tai käymällä kurssin uudelleen. Voimaan jää parempi arvosana.

OPISKELUN ARVIOINTI

KURSSIN ARVIOINTI

Kurssit arvioidaan numeroin (asteikolla 4-10) tai suoritusmerkinnällä (suoritettu = S). Mikäli kurssi on kesken esimerkiksi osasuorituksen puuttumisen vuoksi, siitä annetaan K-merkintä. Arvosanat ovat nähtävissä Wilmassa.

Paikalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroin tai suoritusmerkinnällä. Arviointitapa tulee esille kunkin oppiaineen kohdalla tässä oppaassa. Annettua arvosanaa ei kuitenkaan lasketa siihen keskiarvoon, jonka mukaan kyseisen oppiaineen päättöarvosana määräytyy. Koulukohtainen syventävä kurssi voi vain korottaa oppiaineen päättöarvosanaa opettajan harkinnan mukaan. Mikäli paikallisesta syventävästä tai soveltavasta kurssista tulee arvosana 4, sitä ei lasketa kokonaiskurssimäärään. Soveltavat kurssit arvioidaan yleensä suoritusmerkinnällä. Kurssien arvioinnista

kerrotaan yksityiskohtaisesti kurssiselosteissa ja kurssien alussa ensimmäisellä oppitunnilla.

K-MERKINNÄN SUORITTAMINEN

K-merkinnän aiheuttavia puuttuvia osasuorituksia voivat olla esimerkiksi sanakokeet, tekstit, tutkielma, esitelmä tai loppukoe. Opettaja merkitsee Wilmaan puuttuvat suoritukset. Jotta kurssista voisi antaa arvosanan, nämä osasuoritukset on hoidettava kuntoon seuraavan jakson aikana. Työt ja kirjoitelmat on palautettava koeviikkoon mennessä ja loppukoe on tehtävä viimeistään seuraavassa uusintakuulustelussa. Muussa tapauksessa kurssin osasuoritukset mitätöityvät eikä kurssista jää mitään merkintää todistukseen.

POISSAOLOJEN VAIKUTUS

Kaikki poissaolot vaikuttavat kurssiarvosanaan alentavasti, jollei opiskelija selvitä

niitä hyväksytysti ja korvaa poissaolotuntejaan annetuilla tehtävillä. Mikäli poissaoloja on ilman hyväksyttäviä syitä enemmän kuin kolme oppituntia, opettaja saattaa jättää kurssin arvostelematta.

OPPIAINEEN OPPIMÄÄRÄN ARVIOINTI

Oppiaineen oppimäärä muodostuu pakollisista ja valtakunnallisista syventävistä sekä niihin läheisesti liittyvistä soveltavista kursseista. Opiskelijan on suoritettava vähintään 2/3 opinto-ohjelmansa mukaisista oppiaineen oppimäärän pakollisista ja valtakunnallisista syventävistä kursseista hyväksytysti riippuen opiskeltujen kurssien kokonaismäärästä (arvosana vähintään 5). Tällöin jokainen opiskeltu pakollinen ja syventävä kurssi on mukana oppiaineen arvosanassa. Oppimäärän päättöarvosana muodostuu pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurs-

sisanojen aritmeettisesta keskiarvosta. Oppiaineisiin läheisesti liittyvät paikalliset syventävät ja soveltavat kurssit voivat vaikuttaa arvosanaan lisänäyttönä (ks. kurssiselosteet). Mikäli opiskelijan tiedot ja taidot ovat opiskelun päättövaiheessa kurssiarvosanojen keskiarvon perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat, kyseisen aineen opettajat voivat myös korottaa oppiaineen arvosanaa. Loppuarvosanaa voit myös korottaa abeille järjestettävissä korotustenteissä, jotka ovat kirjallisia, suullisia tai molempia.

NUMEROIN ARVIOITAVAT OPPIAINEIDEN OPPIMÄÄRÄT

Númeroarvosanoin arvioidaan kaikki pakollisten oppiaineiden oppimäärät sekä valinnaiset vieraat kielet. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä. Mikäli opiskelija pyytää, hän saa suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden kurssin sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi kurssia. Mikäli haluat päättötodistukseen ko. oppiaineista suoritusmerkinnän, ilmoita siitä kirjallisesti erillisellä

lomakkeella kansliaan pe 24.4. mennessä. Päättötodistuksen numeroarvosanaa ei voi muuttaa suoritusmerkinnäksi, eikä suoritusmerkintää numeroarvosanaksi virallisen todistuksen antopäivän jälkeen.

LUKION OPPIMÄÄRÄN SUORITUS

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän silloin, kun hän on suorittanut oppiaineiden oppimäärät hyväksytysti ja lukion vähimmäiskurssimäärä 75 kurssia täytty. 75 kurssista 10 tulee olla valtakunnallista syventävää kurssia. Lukion oppimäärässä ovat mukana kaikki arvioidut kurssit; mitään kurssiarvosanaa ei jälkikäteen voi enää poistaa.

ARVIOINNIN UUSIMINEN JA OIKAISU

”Opiskelija voi kahden kuukauden kuluessa arvioinnista tiedon saatuaan pyytää opinnoissa etenemistä koskevan päätök-

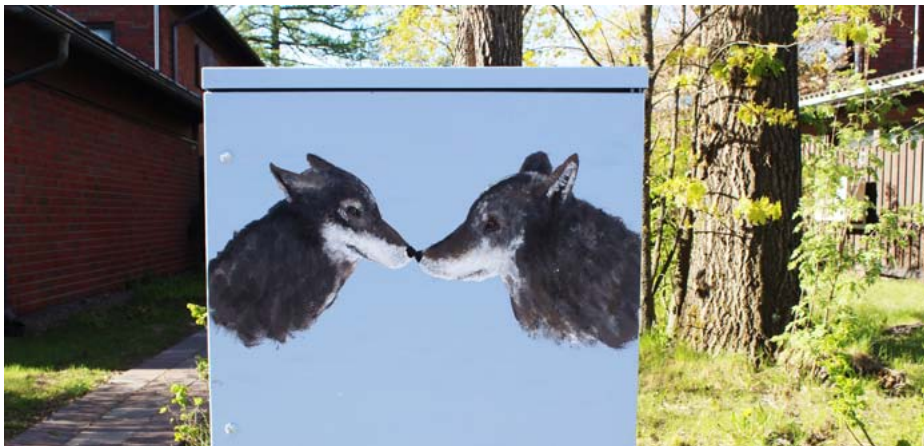
sen tai päättöarvioinnin uusimista. Pyyntö tehdään rehtorille. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä.” (Lukioasetus 13. § 1. mom.) Uuteen arviointiin tyytymätön voi pyytää arviointiin oikaisua aluehallintovirastosta. (Lukioasetus 13. § 2. mom.)

LUKION PÄÄTTÖTODISTUS

Syksyllä päättötodistuksen saavien on hoidettava suoritukset lokakuun loppuun mennessä. Keväällä päättötodistuksen saavien on hoidettava suoritukset kuntoon huhtikuun loppuun mennessä. Lukion päättötodistus on ehtona ylioppilastutkintotodistuksen saamiselle.

YLIOPPILASTUTKINTO

TUTKINNON RAKENNE

Ylioppilastutkintoon kuuluu vähintään neljä koetta. Äidinkielen ja kirjallisuuden koe (tai suomi toisena kielenä -koe) on kaikille pakollinen. Kolme muuta pakollista koetta kokelas valitsee ryhmästä, johon kuuluvat toisen kotimaisen kielen koe, vieraan kielen koe, matematiikan koe ja reaaliaineissa järjestettävä koe. Pakollisten kokeiden lisäksi kokelas voi osallistua yhteen tai useampaan ylimääräiseen kokeeseen.

Matematiikassa, toisessa kotimaisessa

kielessä ja vieraissa kielissä voi valita joko pitkän tai lyhyen (ruotsissa keskipitkän) oppimäärän kokeen riippumatta siitä, mitä oppimääriä näissä aineissa on opiskeltu. Kuitenkin ainakin yhdessä edellä mainituista aineista on suoritettava pitkän oppimäärän mukainen koe.

Äidinkielen ja kirjallisuuden koe on kaksiosainen. Siihen kuuluvat lukutaidon ja kirjoitustaidon kokeet, jotka järjestetään eri koepäivinä. Arvosana määräytyy näissä kokeissa saadun pistesumman perusteella. Äidinkielen koe voi olla oppimäärältään

suomi toisena kielenä -koe, jos kokelaan oma äidinkieli ei ole suomi ja hän on opiskellut mainitun oppimäärän mukaiset opinnot. Suomi toisena kielenä -oppimäärän koe on yksiosainen.

Yhdellä tutkintokerralla järjestetään kaksi reaaliaineiden koepäivää. Koeaineryhmät ovat: a) psykologia, filosofia, historia, fysiikka ja biologia sekä b) evankelis-luterilainen uskonto, ortodoksinen uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede ja terveystieto. Koeaineryhmien koepäivät vaihtelevat eri tutkintokertoilla. Kokelas voi osallistua yhtenä koepäivänä vain yhden reaaliaineen kokeeseen. Siten kokelas voi suorittaa yhdellä tutkintokerralla enintään kaksi reaaliaineen koetta.

OSALLISTUMISOIKEUS

Osallistumisoikeuden yksittäiseen kokeeseen saa, kun kyseisen aineen pakolliset kurssit on opiskeltu ennen kirjallista koetta. Vieraan kielen lyhyen oppimäärän perustuvaan kokeeseen pääsee, kun kokelas on opiskellut vähintään kolme kurssia. Reaaliaineen kokeeseen on

oikeus osallistua, kun kokelas on opiskellut pakolliset kurssit aineessa, johon hän osallistuu. Suositeltavaa on kuitenkin opiskella lisäksi ainakin valtakunnalliset syventävät kurssit, koska kokeet laaditaan pakollisten ja syventävien kurssien oppimäärien pohjalta.

TUTKINNON SUORITTAMINEN

Tutkinnon voi aloittaa joko syksyllä tai keväällä. Tutkinnon voi hajauttaa enintään kolmeen peräkkäiseen tutkintokertaan. Syksyn 2019 tutkinnosta alkaen hylätyn kokeen saa uusia tutkinnon suorittamisen aikana kolme kertaa välittömästi seuraavien tutkintokertojen aikana. Jos määräaika kuluu umpeen, koko tutkinto on suoritettava uudelleen. Tutkinnon suorittanut henkilö saa uusia hylätyn kokeen rajoituksetta.

Hylättyä pakollista koetta uusittaessa voi muuttaa kokeen tasoa edellyttäen, että tutkinnon pakollisiin kokeisiin sisältyy edelleen yksi pitkän oppimäärän koe. Hylätyn ylimääräisen kokeen tasoa ei voi vaihtaa koetta uusittaessa. Tutkintoa voi kuitenkin täydentää suorittamalla eri tason kokeen sen jälkeen, kun ylioppilastutkinto on suoritettu hyväksytysti.

Hyväksytyyn kokeen saa uusia rajoituksetta. Tutkintoa voi myöhemmin ilman aikarajoitusta myös täydentää aineilla, joihin ei ole aikaisemmin osallistunut. Kaikki ylioppilaskokeet suoritetaan kevästä 2019 alkaen sähköisesti.

ILMOITTAUTUMINEN

Tutkintoon on ilmoitauduttava joka kerta erikseen. Ilmoittautuminen on sitova. Koe

katsotaan hylätyksi, jos ilmoittautunut jää saapumatta ilman ylioppilastutkintolautakunnan hyväksymää syytä. Ilmoittautuminen syksyn tutkintoon tapahtuu viimeistään 5.6 ja kevään tutkintoon viimeistään 23.11 (Ylioppilastutkintolautakunnan määräys). Koululla voi olla omat ilmoittautumispäivämäärät, jotka poikkeavat YTL:n päivämääristä. Ilmoittautuminen yo-tutkintoon tehdään Wilmassa. Opiskelija tulostaa ilmoittautumislomakkeen, allekirjoittaa ja palauttaa sen henkilökohteisesti opinto-ohjaajalle. Opinto-ohjaaja tarkistaa ja hyväksyy sen.

Erytisjärjestelyhakemukset tulee jättää syksyn tutkinnon osalta viimeistään 30.11 ja kevään tutkinnon osalta viimeistään 30.4. Erytisjärjestelyhakemukset laaditaan yhdessä opinto-ohjaajan ja rehtorin kanssa.

Ilmoittautuessasi tutkintoon olet velvolinen maksamaan tutkintomaksut, jotka koostuvat perusmaksusta ja koeohjaisista maksuista. Maksut maksetaan lukion antamien ohjeiden mukaisesti. Ylioppilastutkintolautakunta perii ilmoittautu-

neilta perusmaksua 14 € ja lisäksi kultakin kokeelta erikseen 28 €. Viitepankkisiirrot postitetaan kokeeseen osallistuville ilmoittautumisen jälkeen.

OIKAISUVAATIMUS

Kun tulokset ovat valmistuneet, ne saadaan omasta lukioista. Kokelaalla ja alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajalla on oikeus tutustua arvosteltuun koesuoritukseen. Jos epäilet, että arvostelussa on tapahtunut virhe, lautakunnalta saa vaatia asiaan oikaisua. Oikaisuvaatimuksen voi tehdä kokelas itse tai alle 18-vuotiaan kokelaan huoltaja. Hakemus arvostelun oikaisusta jätetään lukion rehtorille. Hakemus on jätettävä 14 päivän kuluessa siitä, kun koesuoritus on ollut mahdollista saada arvosteltuna nähtäväksi. Oikaisuvaatimus tehdään lautakunnan sähköi-

sessä asiointipalvelussa. Oikaisuvaatimus on maksullinen. Maksu palautetaan, jos arvosana tai pistemäärä muuttuu oikaisuvaatimuksen johdosta.

TIEDOTTAMINEN

Lukuvuoden aikana järjestetään tiedotustilaisuuksia ja ohjausta ylioppilaskirjoitukseen osallistuville. Myös preliminääreistä, kuunteluharjoituksista ja kertaustilaisuuksista tiedotetaan erikseen.

NIMEN JULKISTAMINEN

Mikäli et halua nimeäsi tiedotusvälineissä julkaistaviin uusien ylioppilaiden luetteloihin, ilmoita siitä kirjallisesti kansliaan ennen yo-kirjoituksiin osallistumista.

Syksyn 2019 koepäivät

ma 16.9.	vieras kieli (lyhyt oppimäärä): englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä, italia, portugali, latina, saame
ke 18.9.	äidinkielen (suomi ja ruotsi) lukutaidon koe
pe 20.9.	vieras kieli (pitkä oppimäärä): englanti, saksa, ranska, venäjä, espanja
ma 23.9.	saamen äidinkielen koe
ti 24.9.	matematiikka (lyhyt ja pitkä oppimäärä)
to 26.9.	psykologia, filosofia, historia, historia, fysiikka, biologia
pe 27.9.	toinen kotimainen kieli (pitkä ja keskipitkä oppimäärä)
ti 1.10.	äidinkielen kirjoitustaidon koe, suomi/ruotsi toisena kielenä -koe
to 3.10.	uskonto, elämäntietä, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto

Kevään 2020 koepäivät

ti 10.3.	äidinkielen (suomi ja ruotsi) lukutaidon koe, suomi/ruotsi toisena kielenä -koe
to 12.3.	äidinkielen kirjoitustaidon koe
pe 13.3.	vieras kieli (lyhyt oppimäärä): englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä, italia, portugali, latina, saame
ma 16.3.	toinen kotimainen kieli (pitkä ja keskipitkä oppimäärä)
ke 18.3.	matematiikka (lyhyt ja pitkä oppimäärä)
pe 20.3.	vieras kieli (pitkä oppimäärä): englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä
ma 23.3.	saamen äidinkielen koe
ti 24.3.	uskonto, elämäntietä, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
to 26.3.	psykologia, filosofia, historia, historia, fysiikka, biologia

KOULUN MUU TOIMINTA

JOHTOKUNTA

Lukiolla ja yläkoululla on yhteinen johtokunta, jonka Oulunkylän Yhteiskoulun Kannatusyhdistys ry:n hallitus on nimittänyt. Johtokunnan tehtävänä on mm. hyväksyä koulun toimintasuunnitelma, tukea koulun kasvatus- ja opetustyötä, edistää koulun työrauhaa sekä ylläpitää kodin ja koulun yhteistyötä. Johtokunnan puheenjohtajana toimii Timo Sinkkilä ja sihteerinä Mirva Lindström. Halutessaan vaikuttaa asioihin vanhemmat voivat ottaa tarvittaessa yhteyttä johtokuntaan.

OPISKELIJAKUNTA

Lukiolain mukaan lukiossa on opiskelijakunta, johon kuuluvat kaikki lukion opiskelijat. Opiskelijakunnan toimihenkilöt valitaan opiskelijakunnan syyskokouksessa. Hallitus kokoontuu säännöllisesti pohtimaan koulun toimintaan liittyviä asioita ja kutsuu tarvittaessa opiskelijakunnan koolle keskustelemaan yhteisistä asioista. Opiskelijakunnan tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa ja koulutyötä. Opiskelijakunta voi järjestää juhlia ja teemapäiviä, vapaata harrastustoimintaa sekä tehdä ehdotuksia muissa koulua koskevissa asioissa. Opiskelijakunta voi tehdä ehdotuksia ja antaa lausuntoja esimerkiksi koulun järjestyssäännöistä, opetussuunnitelmasta, oppikirjoista sekä opetusväline- ja kirjahankinnoista. Tule aktiivisesti mukaan!

TUTORTOIMINTA

Opiskelijatutorit perehdyttävät uudet

lukiolaiset lukio-opiskeluun ja koulun käytäntöihin. Heidän tehtävänä on ryhmyttää opiskelijoita, neuvoa ja opastaa etenkin koulun aloitusvaiheessa, tiedottaa ajankohtaisista asioista sekä järjestää yhteisiä tapahtumia tutustumisen ja koulutyön keventämisen merkeissä.

YMPÄRISTÖRYHMÄ

Koulussa toimivat sekä peruskoulun että lukion ympäristöryhmät, joihin kuuluu opiskelijoita eri luokka-asteilta. Lukion ympäristöryhmän tehtävänä on edistää kestävästä kehityksestä mukaista toimintaa koulussa. Ympäristöryhmä pyrkii vaikuttamaan koulun fyysisen ympäristön viihtyisyyteen ja kehittää koulun toimintakulttuuria sekä sosiaalisesti että ekologisesti kestävämpään suuntaan. Kaikki ympäristöasioista kiinnostuneet lukiolaiset voivat osallistua ympäristöryhmän toimintaan. Tavoitteena on, että jokaisella lukioyryhmällä olisi ympäristöryhmässä 1-2 edustajaa, jotka tuovat opiskelijoiden ympäristöasioita koskevat näkemykset ympäristöryhmän tietoon. Osallistamalla aktiivisesti ympäristöryhmän toimintaan opiskelija voi saada yhden lukiokurssin.

Ympäristöryhmä tekee ehdotuksia, antaa lausuntoja, järjestää tempauksia sekä rakentaa omalla toiminnallaan parempaa maailmaa Oulunkylän yhteiskoulussa. Osallistu ja vaikuta!

OPINTO-OHJAUS

Sinulla on mahdollisuus saada opinto-ohjausta koko lukion ajan. Voit saada apua lukio-opiskeluun, jatko-opintoihin ja urasuunnitteluun liittyvissä kysymyksissä sekä oppitunneilla että henkilökohtaisessa ja pienryhmäohjauksessa. Myös vanhemmat voivat ottaa yhteyttä opinto-ohjaajaan puhelimitse tai sähköpostin välityksellä.

ERITYINEN TUKE

Oulunkylän yhteiskoulun lukiossa on mahdollista saada erityistä tukea, jos opiskelun edellytykset ovat heikentyneet sairauden, vamman tai muun syyn vuoksi. Kaikki lukiossamme aloittavat ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat osallistuvat luku- ja kirjoitustaitoja mittaavaan kartoitukseen, ns. lukiseulaan. Lukiseulatuloksen pohjalta erityisopettaja ottaa tarvittaessa yhteyttä opiskelijaan tarkentaakseen mahdollista tuen ja jatkoselvittelyn tarvetta.

LUKIVAIKEUS

Lukion opiskelija, jolla on keskivaikea tai vaikea luku- ja kirjoitusvaikeus, voi anoa erityisjärjestelyjä kurssikokeisiin ja ylioppilaskirjoituksiin. Erityisjärjestelyjen tarve arvioidaan yhdessä lukion erityisopettajan kanssa. Varsinainen lukivaikeus todetaan lukitestillä. Siihen voi osallistua käymällä Oulunkylän yhteiskoulun OP4-kurssin tai hankkimalla sen omakustanteisesti koulun ulkopuolelta. Jos lukilausunto on tehty jossain muualla, toimita se mahdollisimman pian lukion erityisopettajalle. Lukilausunnosta saa parhaan hyödyn hankkimalla sen heti opintojen alkuvaiheessa.

LUKIVAIKEUDEN HUOMIOIMINEN YLIOPPILASKOKEISSA

Lukilausunnon perusteella opiskelija voi hakea erityisjärjestelyjä ylioppilaskirjoituksiin, jos lukivaikeus on keskivaikea tai vaikea. Järjestelyjen tarve arvioidaan tapauskohtaisesti yhdessä lukion erityisopettajan kanssa. Erityisjärjestelyjen pitää olla käytössä jo lukioaikana kurssikokeissa. Lukilausunnon pitää olla lukioaikana hankittu ja YTL:n vaatimusten mukainen.

Yo-kokeisiin voi anoa erityisiä koejärjestelyjä vamman, sairauden tai keskivaikean/vaikean lukivaikeuden perusteella. Varaa aika lukion erityisopettajalle Wilman kautta. Erityisjärjestelyjen tulee olla käytössä jo lukioaikana. Voit hakea lisätietoa YTL:n nettisivuilta www.ylioppilastutkinto.fi.

OPISKELIJAHUOLTO

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) astui voimaan 1.8.2014. Laki kokoaa yhteen lainsäädännössä hajallaan olevat oppilas- ja opiskelijahuoltoa koskevat säädökset ja takaa kaikille oppilaille ja opiskelijoille oppilashuollon maksuttomat palvelut: kouluterveydenhuollon, kuraattorin ja psykologin. Uusi laki painottaa koko koulun yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitosten välistä yhteistyötä ja turvaa varhaista tukea tarvitseville. Oppilas- ja opiskelijahuoltotyötä koskevat oppilashuoltolain mukaiset salassapitosäädökset. Oppilas voi hakeutua oppilashuollon palveluihin itse tai myös vanhemmat, opettajat ja koulun muut työntekijät voivat ottaa yhteyttä oppilas- ja opiskelijahuoltoon. Yhteystiedot löytyvät koulun nettisivuilta ja vuositiedotteesta.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki kokonaisuudessaan: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20131287>

TERVEYDENHUOLTO

Opiskeluterveydenhuolto on lukiolaisille kuuluva lakisääteinen oikeus, jonka tavoitteena on kannustaa opiskelijaa terveellisten elintapojen omaksumiseen, tukea aikuistumisessa, itsenäistymisessä ja elämäntapojen hallinnassa. Opiskelijaterveydenhuolto on ennalta ehkäisevää terveydenhoitotyötä. Sairaanhoido tapahtuu jokaisen opiskelijan asuinpaikan terveysasemalla. Lukiolaisella on mahdollisuus saada koulun terveydenhuollon kautta lääkärintodistus,

joka käy mm. ajokorttia varten. Kaikille kutsuntaikäisille tehdään armeijan ennakkoterveystarkastukset koulussa. Opiskeluterveydenhuollosta vastaavat terveydenhoitaja Anne Sorvari sekä lääkäri Raija Noponen.

PSYKOLOGI

Psykologi Pekka Holopainen on paikalla päivittäin sekä yläkoulun oppilaita että lukiolaisia varten. Psykologin työn tavoitteena on tukea opiskelijoiden psyykkistä hyvinvointia. Häneen voi ottaa yhteyttä esimerkiksi mielialaan tai ihmissuhteisiin liittyvissä pulmissa. Myös huoltajat, opettajat ja opiskelijahuolto-ryhmän työntekijät voivat ottaa yhteyttä

psykologtiin, jos nuoresta ilmenee huolta.

Pääasiallisena psykologin työmenetelmänä on kahdenkeskinen keskustelu opiskelijan kanssa. Tarvittaessa psykologi

on mukana yhteisneuvotteluissa, joihin voi osallistua nuoren lisäksi esimerkiksi huoltajat tai koulun muita työntekijöitä.

KURAATTORI

Koulukuraattori Liisa Stähle on koulun sosiaalityöntekijä. Hän on tavattavissa koululla päivittäin, myös ilman ajanvarausta. Ajan voi varata soittamalla, tekstiviestitse (050 5408178), Wilman kautta tai sähköpostitse (liisa.stahle@oulunkylan-yhteiskoulu.fi).

Kuraattorin työn keskeinen tavoite on hyvinvoinnin edistäminen koulu yhteisössä. Oppilas, opettaja tai huoltajat voivat

ottaa yhteyttä kuraattoriin esimerkiksi koulunkäyntiin, ihmissuhteisiin, elämäntilanteeseen tai muuhun arkielämään liittyvissä asioissa. Koulukuraattori tekee yhteistyötä mm. nuoren vanhempien, koulun työntekijöiden ja koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.

HAMMASHOITO

Hammashoito tapahtuu jokaisen opiskelijan oman terveysaseman hammashoitolassa. Hoito on maksutonta alle 18-vuotiaille. Ajanvarauksesta on huolehdittava itse.

TAPATURMAT

Koulu on vakuuttanut opiskelijat tapaturmien varalta. Vakuutusyhtiönä toimii Lähi-Tapiola. Vakuutus kattaa tapaturmat koulussa, koulumatkoilla ja koulun järjestämissä tilaisuuksissa. Tapaturman sattuessa ota yhteyttä koulun kansliaan ja terveydenhoitajaan korvaushakemuksen täyttämistä varten.

KOULURUOKAILU

Fazer Amica (ravintola Breikki) huolehtii koulumme ruokailusta ja ruokakulttuu-

rista. Lukiolaisille tarjottava lounas on maksuton. Ruokailuun on varattu aikaa 35–40 minuuttia.

LUKUSALIN KÄYTTÖ

Lukiolaisten käytössä olevassa lukusalissa on tietokoneita itsenäistä työskentelyä varten. Lukusalia käytetään myös ryhmätyöskentelytilana sekä väli- ja vapaatuntien viettoon (ks. järjestyssäännöt).

OPISKELIJAILMOITUS

Lukuvuoden alussa jokainen lukion opiskelija täyttää/täydentää opiskelijailmoituksen, jonka sisältämien henkilötietojen tulee olla ajan tasalla. Jos tiedoissa tapahtuu muutoksia lukuvuoden aikana, niistä on välittömästi ilmoitettava kansliaan ja ryhmänohjaajalle.

SÄILYTYSLOKERIKKO

Opiskelijalla on mahdollisuus saada käyttöönsä lukittava lokerikko opiskeluvälineiden säilytystä varten. Lokerot on pidettävä siisteinä sisä- ja ulkopuolelta. Tarrojen ja muiden kuvien kiinnittäminen lokeroon on kielletty. Lokeroa ei saa kierrättää sisaruksille tai ystäville. Lokero luovutetaan siistinä joka lukuvuoden jälkeen.

MATERIAALIMAKSU

Lukion ensimmäisen vuoden opiskelijoilta peritään materiaalimaksuna kolmen vuoden ajalta 15 euroa. Maksu toimitetaan ryhmänohjaajalle.

OPISKELIJAN ALENNUSLIPPUHAKEMUKSET

Kansliasta saat HSL:n ja VR:n/ Matkahuollon alennuslippuhakemukset, joilla 17 vuotta täytettyäsi voit hakea opiskelijalippua. Lippuhakemukseen tarvittavat oppilaitoksen leiman ja allekirjoituksen.

OPINTOTUKI

Toisen asteen opiskelijoina lukiolaiset kuuluvat opintotuen piiriin täytettyään 17 vuotta. Opintojen päätoimisuus (opintotukilaki 5 a §): Lukio-opinnot ovat päätoimisia, kun niiden oppimäärän mukainen laajuus on yhteensä vähintään 75 kurssia. Opiskelijan on tukea saadakseen osallistuttava kunakin lukukautena vähintään 10 kurssiin tai niitä vastaaviin opintoihin. Osallistumisella tarkoitetaan sitä, että opiskelija on osallistunut opetukseen lukion määräämällä tavalla niin, että hän voi osallistua loppukokeeseen. Sama pätee kurssin arvosanan korottamiseen. Opiskelija on oikeutettu lukukauden

tukeen myös silloin, kun hän kyseisenä lukukautena osallistuu vähintään kahteen ylioppilastutkintoon kuuluvaan kokeeseen. Jo suoritettua kurssin uusiminen opetukseen osallistumalla tai yo-kokeen arvosanan korottaminen luetaan mukaan, kun opintojen päätoimisuutta arvioidaan. Osallistuminen ylioppilaskirjoituksiin sen jälkeen, kun ylioppilastutkinto on suoritettu (otettu tutkintotodistus), ei oikeuta tukeen ylioppilastutkinnon kokeiden perusteella. Opintotuki koostuu opintorahasta, asumis-

lisästä ja valtion takaamasta opintolainasta. Opintotuen suuruuteen vaikuttavat hakijan ikä, asumismuoto, mahdollinen ansiotyö ja vanhempien tulot. Opintotukeen liittyvistä asioista saat neuvontaa koulusihteeriltä tai Kelalta. Hakemuslomakkeita saat Kelan kotisivuilta www.kela.fi. Hakemukseesi tarvitset liitteeksi opintotodistuksen. Saat sen kansliasta, josta hakemus lähetetään edelleen Kelaan.

JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Järjestyssääntöjen tavoitteena on taata koulutyön päivittäinen sujuminen, ja että kaikki kouluyhteisön jäsenet tuntisivat olonsa turvalliseksi ja viihtyisiksi. Järjestyssääntöjä sovelletaan koulussa ja tarvittaessa sen lähiympäristössä sekä koulunkäyntiin välittömästi liittyvissä tilaisuuksissa.

KOULUN PÄIVITTÄINEN TYÖAIKA

Koulun ovet avataan klo 7.30 ja ensimmäinen oppitunti alkaa klo 8.15. Koulun ovet suljetaan koulutyön päätyttyä n. klo 16.00. Koulun tiloissa opiskelijat saavat oleskella vain tänä aikana. Koulutilojen työajan ulkopuolisesta käytöstä on sovittava rehtorin tai apulaisrehtorien kanssa.

PÄIVITTÄINEN TYÖSKENTELY KOULUSSA

Päivänavaus, joka alkaa klo 9.40, kuunnellaan siinä luokahuoneessa, jossa on seuraava oppitunti. Oppitunneille saavutaan ajoissa opiskeluvälineet mukana ja kotitehtävät suoritettuina. Oppituntien kulkua ei saa häiritä.

Välitunneilla saa olla sisällä koulun käytävillä, tosin on suositeltavampaa käydä virkistytymässä ulkona. Päälysvaatteita ei saa tuoda luokahuoneisiin. Jos opettaja ei ole saapunut 10 minuutin kuluttua oppituntin alkamisesta eikä ole ilmoittanut myöhästymisestäään, opiskelijoiden on tiedusteltava ohjeita kansliasta.

Ruokailu tapahtuu oman ryhmän mukaisena aikana, ja ruokasalissa toimitaan hyvien ruokailutapojen ja opiskelijaravintolan antamien ohjeiden mukaisesti. Oppituntien lisäksi on myös muuta lukiolle suunniteltua toimintaa ja tapahtumia, joissa sovelletaan myös näitä järjestyssääntöjä.

KOULUN JA MUIDEN OMAISUUS

Koulun omaisuutta on käsiteltävä huolellisesti. Opiskelija on velvollinen korvaamaan koulun omaisuudelle tahallaan tai tuottamuksesta aiheuttamansa vahingon. Aiheutuneista vahingoista on viipymättä ilmoitettava koulun henkilökunnalle.

Toisen omaisuuden luvaton käyttöönnotto, anastaminen, hukkaaminen tai vahingoittaminen on rangaistava teko. Törkeät tapaukset koulu antaa poliisiviranomaisten hoidettavaksi.

Jokaisen kouluyhteisön jäsenen velvollisuus on osallistua työympäristön siistintä pitämiseen.

KOULUMATKAT

Koulumatkoilla käyttäydytään hyvien tapojen ja liikennesääntöjen mukaisesti.

Erityisesti on varottava häiritsemästä koulun lähiympäristössä asuvien rauhaa. Koulun lähistöllä olevat liikeyritykset odottavat asioivilta opiskelijoilta hyvää käytöstä.

Tarpeeton polkupyörillä ja moottoriajoneuvoilla liikkuminen koulun pihalla on ehdottomasti kielletty. Moottoriajoneuvot pysäköidään koulualueen ulkopuolelle katualueelle. Koulun kiinteistön omistaja voi perustelluista syistä myöntää pysäköintiluvan.

TYÖRAUHA

Kouluyhteisön jäsenten tulee asiallisella ja rauhallisella käyttäytymisellään pyrkiä pitämään yllä ja edistämään koulun työrauhaa.

Olisi suotavaa, että opiskelijat ilmoittaisivat koulun henkilökunnalle myös koulun alueella ja lähiympäristössä liikkuvista ulkopuolisista epäilyttäivistä henkilöistä.

Kiusaaminen sekä henkinen että ruumiillinen väkivalta on ehdottomasti kielletty.

RANGAISTUKSET

Jos opiskelija ei noudata koulun järjestystä, käyttäytyy sopimattomasti tai on tehtävissään huolimaton, hän syyllistyy rikkomukseen. Opettaja pyrkii keskustelemalla ohjaamaan opiskelijaa. Tämän lisäksi:

- opettaja voi määrätä opetusta häiritsevän opiskelijan poistumaan luokasta oppituntin jäljellä olevaksi ajaksi
 - opiskelija voidaan ohjata rehtorin puhutteleluun
 - rehtori voi antaa kirjallisen varoituksen
 - johtokunta voi antaa kirjallisen varoituksen ja erottaa lukion opiskelijan määräajaksi
 - opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa turvallisuusriski opiskelijan toiminnan vuoksi
- Jos opiskelija on erotettu koulusta määräajaksi, hä-

nellä on oikeus osallistua sovittuina aikoina kirjallisiin kokeisiin.
(Lukiolaki §26)

TUPAKOINTI, PÄIHEET JA HUUMEET

Koulussa on noudatettava tupakkalain määräyksiä. Tupakointi koulun käyttämällä alueella ja sen välittömässä läheisyydessä on kielletty. Myös nuuskan ja sähkötupakan käyttö on kielletty. Päihteiden ja huumeiden käyttö, hallussapito ja niiden vaikutuksen alaisena esiintyminen on kielletty koulun käyttämällä alueella ja koulun järjestämässä tilaisuuksissa.

OPISKELIJOIDEN OSUUS KOULUN HALLINNOSSA

Lukion opiskelijat muodostavat opiskelijakunnan. Opiskelijakunta valitsee vuosittain hallituksen ja siihen kuuluvat toimihenkilöt. Opiskelijakunta voi toiminnal- laan lisätä kouluviihtyvyyttä ja yhteishenkeä sekä antaa vastuuta opiskelijoille yhteisten asioiden hoidossa.

VAPAA-AJAN TOIMINTA

Opiskelijoiden harrastustoiminta koulun tiloissa järjestetään kerhojen, opiskelijakunnan tai muiden ryhmien tilaisuuksina. Tilaisuuksista on hyvässä ajoin sovittava rehtorin tai apulaisrehtorien kanssa. Koulun on päät- täessään koulutilojen käytöstä ensisijaisesti otettava huomioon kouluyhteisön jäsenten harrastustoiminnan tarpeet.

Kouluajan ulkopuolella järjestetyissä tilaisuuksissa tulee noudattaa koulun järjestyssääntöjä. Koulun omistuksessa olevien TVT- ja muiden välineiden käyttö on luvanvaraista. Ulkopuolisten oleskelu koulun tiloissa on kielletty.

POLIITTINEN JA KAUPALLINEN TOIMINTA

Opiskelijalla on oikeus levittää kouluyhteisössä yleisesti hyväksyttyä poliittista ja muuta aineisto koulun tiloissa, mikäli se ei häiritse koulun työrauhaa. Kiellettyä on kuitenkin yleisiin vaaleihin liittyvän vaalimateriaalin levittäminen koulussa. Rahankeräykset ja koulun ulkopuolista toimintaa koskeva ilmoittelu on sallittua vain rehtorin luvalla. Koulun järjestyssäännöt koskevat myös lukiolaisia. Muista erityisesti hyvät tavat ruokasalissa ja lukusala- lissa sekä tupakointikielto koulun alueella ja lähiympäristössä.

KOULUN JA KODIN YHTEISTYÖ

Koulun ja kodin välinen yhteistyö on erittäin tärkeää. Sen muotoja ovat ryhmän-ohjaajien ja opettajien henkilökohtaiset yhteydenotot koteihin, koulun järjestämät vanhempainillat ja ryhmäkohtaiset tilaisuudet. Niissä käsitellään opiskeluun ja koulunkäyntiin liittyviä asioita. Koteihin välitetty tietoa myös jaksotodistusten, opintooppaan ja muiden yksittäisten tiedotteiden kautta. On myös toivottavaa, että vanhemmat ottavat tarvittaessa suoraan yhteyden opettajiin, ryhmänohjaajiin ja rehtoriin.

POLKUPYÖRÄT JA AJONEUVOT

Pyydämme vanhempia välttämään pihaan ajoa ja koulun portin välittömään läheisyyteen pysähtymistä tuodessaan opiskelijoita kouluun. Näin vältämme vaaratilanteet ja

säilytämme liikenneturvallisuuden.

Polkupyörät säilytetään koulun pihalla niille varatuissa telineissä. Mopoille on oma paikkansa koulun parkkipaikan puoleisessa päädyssä, valkoisen viivan rajaamalla alueella. Autojen parkkoitusalue on tarkoitettu ainoastaan koulun henkilökunnalle, ei opiskelijoille.

KOULUSTA EROAMINEN

Mikäli olet aikeissa vaihtaa koulua tai lopettaa opiskelusi, sinun tulee jättää aina kirjallinen ilmoitus asiasta. Ennen eroamis päätöstä sinun tulee keskustella asiasta ryhmänohjaajasi tai opinto-ohjaajan ja rehtorin kanssa. Rehtorille on ehdottomasti tehtävä päätöksestä huoltajan allekirjoituksella varustettu ilmoitus.

KURSSISELOSTEET

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

Opetuksen tavoitteet

- oppiaineena äidinkieli ja kirjallisuus on lukiossa keskeinen taito-, tieto-, kulttuuri- ja taideaine
- äidinkielen ja kirjallisuuden opetus kehittää kielitietoisuutta, monilukutaitoa, kirjallisuuden ja kulttuurien tuntemusta sekä tarjoaa aineksia yleissivistyksen syventämiseen
- opiskelija harjaantuu kielen, kirjallisuuden ja viestinnän taidoissaan niin, että hän ymmärtää kielen ja sen käytön merkityksen yksilölle ja kulttuurille
- äidinkielen ja kirjallisuuden opetus tähtää sellaisiin viestintä- ja vuorovaikutustaitoihin, jotka luovat riittävät edellytykset jatko-opinnoille, osallisuudelle työelämässä ja aktiiviselle kansalaisuudelle
- oppiaineen tavoitteena on tukea opiskelijan inhimillistä kasvua ajattelevaksi ja tuntevaksi persoonaksi

Suoritusohjeet ja arviointi

- kurssien arviointi kohdistuu monipuolisesti oppiaineen eri osa-alueisiin
- arvioinnin pohjana on opiskelijan tieto kurssien tavoitteista ja sisällöistä niin, että hän pystyy seuraamaan ja arvioimaan omaa edistymistään
- opiskelijaa ohjataan itsearviointiin
- kurssiarvosanaan vaikuttavat kirjalliset ja suulliset työt sekä aktiivinen osallistuminen opetukseen
- pakolliset, syventävät ja soveltavat kurssit arvioidaan pääasiassa numeroin
- pakolliset kurssit: kurssit 1-6
- valtakunnalliset syventävät kurssit: kurssit 7-9
- paikalliset soveltavat kurssit: kurssit 10-13
- äidinkielen ja kirjallisuuden yo-koetta ei suositella suoritettavaksi kolmannen opiskeluvuoden syksynä
- kurssityöt voivat vaihdella tai muuttua; esimerkkejä toistia luetaan kurssiselosteissa

KURSSIEN SISÄLLÖT

Ä1 Tekstit ja vuorovaikutus (pakollinen)

- kehitetään omaa viestijäkuvaa (puhujana, kuuntelijana, kir-

joittajana ja lukijana) sekä harjoitellaan ryhmäviestintätaitoja (ryhmäkeskustelut)

- keskeiset sisällöt: tekstin käsite ja tekstilajit, tekstien multimodaalisuus ja moniäänisyys, proosan erittely ja tulkinta, tiedonhankinta ja lähdekritiikki (erityisesti verkkolukeminen), tekstikokonaisuuden rakentuminen, tekstien referointi ja kommentointi, aineiston pohjalta kirjoittaminen sekä yhdessä kirjoittaminen
- kurssin työt: luku- ja kirjoitustaidon tehtäviä, referaatti, kirjavinkkaus, ryhmäkeskustelu

Ä2 Kieli, kulttuuri ja identiteetti (pakollinen)

- vahvistetaan ymmärrystä kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin merkityksestä identiteetin rakentamisessa
- keskeiset sisällöt: suomen kielen vaihtelu ja muuttuminen, maailman kielet ja kielikunnat, kielen ohjailu sekä vertailu muihin kieliin, kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus Suomessa, monikielisyys, kirjoittaminen prosessina, informatiivinen puheenvuoro
- kurssin työt: laaja asiateksti, suullinen tietoisku, luku- ja kirjoitustaidon tehtäviä

Ä3 Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa (pakollinen)

- syvennetään fiktiivisten tekstien analyttistä ja eläytyvää tulkintaa sekä kaunokirjallisuuden ja sen vaikutuskeinojen ymmärtämistä
- keskeiset sisällöt: kaunokirjallisuuden lajien tuntemus, kaunokirjallisuuden tulkinnan kehittäminen (käsitteet, lähestymistapa, perusteltu tulkinta), kielen poeettisuus, ryhmäviestintätaitojen syventäminen
- kurssin työt: luku- ja kirjoitustaidon tehtäviä (esimerkiksi novellianalyysi), ryhmätöitä luettujen teosten pohjalta

Ä4 Tekstit ja vaikuttaminen (pakollinen)

- syvennetään kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa sekä medialukutaitoa
- harjoitellaan omien näkemysten perustelua niin kirjoittajana kuin puhujanakin
- opitaan tarkastelemaan ja arvioimaan tekstejä ja niiden välittämiä arvoja esimerkiksi ideologisista ja eettisistä lähtökohdista, osataan tarkastella kirjallisuuden, muun taiteen ja median yhteiskunnallista vaikutusta ja kulttuurista merkitystä
- keskeiset sisällöt: vaikuttamisen ja argumentoinnin tavat sekä retoriset keinot, mielipiteen ja tutkimustiedon erot, tie-

- don- ja tieteenalojen puhettavat ja näkökulmat, tiedonhankinta ja -hallinta, viestinnän eettisyys, sanarivapaus, sensuuri, lähdekritiikki, tekijänoikeudet, mediakritiikki, kantaa ottavan ja vaikuttavan kauno- ja tietokirjallisuuden keinoja ja lajeja, kantaa ottavien kirjoitusten ja puheenvuorojen harjoittelu
- kurssin työt: luku- ja kirjoitustaidon tehtäviä, kirjallisuustehetäviä, väittely- tai neuvotteluharjoitus, mediatehtävä

ÄI5 Teksti ja konteksti (pakollinen)

- opitaan tarkastelemaan tekstejä niiden maantieteellisissä, kielellisissä, ajallisissa ja kulttuurisissa konteksteissa ja suhteissa muihin teksteihin
- opitaan erittelemään tekstien tyylipiirteitä
- tutustaan suomalaisen kaunokirjallisuuden ja maailmankirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja niiden teemoihin ja osataan sijoittaa ne kulttuurikonteksteiksi
- keskeiset sisällöt: tekstien tarkastelua ihmiskuvan, maailmankuvan, arvo- ja aatemaailman ilmentäjinä, tyylin vaikutus tekstiin ja kielenhuoltoon tyylin näkökulmasta, suomalaisen kirjallisuuden ja maailmankirjallisuuden keskeisiä teoksia, kirjallisuusaiheisia puhettehtäviä
- kurssin työt: luku- ja kirjoitustaidon tehtäviä, tyylinhuolto- tehtäviä, lukehtäviä (kirjallisuuden klassikko), tiedonhaku- ja tutkimustehtäviä kirjallisuuden aikakausiin liittyen

ÄI6 Nykykulttuuri ja kertomukset (pakollinen)

- perehdytään ajankohtaisiin teksteihin ja ilmiöihin
- syvennetään käsitystä kielen ja tekstien merkityksestä kulttuurissa
- syvennetään käsitystä kertomuksista ja kertomuksellisuudesta kulttuurien keskeisenä ilmiönä sekä kerronnan ja ilmaisun keinoista
- tutustutaan Suomen ja muiden maiden nykykirjallisuuden ja -kulttuurin keskeisiin teoksiin ja teemoihin
- opitaan toimimaan eettisesti ja rakentavasti vuorovaikutustilanteissa
- keskeiset sisällöt: ajankohtaisia kielen ja kulttuurin ilmiöitä, kieli ja identiteetti, monimuotoisten tekstien ajankohtaiset lajit, kertomukset ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa ja muussa kulttuurissa, intertekstuaalisuus, nykyteosten käsittely sekä kielenhuolto, dialoginen vuorovaikutus ja vuorovaikutusetiikka
- kurssin työt: luku- ja kirjoitustaidon tehtäviä, kurssin teemoihin liittyviä puhe- ja kirjoitustehtäviä, kirjallisuustyö, kielitehtävä

ÄI7 Puhe- ja vuorovaikutustaitojen syventäminen

(valtakunnallinen syventävä)

- syvennetään ja monipuolistetaan puhe- ja vuorovaikutustaitoja
- kehitetään kykyä ennakoita, mukauttaa ja arvioida omaa

viestintää erilaisissa vuorovaikutustilanteissa

- laajennetaan ymmärrystä puhe- ja vuorovaikutustaitojen merkityksestä ihmissuhteissa, opiskelussa ja työelämässä
- tarjotaan mahdollisuus osallistua toisen asteen puheviestintätaitojen päättökokeeseen eli Puhvi-kokeeseen
- kurssit työt: suullisia viestintätehtäviä sekä yksin että ryhmässä

ÄI8 Kirjoittamistaitojen syventäminen

(valtakunnallinen syventävä)

- syvennetään taitoja oman tekstin näkökulman valinnassa, aiheen käsittelyssä, lähteiden valinnassa, ajattelun itsenäisyydessä ja ilmaisun omaäänisyydessä
- varmennetaan taitoja valmistella sisällöltään, rakenteeltaan ja tyylliltään ehyttä ja johdonmukaista tekstiä
- käsitellään keskustellen ja kirjoittaen ajankohtaisia teemoja sekä erilaisia tekstejä (kuten mediatekstejä)
- kurssin työt: kirjoitustaidon tehtäviä sekä preliminääriä

ÄI9 Lukutaitojen syventäminen

(valtakunnallinen syventävä)

- syvennetään ja monipuolistetaan taitoja eritellä, tulkita, tuottaa ja arvioida erilaisia tekstejä
- tarkennetaan käsitystä monilukutaidosta, tekstien piirteistä, ominaisuuksista ja tekstilajeista
- vahvistetaan kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa sekä lukustrategioita
- syvennetään käsitystä tieteenalojen kielestä ja puhettavoista
- kurssin työt: lukutaitotehtäviä sekä preliminääriä

ÄI10 Elokuvakurssi (paikallinen soveltava)

- perehdytään elävän kuvan historiaan ja genreihin
- syvennetään tietoja audiovisuaalisista keinoista ja niiden merkityksestä kokonaisteokseen ja vastaanottoon
- tutustutaan elokuvan tekemisen eri vaiheisiin
- kurssin työt: kuvausharjoituksia, editointiharjoituksia, synopsis, kuvakäsikirjoitus, valmis elokuva

ÄI11 Luova kirjoittaminen (paikallinen soveltava)

- perehdytään kirjalliseen ilmaisuun taidemuotona
- syvennetään tekstikäsitystä, tutustutaan erilaisiin luovan kirjoittamisen lajeihin ja keinoihin
- opitaan arvioimaan sekä omia että muiden tekstejä sekä hiomaan omia tekstejä
- kurssin työt: sovitaan kurssin alussa

ÄI12 Kirjallisuudiplomi (paikallinen soveltava)

- lukudiplomin tavoitteena on tukea opiskelijan lukuharrastusta
- kurssi suoritetaan itsenäisesti opettajan ohjeiden mukaan

ÄI13 Verkkoletti (paikallinen soveltava)

- lukion verkkolehden sisällön suunnittelu ja tuottaminen (omat journalistiset tekstit, kuvat)
- julkaisun tahtaminen InDesign-ohjelmalla
- toimittajan työhön tutustuminen oman tekemisen, asian-tuntijavierailujen ja koulutusten kautta
- kurssi suoritetaan osallistumalla verkkolehden toimitukseen

ÄI14 Musikaalin käsikirjoittaminen (paikallinen soveltava)

- kurssilla käsikirjoitetaan OYK:n lukuvuonna 2019-2020 toteutettava musikaali sekä sen laululyriikat
- kurssin on tarjolla kertaluonteisesti syksyllä 2019 1. jaksossa
- kurssille otetaan rajallinen määrä opiskelijoita, ja kurssille hakeminen tapahtuu ottamalla yhteys kurssin opettajaan
- painopisteinä ryhmässä kirjoittaminen, prosessikirjoittaminen ja luova kirjoittaminen

SUOMI TOISENA KIELENA (S2)

Oppimäärän kuvaus

- Opiskelija, jonka virallinen äidinkieli on muu kuin suomi, voi suorittaa äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärän sijaan suomi toisena kielenä -oppimäärän ja osallistua ylioppilastutkinnoissa suomi toisena kielenä -kokeeseen. Oulunkylän yhteiskoulussa ei ole erikseen tarjolla S2-kursseja, vaan opiskelija suorittaa suomi toisena kielenä -kurssit käymällä äidinkielen ja kirjallisuuden kurssien oppitunneilla. Äidinkielen kurssien töitä ja suorituksia voidaan kuitenkin mukauttaa tapauskohtaisesti S2-opiskelijan tarpeisiin. Opiskelijan tulee keskustella kurssin alussa äidinkielen opettajan kanssa S2-suorituksista. Lukuvuoden aikana on tarjolla myös kurssitarjottimen ulkopuolella olevia suomi toisena kielenä -ylioppilaskokeeseen valmistavia S2-preppaustunteja, jotka on suunnattu kaikille S2-opiskelijoille vuositason riippumatta. Tunteja pidetään jokaisen jakson aikana kaksi eli lukuvuoden aikana yhteensä kymmenen. Osallistumalla yhteensä 20:lle S2-preppaustunneille voi saada yhden kurssisuorituksen. S2-preppaustunneista tiedotetaan lukuvuoden alussa Wilmassa S2-opiskelijoille.

VIERAAT KIELET

Vieraiden kielten eri oppimäärien opetuksen yhteiset tavoitteet

- opiskelija rohkaistuu hyödyntämään kielitaitoa luovasti opiskelussa, työssä ja vapaa-aikana.
- opiskelija vankentaa kohdekielen osaamistaan, kielitajuun ja taitoaan soveltaa kielitietoa myös kielirajat ylittäen

- opiskelija kehittyä tavoitteellisenä kielten oppijana ja osaa soveltaa kieltenopiskelustrategioita
- opiskelija ymmärtää monipuolisen kielitaidon merkityksen ja kielitaidon myötä kasvavat toimintamahdollisuudet
- opiskelija osaa arvioida omaa osaamistaan sekä suunnitella kieliohjelmaa tulevaisuuden tarpeita varten jatko-opintojen, työelämän ja kansainvälistymisen näkökulmasta
- opiskelija saavuttaa eri kielissä tai oppimäärässä kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasot alla olevan taulukon mukaisesti ja osaa suhteuttaa omaa osaamistaan tavoitteeksi asetettuihin taitotasoihin
- opiskelija asettaa omia tavoitteitaan, arvioi taitojensa kehittymistä ja kehittää niitä edelleen

Kieli, oppimäärä	Taito toimia vuorovaikutuksessa	Taito tulkita tekstejä	Taito tuottaa tekstejä
Englanti A	B2.1	B2.1	B2.1
Muut kielet A	B1.2	B1.2	B1.2
Muut kielet B1	B1.1	B1.1	B1.1
Muut kielet B2	A2.2	A2.2	A2.2
Muut kielet B3	A2.1	A2.1	A2.1

Arviointi

- Vierasssa kielissä arviointi perustuu vieraiden kielten yhteisten tavoitteiden sekä kieli- ja oppimääräkohtaisten erityisten tavoitteiden saavuttamiseen. Kullakin kurssilla otetaan huomioon kurssikohtaiset painotukset sekä niihin läheisesti nivoutuvat vieraiden kielten yhteiset ja oppimääräkohtaiset tavoitteet. Kaikilla kursseilla annetaan monipuolisesti palautetta opiskelijan edistymisestä oppimisprosessin eri vaiheissa.

- Arvioinnin tukena ja opiskelijan itse- ja vertaisarviointiin välineenä käytetään soveltuvin osin Eurooppalaisen viitekehikseen perustuvaa kehittyvän kielitaidon kuvausasteikkoa, johon voi tutustua täällä: <http://www.O2.oph.fi/ops/taitotasosteikko.pdf>

- A-oppimäärän syventävän kurssin 8 ja B1-oppimäärän syventävän kurssin 6 suorituksen arviointi perustuu Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta saatua arvosanaan ja muihin kurssin aikaisiin näyttöihin. Kurssit arvioidaan numeroin käyttäen asteikkoa 4–10. Myös kurssiin kuuluva suullisen kielitaidon koe arvioidaan numeroin käyttäen asteikkoa 4–10. Suullisen kielitaidon kokeesta annetaan erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.

Oppimäärän vaihtaminen

- Opiskelijan on tarkoituksenmukaista jatkaa aloittamansa oppimäärän opintoja pitkäjänteisesti. Oppimäärää vaihdettaessa vierassa kielessä pidemmästä oppimäärästä lyhyempään kurssiin luetaan hyväksi seuraavasti:

Kurssit	A-oppimäärä	B1-oppimäärä	B2-oppimäärä	B3-oppimäärä
Kurssi	1	1	1	3
Kurssi	2	2	3	5
Kurssi	3	3	4	6
Kurssi	4	4	2	4
Kurssi	6	5	5	7
Kurssi	7	7	6	8
Kurssi	8	6		

- Muut pidemmän oppimäärän mukaiset opinnot voivat olla lyhyemmän oppimäärän syventäviä tai soveltavia kursseja opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla. Jos opiskelija pyytää, hänelle tulee järjestää mahdollisuus lisänäyttöihin osaamistason toteamiseksi. Siirryttäessä lyhyemmästä pidempään oppimäärään voidaan opiskelijalta edellyttää lisänäyttöjä, ja tässä yhteydessä myös arvosana harkitaan uudelleen. Opiskelija voi opiskella myös toisen oppimäärän kursseja oppimäärää vaihtamatta. Tällöin kyseessä olevat kurssit voidaan lukea opiskelijan varsinaisen oppimäärän syventäviksi tai soveltaviksi kursseiksi.

RUOTSIN KIELI

Opetuksen tavoitteet

- antaa valmiudet ymmärtää ja käyttää suullisesti ja kirjallisesti ruotsin kieltä
- kehittää kaikkia kielitaidon osa-alueita
- motivoida ja tukea omaehtoista kielen opiskelua
- antaa tietoja Pohjoismaista, niiden elinoloista, kulttuurista ja yhteistyöstä
- rohkaista opiskelijoita vastaamaan kansainvälistymisen haasteisiin

A-RUOTSI

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kursseja 1-6, syventäviä 7-10
- pakolliset kurssit on tarkoitettu suoritettaviksi numerjärjestyksessä
- syventävä 10 kurssi (starttikurssi) on heti lukion alussa, syventävä 9 kurssi (abikurssi) heti abivuoden alussa
- mahdollisista itsenäisistä suorituksista on sovitava opettajan kanssa
- kurssikoe
- kurssit arvostellaan numeroarvosanoin

KURSSIEN SISÄLLÖT

RUAO1 Ruotsinkielinen maailmani (pakollinen)

- opiskelija oppii kertomaan ruotsiksi itsestään, perheestään, ystävästään ja harrastuksistaan
- kurssilla kerrataan kieliopin perusasiat: aikamuodot, sanajärjestys, substantiiveja ja pronomineja
- lisäksi opitaan uusia rakenteita ja laajennetaan sanavarastoa
- opiskelija oppii viestimään monipuolisesti
- kurssin hyväksyminen edellyttää aktiivista läsnäoloa, sanakokeiden ja kotitöiden tekemistä sekä hyväksytyä loppukoetta

RUAO2 Ihminen verkostoissa (pakollinen)

- opiskelija oppii kertomaan itsestään ihmisestä, perheestään, vaatekustannuksistaan sekä Tukholmassa vierailusta ja ruotsalaisesta ruokakulttuurista
- opiskelija kertoo ja oppii lisää sanajärjestyksestä ja adjektiiveista, lukusanoista ja verbiopista
- opiskelija oppii viestimään monipuolisesti
- kurssin hyväksymisen kriteerit ovat samat kuin kurssissa 1

RUAO3 Pohjoismaisia kulttuuri-ilmiöitä (pakollinen)

- opiskelija oppii kertomaan omasta maastaan, sen luonnosta ja sijainnista suhteessa muuhun Pohjolaan ja Eurooppaan
- kurssilla tutustutaan suomenruotsalaisiin ja heidän tapoihinsa
- suomalaisuutta tarkastellaan myös monikulttuurisuuden viitekehityksessä
- kieliopin pääkohtia ovat esim. pronominit ja substantiivien muotojen käyttö
- sanasto laajenee ja opitaan uusia rakenteita
- opiskelija oppii viestimään monipuolisesti.
- kurssin hyväksymisen kriteerit ovat samat kuin kurssissa 1

RUAO4 Yhteiskunta ja ympäröivä maailma (pakollinen)

- kurssilla kehitetään tiedonhankintataitoja, kriittistä lukutaitoa ja toimijuutta ruotsin kielellä
- tutustutaan yhteiskunnallisiin ilmiöihin pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan näkökulmasta
- pohtitaan ihmisoikeuskysymyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia kansalaisyhteiskunnassa
- rakenteet: verbioppia, substantiivit, prepositiot

RUAO5 Tiede ja tulevaisuus (pakollinen)

- syvennetään tekstin tulkintaa ja tuottamista sekä tiedonhankinnan taitoja
- harjaannutaan jakamaan omia tietoon ja mielipiteeseen perustuvia näkökantoja
- pohtitaan tulevaisuudenviisioita teknologian ja digitalisaati-

on näkökulmasta

- aihepiireinä eri tiedon- ja tieteenalat

RUAO6 Opiskelu, työ ja toimeentulo (pakollinen)

- syvennetään käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisenä pääomana
- tutustutaan eri tekstilajeihin, joita kohdataan jatko-opinnoissa tai työelämässä
- pohtitaan jatko-opintoja ja urasuunnitelmia ruotsin kielellä Suomessa ja muualla
- käsitellään talousasioita nuoren näkökulmasta ja laajempia talouden ilmiöitä
- rakenteet: passiivit, partisiipt, adjektiivit

RUAO7 Kestävä elämäntapa (valtakunnallinen syventävä)

- syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- käsitellään eri tekstilajien tekstejä
- jatketään pakollisten kurssien teemojen käsittelyä kestävä elämäntavan näkökulmasta
- rakenteet: kertausta aiemmissa kursseissa olleista rakenteista

RUAO8 Viesti ja vaikutta puhuen (valtakunnallinen syventävä)

- syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää kieltä ja rakentaa dialogia
- vankennetaan puhumisen sujuvuutta ja harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista
- kerrataan pakollisten kurssien aihepiirejä tarpeiden mukaan

RUAO9 Abikurssi (paikallinen syventävä)

- harjoitellaan kaikkia kielitaidon osa-alueita
- kerrataan kielioppirakenteet

B-RUOTSI

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-5, syventäviä 6-9
- kurssit arvostellaan numeroarvosanoin
- arvosana määräytyy kurssin päätöskokeen, esitelmien ja projektitöiden perusteella kurssin alussa sovitavalla tavalla
- suullisten esitelmien ja kirjallisten töiden tulee olla tehtyjä ennen kurssisuorituksen hyväksymistä
- kurseissa kurssikoe
- kurssit arvostellaan numeroarvosanoin

KURSSIEN SISÄLLÖT

RUB1O1 Minun ruotsini (pakollinen)

- opiskelija oppii kertomaan ruotsiksi itsestään, perheestään, harrastuksistaan ja vapaa-aikastaan sekä asumisestaan
- kurssilla kerrataan kieliopin perusasiat, kuten aikamuodot, päälauseen sanajärjestys, substantiivien ja adjektiivien taivutus, ja opitaan uusia rakenteita sekä laajennetaan sanavarastoa
- opiskelija oppii myös viestimään ruotsiksi monipuolisesti
- kurssi suoritetaan aktiivisella läsnäololla, sanakokeilla, kotitöillä sekä hyväksytyllä loppukokeella

RUB1O2 Hyvinvointi ja ihmissuhteet (pakollinen)

- kurssin aiheina ovat hyvinvointi ja hyvä elämä, vaatteet ja tyyli, asuminen, ystävyys ja ihmissuhteet sekä matkustaminen
- kurssilla harjoitellaan sekä suullista että kirjallista tuottamista mahdollisimman monipuolisesti
- kieliopissa opiskellaan lukusanoja, pronomineja, sivulauseita, adjektiivien vertailua sekä käskymuotoa
- kurssi suoritetaan aktiivisella läsnäololla, sanakokeilla, kotitöillä sekä hyväksytyllä loppukokeella

RUB1O3 Kulttuuri ja mediat (pakollinen)

- kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa ja erilaisten tekstilajien tulkitsemis- ja tuottamistaitoa eri medioita hyödyntäen
- tutustutaan suomenruotsalaisiin ja muihin pohjoismaisiin kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta
- opiskelija oppii myös kertomaan omista kulttuuriharrastuksistaan, kotimaamme nähtävyyksistä ja perinteistä sekä neuvomaan tietä
- kurssi suoritetaan aktiivisella läsnäololla, sanakokeilla, monipuolisin sovitavin kirjoitelmin sekä loppukokeella

RUB1O4 Monenlaiset elinympäristömme (pakollinen)

- kurssilla kehitetään erilaisten tekstilajien tulkintaa ja tuottamista
- aihepiireinä ovat kulttuurisesti moninainen elinympäristö sekä yhteiskunnan ajankohtaiset ilmiöt, joita tarkastellaan ensisijaisesti nuorten näkökulmasta
- kurssin aikana pohditaan erilaisia elämäntapomalluksia sekä omaa elämänsänsänsä
- lisäksi opitaan kertomaan omasta rahankäytöstä ja kulutus-tottumuksista sekä miettimään vaihtoehtoja nykyisille kulu-tustavoille
- opiskelijan ilmaisutaito vahvistuu, kuten myös kyky perustella mielipiteitä ja lukea erilaisia tekstejä
- kurssin suorituksena aktiivinen läsnäolo, sanakokeet, opettajan kanssa sovitavat kirjoitelmat sekä loppukoe

RUB105 Opiskelu ja työelämä ruotsiksi (pakollinen)

- kurssilla harjoitellaan työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja sekä pohditaan jatko-opintoja ja tulevaisuuden suunnitelmia
- tutkitaan mahdollisuuksia opiskella ja tehdä töitä ruotsin kielellä
- tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua pohjoismaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön
- kurssin suorituksena sanakokee, aktiivinen läsnäolo, opettajan kanssa sovittavat kirjoitelmat sekä loppukoe

RUB106 Viesti ja vaikuta puhuen (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, ymmärtää puhuttua kieltä sekä rakentaa erilaisia dialogeja
- vahvistetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista
- kurssilla kerrataan oppimäärän pakollisilla kursseilla käsitellyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan

RUB107 Kestävä elämäntapa (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yhteisöille
- kurssilla pyritään käsittelemään eri tekstilajien tekstejä, kuten fiktiivisiä tai ei-fiktiivisiä, kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantavaa ottavia tekstejä mahdollisuuksien puitteissa yhteisesti opettajan kanssa sovittaessa
- kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävän elämäntavan näkökulmasta ottaen huomiota opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksenkohteet
- kurssi suoritetaan opettajan kanssa sovittavalla tavalla

RUB108 Kertauskurssi (paikallinen soveltava)

- kurssin tavoitteena on, että opiskelija täydentää ja kertaat peruskoulussa opittuja tai unohtuneita asioita sekä vahvistaa perusosanoin ja kieliopin hallintaa
- kurssin keskeisenä sisältönä on kerrata peruskielioppi monipuolisilla harjoituksilla sekä kehittää ja vahvistaa tekstin ja kuullun ymmärtämistä

RUB109 Abikurssi (paikallinen syventävä)

- käsitellään RUB 5:n oppikirjan osiot 4-5
- kerrataan kahden edellisen vuoden rakenteet ja harjoitellaan yo-kirjoitusten kaikkia osa-alueita

ENGLANNIN KIELI

Opetuksen tavoitteet

- opiskelija kehittyä englannin kielen käyttäjänä sekä toimijana kulttuurisesti moninaisessa maailmassa niin paikallisissa, kansallisissa, eurooppalaisissa kuin globaaleissa yhteisöissä
- opiskelija ymmärtää englannin kielen merkityksen ja roolin kansainvälisen kommunikaation kielenä
- opiskelija osaa arvioida oman osaamisensa riittävyyttä jatko-opintojen näkökulmasta
- opiskelija osaa suunnitella kieliopintojaan tulevaisuuden tarpeita varten työelämän ja kansainvälistymisen näkökulmista
- opiskelija saa kokemuksia laajempien englanninkielisten tekstien lukemisesta, tulkitsemisesta ja käsittelystä
- opiskelija osaa suhteuttaa omaa osaamistaan kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tason B2.1 ja arvioida omien taitojensa kehittymistä sekä kehittää taitojaan edelleen

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kursseja 1-6, syventäviä 7-10
- pakolliset suoritetaan numerojärjestyksessä
- syventäviä kurssi 10 ensimmäisen pakollisen kurssin jälkeen; kurssit 7 ja 9 ennen yo-kirjoituksia
- syventävä kurssi 8 suositellaan suoritettavaksi toisen opiskeluvuoden aikana
- kurssien arvioinnin pohjana on jatkuva opiskelu ja sen seuranta sekä suoritettavat testit
- kurssien tarkemmat arviointiperusteet esitellään erikseen kunkin kurssin alkaessa
- mahdollisista itsenäisistä suorituksista on sovittava erikseen opettajan ja rehtorin kanssa
- kurssissa 1-6 kurssikoe ja numeroarviointi
- kurssissa 7 ja 9 tuntikokeita eri osa-alueista, tarvittaessa kurssikoe; numeroarviointi
- kurssi 8: suullinen koe koeviikolla, numeroarviointi
- kurssi 10: tuntikokeita eri osa-alueista, ei kurssikoetta, suoritusmerkintä

KURSSIEN SISÄLLÖT

ENAO1 Englannin kieli ja maailmani (pakollinen)

- kurssilla kartoitetaan opiskelijan englannin eri osa-alueiden osaamista ja kehitetään perusopetuksessa saavutettuja taitoja suullisesti ja kirjallisesti
- aihepiirit ja kielenkäyttötilat liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpäiiriin ja kielenkäyttötarpeisiin kansainvälistyvässä maailmassa
- rakenteet: aikamuodot, ehtolauseet, liittekysymykset

ENAO2 Ihminen verkostoissa (pakollinen)

- kurssilla harjoitellaan kielenkäyttöä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (keskustelu, kuuntelu, omien mielipiteiden esittäminen) eri viestintäkanavia käyttäen
- käsitellään ihmisuhteisiin liittyviä teemoja ja niiden yhteydessä psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia ja myös teknologian merkitystä vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille
- rakenteet: sanajärjestys, persoonapronominit, passiivi, ajan ja paikan prepositiot

ENAO3 Kulttuuri-ilmiöitä (pakollinen)

- kurssilla laajennetaan ja syvennetään opiskelijoiden monilukutaitoa
- tehdään eri tekstilajien tuotoksia, mm. käännöksiä ja arvosteluja
- aihepiireinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, englanninkieliset mediat sekä luova toiminta
- rakenteet: substantiivit, artikkelit, genetiivi

ENAO4 Yhteiskunta ja ympäröivä maailma (pakollinen)

- kurssilla kehitetään opiskelijoiden kriittistä lukutaitoa ja tekstien tulkintaa, tiedonhankintaa ja lähdekirjittisuutta
- harjoitellaan mielipiteiden esittämistä suullisesti ja kirjallisesti sekä tekstin sisällön tiivistämistä
- aihepiireinä ajankohtaiset yhteiskunnalliset ilmiöt ja niihin vaikuttaminen, tasa-arvo ja ihmisoikeudet, kaupallisuus
- rakenteet: vaillinaiset apuverbit, relatiivi- ja indefiniittipronominit, kansallisuussanat

ENAO5 Tiede ja tulevaisuus (pakollinen)

- kurssilla harjoitellaan erilaisia lukemisstrategioita ja kehitetään tekstinymmärrystä tieteellisiä ja vaativia asiatekstejä käyttäen
- kehitetään argumentointitaitoja suullisessa ja kirjallisessa viestinnässä, parannetaan asiatekstin tuottamista
- aihepiireinä eri tiedon ja tieteenalat, tulevaisuuden visiot ja ihmisen rooli, englanti tieteen, tutkimuksen ja teknologian kielenä
- rakenteet: infinitiivi ja ing-muoto, paljoussanat, sananmuodostus, lukusanat, ajan ilmaukset

ENAO6 Opiskelu, työ ja toimeentulo (pakollinen)

- kurssilla harjoitellaan työ- ja opiskelupaikan hakemista, kehitetään opiskelu- ja työelämän taitoja ja parannetaan esimerkiksi työnhakuprosessissa tarvittavia vuorovaikutustaitoja
- opetellaan kirjoittamaan asiallinen ja tehokas työhakemus ja ansioluettelo
- aihepiireinä jatko-opinnot, ja urasuunnitelmat, opiskelu ja työskentely ulkomailla, välivuoden pitäminen, talouselämä ja yrittäjyys
- rakenteet: epäsuora kerronta ja lauselyhenteet, adjektiivit

ja adverbit, prepositiofraasit

ENAO7 Kestävä elämäntapa (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla perehdytään ympäristökysymyksiin ja kestävän elämäntavan näkökulmaan erilaisissa yhteiskunnallisissa tilanteissa
- harjoitellaan erityisesti vaativampien tekstien ymmärtämistä, tehdään kirjoitelmia, referaatteja ja käännöksiä teksteihin perustuen
- kurssiin sisältyy myös suullista harjoitusta
- rakenteet: verbiopin kertausta, prepositiot, lauseopin kertausta, apuverbien erityismerkitykset, konjunktiot

ENAO8 Viesti ja vaikuta puhuen

(valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla parannetaan kykyä ymmärtää ja erityisesti tuottaa puhuttua kieltä sekä vapaamuotoisissa että muodollisissa tilanteissa kulttuurisidonnaisuudet huomioiden
- lisätään suullista ilmaisuaitoa ja itsevarmuutta viestijänä, kehitetään suullisen ilmaisun strategioiden hallintaa, parannetaan dialogin rakentamisen ja ylläpitämisen taitoja
- aiheina ovat ajankohtaiset tapahtumat, maailmanlaajuiset ja paikalliset ilmiöt sekä muiden kurssien aihepiirit
- harjoitusmuotoina ääntämisharjoitukset, pari- ja ryhmäkeskustelut, rooleikat, väittelyt, puheet, esitelmät ym. suullisen viestinnän keinot

ENAO9 Abikurssi (paikallinen syventävä)

- kurssin aiheina yleismaailmalliset kehityslinjat, ajankohtaiset tapahtumat ja erilaiset maailmankuvat
- kurssi valmentaa opiskelijaa yo-koea varten
- kurssilla harjoitellaan tekstin ymmärtämistä, rakenteita, kuuntelua, opiskellaan lisäsanastoa, kirjoitetaan aineita ja käännöksiä, osittain opiskelijan oman ohjelman mukaisesti eriyttäen

ENAO10 Perusopintoja tukeva kurssi (paikallinen syventävä)

- tarkoitettu ensimmäisen vuoden pakollisilla kursseilla heikosti tai tyydyttävästi menestyneille
- kerrataan ja vahvistetaan perusopetuksessa opittuja asioita
- sanaston ja rakenteiden kertaamisen lisäksi kurssilla harjoitellaan monipuolisesti sekä englannin ymmärtämistä että tuottamista
- arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

RANSKAN KIELI

A-RANSKA

Opetuksen tavoitteet

- antaa opiskelijalle hyvä ranskankielinen pohja, jonka avulla hän pystyy edelleen kehittämään kielen taitojaan haluamallaan alalla
- kieli hallitaan niin hyvin, että opiskelija pystyy ymmärtämään vaikeahkoa ranskankielistä tekstiä ja seuraamaan aihepiiriin liittyviä arkielämästä vaativampaa ranskankielistä keskustelua
- luoda mahdollisimman hyvä valmius ilmaista itseään ranskaksi
- lisätä ranskankielisen kulttuurin ja yhteiskuntaelämän tuntemusta ja ymmärtämistä

Suoritusohjeet ja arviointi

- vuosi: kurssit 1-3 (pakollisia)
- vuosi: kurssit 4-5 (pakollisia) ja joko syventävä kurssi 7 (pariton vuosi) tai 8 (parillinen vuosi)
- vuosi: kurssi 6 (pakollinen), joko syventävä kurssi 7 (pariton vuosi) tai 8 (parillinen vuosi) ja syventävä 9
- kurssit arvioidaan numeroarvosanoin
- arvosana määräytyy loppukokeen ja tuntiosaamisen, kirjoitelmien ja esitysten perusteella

KURSSIEN SISÄLLÖT

RAAO1 Kieli ja maailmani (pakollinen)

- kurssilla opiskelija oppii asettamaan itselleen ranskan kielen opiskelun tavoitteita ja löytämään itselleen sopivia opiskelustrategioita
- kieli nähdään monimuotoisena kulttuurisen osaamisen välineenä
- aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpäiiriin ja kielenkäyttötarpeisiin

RAAO2 Ihminen verkostoissa (pakollinen)

- kurssilla opiskelija syventää viestintätaitojaan
- aiheina ovat ihmissuhteisiin liittyvät teemat ja niiden yhteydessä käsitellään psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia
- pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille

RAAO3 Kulttuuri-ilmioitä (pakollinen)

- kurssilla laajennetaan ja syvennetään monilukutaitoa
- kurssilla tehdään eri tekstilajien tuotoksia painottaen tekstilajille ominaista kielellistä tarkkuutta, mm. passiivi, artikkelit, adjektiivit, adverbit

- aihepiireinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, kohdekieliset mediat sekä luova toiminta

RAAO4 Yhteiskunta ja ympäröivä maailma (pakollinen)

- tutustutaan ranskankielisiin maihin tarkemmin
- käsitellään yhteiskunnallisia tekstejä
- ajanilmaukset, indefiniittipronomineja, possessiivisuus, infinitiivirakenteet, artikkelit

RAAO5 Tiede ja tulevaisuus (pakollinen)

- käsitellään aiheeseen liittyviä tekstejä
- syvennetään verbioppia ja laajennetaan sanastoa

RAAO6 Opiskelu, työ ja toimeentulo (pakollinen)

- käsitellään aiheeseen liittyviä tekstejä
- syvennetään verbioppia, kysymykset ja epäsuora esitys

RAAO7 Kestävä elämäntapa

(valtakunnallinen syventävä, pariton vuosi)

- käsitellään aiheeseen liittyviä tekstejä ja videoita, syvennetään rakenteita ja laajennetaan sanastoa

RAAO8 Viesti ja vaikutta puhuen

(valtakunnallinen syventävä, parillinen vuosi)

- käsitellään puhekielen tilanteita ja laajennetaan sanastoa
- vahvistetaan ääntämistä ja ranskan kielelle tyypillisiä piirteitä

RAAO9 Abikurssi (paikallinen syventävä)

- erilaisia ylioppilaskirjoituksiin valmentavia tekstejä ja pronominien kertausta
- vahvistetaan kuullun ymmärtämisen taitoja

RAA10 DELF-kielidiplomikurssi (paikallinen syventävä)

- Ranskan valtion DELF-kielitutkinnon voi suorittaa keväisin. Kurssilla valmistaudutaan monipuolisiin tehtäviin kuullun-, luetunymmärtämisen, kirjoittamisen ja suullisen osuuden B1- ja B2-tasoihin kokeisiin
- tutkinto on lukiomme opiskelijoille maksuton, ja siitä saa erillisen todistuksen, joka ei vanhene
- DELF-tutkinnon B2-tason suoritus on edellytys mahdollisille opinnoille Ranskassa

B2- JA B3-RANSKA

Tavoitteet

- antaa opiskelijalle riittävän hyvän ranskan kielen ja kulttuurin tuntemus niin, että hän selviytyy jokapäiväisen elämän viestintätehtävissä ja tilanteissa sekä pystyy omatoimisesti koulun jälkeen kehittämään kielitaitoaan

Suoritusohjeet ja arviointi

- B3-ranskan lukio-opiskelu alkaa kahdella ensimmäisen vuoden alkuun sijoittuvalla yläasteen ranskan B2-kieli oppimäärää vastaavalla johdantokurssilla, jotka nivELYvät lukiossa jatkuvan B2-ranskan ensimmäiseen kurssiin
- B3-ranskan oppimäärä 8-9 kurssia koostuu kahdesta johdantokurssista ja seitsemästä B2-ranskan kurssista
-
- kurssit suoritetaan numerojärjestyksessä
- kurssit arvostellaan numeroarvosanoin, johdantokursseissa pääpaino on suullisella osaamisella
- muiden kurssien kohdalla arvosana määräytyy kurssin loppukokeen ja tuntiosaamisen, kirjoitelmien ja esitysten perusteella

KURSSIEN SISÄLLÖT

RAB01 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen

(valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla tutustutaan opiskeltavan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskeleemiin tai osaamiin kieliin
- harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohtelaisuuteen liittyviä ilmauksia

RAB02 Matkalla maailmassa (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla harjoitellaan selviytymistä erilaisissa matkustamiseen liittyvissä sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavannomaisissa asiointitilanteissa
- opetellaan lisää kompensatiokeinojen ja muiden viestintästrategioiden käyttöä

RAB03/RAB03 Elämän tärkeitä asioita (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavien käyttäen
- aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin

RAB04/RAB04 Monenlaista elämää

(valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa
- harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää
- kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla
- mennyt aikamuoto

RAB05/RAB05 hyvinvointi ja huolenpito

(valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla käsitellään terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä asioita
- lisää pronomineja

RAB06/RAB06 Kulttuuri ja mediat

(valtakunnallinen syventävä)

- käsitellään eri kulttuurialueisiin liittyviä tekstejä
- futuuri, konditionaali, gerundi

RAB07/RAB07 Opiskelu, työ ja tulevaisuus

(valtakunnallinen syventävä)

- aiheina koulu, opiskeleminen, työelämä ja tulevaisuus
- työpaikkahaastattelu
- epäsuora kysymys, lauseenvastikkeita, subjunktiivi

RAB08/RAB08 Yhteinen maapallomme

(valtakunnallinen syventävä)

- yhteiskunnallisia tekstejä
- syventävää verbioppia

RAB09/RAB09 Abikurssi (paikallinen syventävä)

- erilaisia ylioppilaskirjoituksiin valmentavia tekstejä ja pronominien kertausta
- vahvistetaan kuullun ymmärtämisen taitoja

RAB210/RAB210 Viesti ja vaikutta puhuen

(valtakunnallinen syventävä, parillinen vuosi)

- käsitellään puhekielen tilanteita ja laajennetaan sanastoa
- vahvistetaan ääntämistä ja ranskan kielelle tyypillisiä piirteitä

RAB211/RAB211 DELF-KIELIDILOMIKURSSI

(paikallinen syventävä)

- Ranskan valtion DELF-kielitutkinnon voi suorittaa keväisin
- kurssilla valmistaudutaan monipuolisiin tehtäviin kuullun-, luetunymmärtämisen, kirjoittamisen ja suullisen osuuden B1-tasoihin kokeisiin
- tutkinto on lukiomme opiskelijoille maksuton, ja siitä saa erillisen todistuksen, joka ei vanhene

SAKSAN KIELI

A-SAKSA

Opetuksen tavoitteet

- opiskelija omaksuu tietoa saksankielisestä kielialueesta, sen asukkaista ja elintavoista

- opiskelija osaa viestiä luontevasti saksaksi erilaisissa tilanteissa sekä suullisesti että kirjallisesti
- opiskelija pystyy ymmärtämään vaativahkoakin tekstiä ja puhetta
- opiskelija osaa suhteuttaa omaa osaamistaan kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasoon B1.2 ja arvioida omien taitojensa kehittymistä sekä motivoituu kehittämään taitojaan edelleen
- lisäksi opiskelijoita kannustetaan osallistumaan opiskelijavaihtoihin sekä suorittamaan kansainvälinen kielidiplomi (DSD I ja DSD II) lukioaikana

Suoritusohjeet ja arviointi

- 1. vuosi: kurssit 1-3 (pakollisia)
- 2. vuosi: kurssit 4-5 (pakollisia) ja 7 (syventävä), 10 (DSD I paikallinen syventävä)
- 3. vuosi: kurssit 6 (pakollinen) ja 9 (paikallinen syventävä), 11 (DSD II paikallinen syventävä)
- Pakolliset kurssit ja suullisen kielitaidon kurssi sekä siihen kuuluva suullinen koe arvioidaan numeroin. Suullisen kielitaidon kokeesta annetaan myös erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.
- Paikalliset syventävät kurssit arvioidaan A-saksassa seuraavasti:
 - SAA 9 numeroarvosana
 - SAB11/SAA 10 suoritusmerkintä ja erillinen todistus (DSD I)
 - SAA 11 suoritusmerkintä ja erillinen todistus (DSD II)

DSD I ja DSD II -kielidiplomi

- Deutsches Sprachdiplom I ja II ovat Saksan liittotasavallan opetusviranomaisten hyväksymiä kansainvälisiä, maksuttomia kielikokeita, jotka voi suorittaa lukiossamme. Ne ovat osoitus hyvästä saksan kielen taidosta ja mahdollistavat opiskelun, työharjoitteluun ja työhön hakemisen saksalaiselle kielialueelle ilman kielikoetta. Korkeakoulutasoiseen opiskeluun vaaditaan Sprachdiplom II. DSD-tutkintoja järjestetään vuosittain yli 60 maassa virallisesti hyväksytyissä kielidiplomikouluissa (Sprachdiplomschule).

KURSSIEN SISÄLLÖT

SAAO1 Kieli ja maailmani (pakollinen)

- kurssilla kartoitetaan opiskelijan osaamista kielitaidon eri osa-alueilla
- arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja
- pohditaan maailman kielellistä monimuotoisuutta ja kielitaitoa välineenä kasvattaa kulttuurista osaamista
- aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskeluun, nuoren elämänpiiriin ja kielenkäyttötarpeisiin

SAAO2 Ihminen verkostoissa (pakollinen)

- harjoitellaan erilaisia viestintätilanteita
- syvennetään taitoa toimia aktiivisena keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä sekä harjaannutetaan taitoa ilmaista mielipiteitä
- kurssilla teemoina ovat mm. ihmisuhteet, hyvinvointi ja digitalisaatio

SAAO3 Kulttuuri-ilmiöitä (pakollinen)

- laajennetaan ja syvennetään monilukutaitoa
- laaditaan eri tekstilajien tuotoksia painottaen tekstilajille ominaista kielellistä tarkkuutta
- aihepiireinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, saksankieliset mediat sekä luova toiminta

SAAO4 Yhteiskunta ja ympäröivä maailma (pakollinen)

- kehitetään tiedonhankintataitoja ja kriittistä lukutaitoa sekä harjoitellaan aktiivista toimijuutta saksaksi
- tutustutaan erilaisiin yhteiskunnallisista ilmiöistä käytäviin keskusteluihin
- pohditaan yksilöiden ja yhteisöjen vastuita ja toimintamahdollisuuksia, kuten ihmisoikeuskysymyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia

SAAO5 Tiede ja tulevaisuus (pakollinen)

- syvennetään tekstin tulkinnaa ja tuottamisen sekä tiedonhankinnan taitoja
- harjaannutaan jakamaan omia tietoon tai mielipiteeseen perustuvia näkökantoja
- pohditaan erilaisia tulevaisuudenviisioita erityisesti teknologian ja digitalisaation näkökulmasta

SAAO6 Opiskelu, työ ja toimeentulo (pakollinen)

- syvennetään käsitystä kielitaidosta työelämäntaitona ja sosiaalisen pääomana
- tutustutaan tekstilajeihin, joita opiskelijat kohtaavat mahdollisissa jatko-opinnoissa tai työelämässä
- pohditaan jatko-opinto- tai urasuunnitelmia ja työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa
- käsitellään talousasioita, jotka liittyvät itsenäistyvän, työelämään astuvan nuoren elämänpiiriin, sekä laajempia talouden ilmiöitä

SAAO7 Kestävä elämäntapa (valtakunnallinen syventävä)

- syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa saksaa erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa
- kurssilla käsitellään eri tekstilajien tekstejä (fikttiivisiä tai eifikttiivisiä, kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia)
- kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten kurssien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta

SAAO8 Viesti ja vaikutus puhuen

(valtakunnallinen syventävä)

- syvennetään taitoa tuottaa saksaa suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia
- vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista
- kerrataan oppimäärän pakollisilla kursseilla käsitellyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan

SAAO9 Yhteinen maailma ja kansainvälistyminen

(paikallinen syventävä)

- kurssin aiheina yleismaailmalliset kehityslinjat, ajankohtaiset tapahtumat ja erilaiset maailmankuvat
- valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin monipuolisten harjoitusten avulla: tehdään tekstin ymmärtämiä, rakenteita, kuunteluita, opiskellaan lisäsanastoa, kirjoitetaan aineita ja referaatteja ym. osittain opiskelijan oman ohjelman mukaisesti eriyttäen

SAA11 Kansainvälinen kielidiplomikurssi DSD II

- Tavoitteena on kurssin lopussa suorittaa kansainvälinen kielitutkinto Deutsches Sprachdiplom (DSD) II, joka vastaa Eurooppalaisen viitekehysten taitotasoa B2 / C
- kielidiplomi kelpaa todistukseksi kielitaidosta hakeuduttaessa korkeakouluopintoihin saksankieliselle kielialueelle
- kurssilla harjoitellaan monipuolisesti kaikkia kielitaidon osa-alueita, osittain myös natiivioptettajan johdolla, ja samalla laajennetaan myös kulttuurintuntemusta
- lisäksi kurssi sisältää projektityöskentelyä, jonka avulla opiskelija perehtyy tarkemmin yhteen valitsemaansa aiheeseen

SAKSAN KIELI (B2 JA B3)

Opetuksen tavoitteet

- opiskelija omaksuu tietoa saksankielisestä kielialueesta, sen asukkaista ja elintavoista
- opiskelija oppii viestimään saksaksi erilaisissa tilanteissa suullisesti ja kirjallisesti
- opiskelija osaa suhteuttaa omaa osaamistaan kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon tasoon A2.2 ja motivoituu kehittämään taitojaan edelleen
- opiskelijoita kannustetaan suorittamaan kansainvälinen kielidiplomi (DSD I)

Suoritusohjeet ja arviointi

- B3-saksan lukio-opiskelu alkaa kahdella ensimmäisen vuoden alkuun sijoittuvalla johdantokurssilla, jotka vastaavat yläkoulun B2-saksan oppimäärää

- johdantokurssit nivELYTÄVÄT lukiossa jatkuvan B2-saksan ensimmäisen kurssiin (SAB21)
- kurssit suoritetaan numerojärjestyksessä
- kurssit arvioidaan numeroarvosanoin, poikkeuksena DSD-kurssi (paikallinen syventävä), josta saa suoritusmerkinnän ja erillisen todistuksen

KURSSIEN SISÄLLÖT

SAB3O1 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen

(valtakunnallinen syventävä)

- tutustutaan saksan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin
- harjoitellaan ääntämistä ja intonaatiota sekä vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa

SAB3O2 Matkalla maailmassa (valtakunnallinen syventävä)

- harjoitellaan selviytymistä tavanomaisissa asioitilanteissa
- opetellaan lisää kompensatiokeinojen ja muiden viestintästrategioiden käyttöä

SAB2O3/SAB3O3 Elämän tärkeitä asioita

(valtakunnallinen syventävä)

- B2-saksan ensimmäinen lukiokurssi
- monipuolistetaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen
- aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin
- arvioidaan omia kielenopiskelutaitoja ja asetetaan tavoitteita omalle oppimiselle

SAB2O4/SAB3O4 Monenlaista elämää

(valtakunnallinen syventävä)

- kiinnitetään erityishuomiota kulttuurieroihin vuorovaikutuksessa
- harjoitellaan myös pienimuotoista kirjallista viestintää

SAB2O5/SAB3O5 Hyvinvointi ja huolenpito

(valtakunnallinen syventävä)

- opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysnouvelteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista
- tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista
- pohditaan teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille

SAB206/SAB306 Kulttuuri ja mediat

(valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa
- tutustutaan saksankielisen kielialueen kulttuuri-ilmioihin ja medioihin

SAB207/SAB307 Opiskelu, työ ja tulevaisuus

(valtakunnallinen syventävä)

- kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen
- aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin

SAB208/SAB308 Yhteinen maapallomme

(valtakunnallinen syventävä)

- jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan
- tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön
- aihepiirit nousevat luonnosta, erilaisista asuinympäristöistä sekä kestävästä elämäntavasta

SAB209/SAB309 Kansainvälinen toiminta

(valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla hyödynnetään kielitaitoa ja vahvistetaan kulttuurista ymmärrystä tutustumalla tai osallistumalla kansainväliseen yhteistyöhön, vapaaehtoistyöhön tai työelämään tarvittaessa etäyhteyksiä hyödyntäen
- kielelliset tavoitteet määrittävät toiminnan perusteella
- opiskelijat raportoivat osallistumisesta kansainväliseen toimintaan yhdessä sovitavalla tavalla

SAB2010/SAB3010 Viesti puhuen ja kirjoittaen

(valtakunnallinen syventävä)

- vankennetaan tuottamistaitoja, joita tarvitaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- harjoitellaan erilaisten tekstilajien tuottamista ja tulkintaa
- kerrataan aiemmin käsiteltyjä aihepiirejä tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan

SAB11/SA10 Kansainvälinen kielidiplomikurssi DSD I (paikallinen syventävä)

- tavoitteena on kurssin lopussa suorittaa kansainvälinen kielitutkinto Deutsches Sprachdiplom (DSD) I, joka vastaa Eurooppalaisen viitekehysten taitotasoa B1
- kieltä harjoitellaan monipuolisten suullisten ja kirjallisten tehtävien avulla sekä laajennetaan maantuntemusta
- projektyöskentelyä hyödyntäen opiskelija syvennyy yhteen valitsemaansa aihealueeseen
- kielidiplomikokeessa on kirjallinen osuus, kuullun ymmärtä-

minen ja suullinen osuus

- osallistujien tulee olla opettajaan yhteydessä viimeistään joulukuun puoliväliin mennessä

ESPANJAN KIELI

Opetuksen tavoitteet

- opiskelija kokee kielellisen repertuaarinsa kasvattamisen mielekkääksi
- opiskelija kehittyy kohdekielen käyttäjänä ja toimijana kulttuurisesti moninaisessa maailmassa niin kansallisissa, eurooppalaisissa kuin globaaleissa yhteisöissä
- opiskelija osaa suhteuttaa omaa osaamistaan kehittyvän kielitaidon kuvausteikon tasoon A2.1 (muut kielet) tai B1.1/A2.2 (englanti) ja arvioida omien taitojensa kehittymistä sekä kehittää taitojaan edelleen
- ensimmäisillä kursseilla painottuvat suulliset ja niihin luontevasti liittyvät pienet kirjalliset vuorovaikutustilanteet, ja myös kuuntelemista harjoitellaan
- kirjallisen viestinnän osuus kasvaa vähitellen, mutta suullista viestintää harjoitellaan edelleen kaikilla kursseilla
- keskeistä on kehittää jokapäiväisen viestinnän perusvalmiuksia
- kursseille varataan tarpeen mukaan tilaa yhdessä sovittujen tai ajankohtaisten aiheiden käsittelyyn
- kaikilla kursseilla voidaan edistää monilukutaitoa käsittelemällä kirjallisuutta, elokuvia, musiikkia, teatteria, kuvataidetta tai mediaa
- kursseilla tutustutaan eri tekstilajeihin, ja oppiainerajat ylittävää opetusta voidaan toteuttaa eri kursseilla
- rakenteita opetellaan, harjoitellaan ja kerrataan joustavasti sopivien aihepiirien yhteydessä
- hyvien ääntämistottumusten vakiinnuttamiseen kiinnitetään huomiota alusta pitäen

Suoritusohjeet ja arviointi

- kurssit 1-9 arvioidaan numeroarvosanoin

KURSSIEN SISÄLLÖT

EAB301 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla tutustutaan opiskeltavan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemini tai osamiin kieliin.
- harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia

EAB302 Matkalla maailmassa (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla harjoitellaan selviytymistä erilaisissa matkustamiseen liittyvissä sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa
- opetellaan lisää kompensatiokeinojen ja muiden viestintästrategioiden käyttöä

EAB303 Elämän tärkeitä asioita (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen
- aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, ihmisuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin

EAB304 Monenlaista elämää (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa
- harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää
- kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla

EAB305 Hyvinvointi ja huolenpito (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysnvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista
- tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmisuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista
- pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille

EAB306 Kulttuuri ja mediat (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa
- tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai -alueiden kulttuuri-ilmioihin ja medioihin ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta

EAB307 Opiskelu, työ ja tulevaisuus (valtakunnallinen syventävä)

- kurssin aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin
- kurssilla harjoitellaan kyseisiin aihepiireihin liittyvää suullista ja kirjallista viestintää sekä syvennetään oman mielipiteen ilmaisemista espanjaksi

EAB308 Yhteinen maapallomme (valtakunnallinen syven-

tävä)

- Kurssilla jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan
- tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön
- aihepiirit nousevat luonnosta, erilaisista asuinympäristöistä sekä kestävästä elämäntavasta

EAB309 Kansainvälinen toiminta (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla syvennetään kielitaitoa ja vahvistetaan kulttuurista ymmärrystä kansainvälisestä yhteistyöstä

MATEMATIIKKA

YHTEINEN MATEMATIIKKA

Opetuksen tavoitteet

- matematiikan yhteisen opintokokonaisuuden tavoitteena on herättää opiskelijan kiinnostus matematiikkaa kohtaan
- tässä opintokokonaisuudessa opiskelijalla on tilaisuus vahvistaa pohjaa matematiikan opinnoilleen ja nähdä matematiikka hyödyllisenä ja käyttökelpoisena selitettäessä ja hallittaessa muun muassa yhteiskunnan, talouden ja luonnon tapahtumia ja tilanteita

Suoritusohjeet ja arviointi

- kurssi MAY1 on suoritettava lukion ensimmäisenä matematiikan kurssina
- päätöksen matematiikan oppimäärän laajuudesta (pitkä/lyhyt) voi siirtää kurssin jälkeen tehtäväksi
- kurssi MAY1 arvioidaan numeroarvosanoin

MAY1 (pakollinen)

- luvut ja lukujonot
- kerrataan ja täydennetään lukualueet, peruslaskutoimitukset, prosenttilaskennan periaatteet ja funktion käsite
- käsitellään lukujonoja ja ratkaistaan niiden avulla käytännön ongelmia

PITKÄ MATEMATIIKKA

Opetuksen tavoitteet

- antaa opiskelijalle ammatillisten ja korkeakouluopintojen edellyttämät matemaattiset valmiudet sekä matemaattinen yleissivistys
- opiskelija kehittyy matemaattisessa ajattelussaan
- opiskelija tottuu pitkäjänteiseen työskentelyyn

- opiskelija ymmärtää ja osaa käyttää matematiikan kieltä
- opiskelija kehittää lausekkeiden käsittely-, päättely- ja ongelmanratkaisutaitojaan
- opiskelija harjaantuu käyttämään teknologiaa matematiikan opiskelussaan
- opiskelija saa valmiuksia jatko-opiskeluja varten

Suoritusohjeet ja arviointi

- ellei kurssien yhteydessä toisin sanota, kaikki matematiikan kurssit arvioidaan numeroarvosanoin (4–10)
- paikalliset kurssit voivat vaikuttaa päättöarvosanaan vain korottavasti
- kurssit suositellaan suoritettavaksi siten, että ensimmäisenä opiskeluvuonna valitaan pakollisista kursseista MAA2 – MAA4 ja syventävistä kursseista MAA11
- toisena vuotena valitaan kurssit MAA6–MAA8 sekä MAA12 ja MAA17
- Kolmantena opiskeluvuonna valitaan MAA9, MAA10, MAA13 ja MAA16

Itsenäinen opiskelu

- matematiikan kurssien itsenäinen opiskelu edellyttää pätevää syytä siihen, ettei kurssia voi opiskella tavanomaisesti oppituntiopiskeluna
- kurssiin kuuluvista kotona tehtävistä harjoituksista ja mahdollisista muista vaatimuksista sekä kurssikokeen suorittamisesta sovitaan matematiikan opettajan kanssa ennen itsenäisen opiskelun aloittamista

Oppimäärän vaihtaminen

Ks. lyhyt oppimäärä

KURSSIEN SISÄLLÖT

MAA02 Polynomifunktiot ja -yhtälöt (pakollinen)

- tutustutaan polynomifunktioiden teoriaan ja polynomien jaollisuuteen sekä ratkaistaan polynomiyhtälöitä ja -epäyhtälöitä.

MAA03 Geometria (pakollinen)

- perehdytään tasogeometrian perustuloksiin
- tutustutaan taso- ja avaruusgeometrian objekteihin ja niiden ominaisuuksiin sekä lasketaan näihin liittyviä pinta-aloja ja tilavuuksia
- laajennetaan trigonometrian soveltamista vinokulmisiin kolmioihin

MAA04 Vektorit (pakollinen)

- perehdytään vektoreihin ja näiden perusominaisuuksiin, rat-

kaistaan monimuuttujayhtälöitä sekä tutustutaan avaruus-suoriin ja tasoihin

MAA05 Analyttinen geometria (pakollinen)

- perehdytään tason suoriin, ympyröihin ja paraabeleihin
- syvennetään itseisarvokäsitettä ja opitaan ratkaisemaan yksinkertaisia itseisarvoyhtälöitä ja epäyhtälöitä

MAA06 Derivaatta (pakollinen)

- laajennetaan funktiokäsitettä rationaalifunktioihin ja ratkaistaan näihin liittyviä yhtälöitä ja epäyhtälöitä
- tutustutaan funktion raja-arvoon, jatkuvuuteen ja derivaattaan
- harjoitellaan ääriarvotestien ratkaisemista

MAA07 Trigonometriset funktiot (pakollinen)

- tutkitaan trigonometrisia funktioita yksikköympyrän avulla
- ratkaistaan trigonometrisia yhtälöitä
- harjoitellaan käyttämään trigonometrisia funktioita kuvaamaan jaksollisia ilmiöitä

MAA08 Juuri- ja logaritmifunktiot (pakollinen)

- kerrataan potenssilaskusäännöt ja laajennetaan potenssikäsitettä murtopotensseihin
- syvennetään juuri-, eksponentti- ja logaritmifunktioiden käsitteitä
- opitaan ratkaisemaan em. funktioihin liittyviä yhtälöitä ja epäyhtälöitä

MAA09 Integraalilaskenta (pakollinen)

- tutustutaan integraalifunktion käsitteeseen sekä opitaan määrittämään alkeisfunktioiden integraaleja
- lasketaan pinta-aloja ja tilavuuksia määrättyjen integraalien avulla

MAA10 Todennäköisyys ja tilastot (pakollinen)

- perehdytään todennäköisyyden käsitteeseen ja todennäköisyyksien laskusääntöihin sekä ratkaistaan näihin liittyviä ongelmia
- kombinatoriikan sääntöjen avulla selvitetään lukumääriä koskevia ongelmia
- tutustutaan erilaisiin jakaumiin ja näihin liittyviin tunnuslukuuihin

MAA 11 Lukuteoria ja todistaminen

(valtakunnallinen syventävä)

- perehdytään logiikan alkeisiin ja matemaattisiin todistuksiin sekä tutustutaan lukuteoriaan

MAA12 Algoritmit matematiikassa

(valtakunnallinen syventävä)

- tutustutaan matematiikan numeerisiin menetelmiin

MAA13 Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi

(valtakunnallinen syventävä)

- syvennetään differentiaali- ja integraalilaskennan teoreettisia perusteita

MAA17 Kertauskurssi 1 (paikallinen syventävä)

- Kerrataan lukion matematiikan kurssien MAA1, MAA2 – MAA8 asioita
- Harjoitellaan teknisten apuvälineiden käyttöä matematiikan opiskelussa
- Arvosteluasteikko on 4–10 tai 5

MAA16 Kertauskurssi 2 (paikallinen syventävä)

- kerrataan pitkän matematiikan oppimäärää

LYHYT MATEMATIIKKA

Opetuksen tavoitteet

- matematiikan lyhyen oppimäärän opetuksen tehtävänä on tarjota valmiuksia hankkia, käsitellä ja ymmärtää matemaattista tietoa ja käyttää matematiikkaa elämän eri tilanteissa ja jatko-opinnoissa
- hyvä matemaattinen yleissivistys

Suoritusohjeet ja arviointi

- kurssit suositellaan suoritettavaksi siten, että ensimmäisenä opiskeluvuonna valitaan kurssit 2 ja 3, toisena vuonna kurssit 4, 5, 6 ja 7 ja kolmantena vuonna kurssit 8 ja 9
- syventävä kurssi MAB7 suositellaan suoritettavaksi kurssin MAB4 jälkeen
- syventävä kurssi MAB8 suositellaan suoritettavaksi kurssin MAB5 jälkeen
- kaikki matematiikan kurssit arvioidaan numeroarvosanoin (4-10).
- paikalliset kurssit voivat vaikuttaa päättöarvosanaan vain korottavasti

Itsenäinen opiskelu

- matematiikan kurssien itsenäinen opiskelu edellyttää pätevää syytä siihen, ettei kurssia voi opiskella tavanomaisesti tuntiopiskeluna
- kurssiin kuuluvista kotona tehtävistä harjoituksista ja mahdollisista muista vaatimuksista sekä kurssikokeen suorittamisesta sovitaan matematiikan opettajan kanssa ennen itsenäisen opiskelun aloittamista

Oppimäärän vaihtaminen

- Matematiikan oppimäärää vaihdettaessa pitkästä lyhyeen kursseja luetaan hyväksi seuraavasti:
 - MAA2 → MAB2
 - MAA3 → MAB3
 - MAA6 → MAB7
 - MAA8 → MAB4
- muut pitkän oppimäärän mukaiset opinnot voivat olla lyhyen oppimäärän paikallisia syventäviä tai paikallisia soveltavia kursseja opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla
- pitkän matematiikan arvosanalla 4 ei voi korvata mitään lyhyen matematiikan kurssiarvosanaa eikä pitkän matematiikan kurssiarvosanaa 4 hyväksyttyä kurssiksi

KURSSIEN SISÄLLÖT

MAB2 Lausekkeet ja yhtälöt (pakollinen)

- harjaannutaan käyttämään matematiikkaa jokapäiväisen elämän ongelmien ratkaisemisessa
- perehdytään lineaariseen riippuvuuteen, verrannollisuuteen ja toisen asteen polynomifunktioon
- vahvistetaan yhtälöiden ratkaisemisen taitoja ja opitaan ratkaisemaan toisen asteen yhtälöitä

MAB3 Geometria (pakollinen)

- vahvistetaan tasokuvioiden ja kolmiulotteisten kappaleiden kuvien piirtämisen taitoja ja opitaan ratkaisemaan käytännön ongelmia geometriaa hyväksi käyttäen
- perehdytään kuvioidenyhdenmuotoisuuteen, suorakulmaisen kolmion trigonometriaa, Pythagoraan lauseeseen, kivioiden ja kappaleiden pinta-alan ja tilavuudenmäärittämiseen ja geometrian menetelmien käyttöön koordinaatistossa
- MAB4 Matemaattisia malleja (pakollinen)
- harjaannutaan näkemään reaali maailman ilmiöissä säännönmukaisuuksia ja riippuvuuksia
- vahvistetaan osaamista lukujonoissa
- perehdytään lineaariseen ja eksponentiaaliseen malliin, potenssiyhtälöön ja eksponenttiyhtälöön

MAB5 Tilastot ja todennäköisyys (pakollinen)

- harjaannutaan käsittelemään ja tulkitsemaan tilastollisia aineistoja
- perehdytään jakaumien tunnuslukuuihin, regression ja korrelaation käsitteisiin, kombinatoriikkaan ja todennäköisyyslaskentaan

MAB6 Talousmatematiikka (pakollinen)

- syvennetään prosenttilaskennan taitoja
- kehitetään matemaattisia valmiuksia oman talouden suunn-

nitteluun

- vahvistetaan laskennallista pohjaa yrittäjyyden ja taloustiedon opiskeluun
- perehdytään indeksi-, kustannus-, rahaliikenne-, laina-, verotus- ja muihin laskelmiin

MAB7 Matemaattinen analyysi

(valtakunnallinen syventävä)

- tutkitaan funktion muutosnopeutta graafisin ja numeerisin menetelmin
- käytetään teknisiä apuvälineitä funktion kulun tutkimisessa
- perehdytään polynomifunktion derivaattaan, funktion merkin ja kulun tutkimiseen ja funktion suurimman ja pienimmän arvon määrittämiseen suljetulla välillä

MAB8 Tilastot ja todennäköisyyks

(valtakunnallinen syventävä)

- vahvistetaan tilastojen käsittelytaitoja
- opitaan määrittämään tilastollisia tunnuslukuja ja todennäköisyyksiä jatkuvien jakauman avulla teknisiä apuvälineitä hyödyntäen
- perehdytään normaalijakaumaan ja jakauman normittamiseen, toistokokeeseen, binomijakaumaan ja luottamusvälin käsitteeseen

MAB9 Kertauskurssi (paikallinen syventävä)

- kerrataan lyhyen matematiikan oppimäärän keskeiset asiat
- saadaan hyvät valmiudet osallistua lyhyen matematiikan ylioppilaskokeeseen

BIOLOGIA

Opetuksen tavoitteet

- Tieteellisen maailmankuvan ja yleisen sivistyksen vahvistaminen.
- Riittävän pohjatiedon takaaminen tulevan koulutuksen kannalta. Biologian opinnot ovat tärkeitä monissa lukion jälkeisissä korkeakoulupinnoissa. Varsinaisen biologian lisäksi tällaisia ovat biologiaa soveltavat tieteenalat kuten lääketiede, eläinlääketiede, farmakologia (lääkkeiden tutkimus), liikunta- ja terveysala sekä maa- ja metsätalous.

Suoritusohjeet ja arviointi

- periaatteessa kurssit voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä, mutta tietyissä tapauksissa kurssiselosteessa on mainittu, mikä edeltävä kurssi olisi hyvä olla suoritettuna
- jos aiot kirjoittaa ylioppilaskokeissa biologian, on suositeltavaa, että vähintään kaikki valtakunnalliset kurssit (B11-B15) ovat suoritettuina, ja paikallisista kurseistakin (B16 ja B17) on tietenkin hyötyä

- voit alustavasti tarkastella myös vanhan opetussuunnitelman kurssia B17, sillä se on sisällöltään suurin piirtein sama kuin uuden opetussuunnitelman vastaava (joka tarjotaan abivuotena)
- Monet sekä biologian että fysiikan kirjoittamista suunnittelevat haluavat kirjoittaa biologian syksyllä (koska fysiikassa on enemmän kursseja). Tällöin kannattaa valita toisena lukivuotena kaikki 4 tarjottavaa biologian kurssia. Jos taas aiot kirjoittaa biologian keväällä, ehdit abivuonnakin suorittaa useampia kursseja. Kurssi B17 järjestetään aina abivuoden ensimmäisessä jaksossa.
- kaikki kurssit arvioidaan numeroarvosanoilla
- paikallisten kurssien (B16 ja B17) arvosanat voivat kuitenkin vaikuttaa oppiaineen päättöarvosanaan pelkästään korotavasti

KURSSIEN SISÄLLÖT

B11 Elämä ja evoluutio (pakollinen)

- kurssi toimii johdantona kaikelle biologian opiskelulle
- sisällönä on kaksi biologian keskeistä osa-aluetta: solubiologia tutkii solujen rakennetta ja toimintaa, evoluutiobiologia selvittää, miten ja miksi elävät olennot muuttuvat aikojen kuluessa sekä millainen on planeettamme elämän historia

B12 Ympäristöekologia (pakollinen)

- ekologia on biologian osa, joka tutkii elävien olentojen runsaussuhteiden ja levinneisyyden syitä
- ekologinen tieto on tärkeässä roolissa, kun ihmiskunta yrittää selvittää siitä maailmanlaajuisesta ympäristökrisisestä, johon kuuluvat lajien kuoleminen sukupuuttoon, ilmastomuutos ja muut kasvavan ihmiskunnan aiheuttamat ongelmat
- kurssilla opiskellaan ekologian perusteet sekä tutustutaan ympäristöongelmien syihin ja seurauksiin

B13 Solu ja perinnöllisyys (valtakunnallinen syventävä)

- kurssi syventää pakollisella kurssilla hankittua solu- ja molekyylibiologian tietämystä
- lisäksi tutustutaan perinnöllisyystieteeseen eli genetiikkaan: miksi jälkeläiset muistuttavat vanhempiaan ja miten perinnöllinen informaatio siirtyy sukupolvesta toiseen
- voidaan suorittaa vasta B11-kurssin jälkeen
- B13 valmistaa lukion jälkeisiin lääketieteellisiin ym. sovelta- van biologian opintoihin

B14 Ihmisen biologia (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla perehdytään ihmisen rakenteeseen, elintoimintoihin ja yksilönkehitykseen
- aihe-esimerkkejä ovat mm. seuraavat:
 - ihmisen lisääntyminen ja yksilönkehitys alkioista

syntymään

- verenkierto-, ruuansulatus- ja erityselimistöjen rakenne ja toiminta
- aivojen rakenne ja toiminta: miten ihmisen mieli ja tietoisuus syntyvät
- lihakset ja luusto
- hormonitoiminta
- kuinka elimistö puolustautuu taudinaiheuttajia vastaan
- kurssi on itsestään selvästi tärkeä mm. lääketieteeseen, eläinlääketieteeseen ja liikunta-alan opintoja suunnitteleville

B15 Biologian sovellukset (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla tutustutaan tiettyihin aikaisemmillä kursseilla vain maininnoiksi jääneisiin biologian osa-alueisiin sekä niihin liittyviin sovelluksiin
- biotekniikka (ja geeniteknikka sen osana) on eliöiden käyttöön perustuvaa tekniikkaa, jota voidaan soveltaa perustutkimuksen lisäksi esim. lääketieteessä, teollisuudessa ja elintarviketuotannossa
- mikrobiologia tutkii bakteerien ja virusten kaltaisia silmin näkymättömiä olentoja, joilla on suuri merkitys taudinaiheuttajina ja joita hyödynnytetään biotekniikassa
- eläinten- ja kasvien jalostus on keskeinen biotekniikan ala, josta ravinnontuotantomme on riippuvaista
- kurssi on periaatteessa kurssin B13 jatkokurssi ja siten oleellisen tärkeä lääketieteeseen, eläinlääketieteeseen ja muiden soveltavan biologian korkeakouluopintoja harkitsevalle

B16 Eläinten käyttäytyminen (paikallinen syventävä)

- Kurssilla perehdytään syvällisesti evoluutiobiologiseen ajatteluun (miten luonnonvalinta toimii) ja eläinten käyttäytymiseen sen osana
- aihe-esimerkkejä ovat mm. seuraavat:
 - Mitä on seksi?
 - Miksi naaraat ja koiraat (naiset ja miehet) käyttäytyvät eri tavoin?
 - Miksi jotkut lajit elävät laumoissa?
 - Miten saalistajat käyttäytyvät?
 - Kuinka saalistajat välttävät syödyksi tulemisen?
 - Miten eläimet viestivät?
 - Kuinka paljon biologia selittää ihmisen käyttäytymistä?

B17 Maailman tila ja kestävä kehitys (paikallinen syventävä)

- kurssilla perehdytään syvällisesti kaikkein suurimpiin maailmanlaajuisiin ympäristöongelmiin
- miten ihmiskunta uhkaa oman olemassaolonsa reuna- ehtoja ja kuinka voitaisiin taata elinkelpoinen planeetta myös tuleville sukupolville
- erityispainotus on luonnon monimuotoisuuden hupenemi-

sessä (elinympäristöjen tuhoutuminen ja lajien sukupuutot) sekä väestönkasvun ekologisessa taustassa

- myös ympäristöhistorian ja -etiikan kysymyksiä käsitellään, esimerkiksi valaanpyynnin historia ja merten kalakantojen alasajo
- voidaan suorittaa vasta kurssin B12 jälkeen

B18 Kertauskurssi (paikallinen syventävä)

- kurssi on tarkoitettu niille, jotka suorittavat biologian ylioppilaskirjoituksissa
- kurssilla kerrataan biologian kurssien keskeisiä sisältöjä
- harjoitellaan vanhoilla ylioppilastehtävillä ja parannetaan vastaustekniikkaa

MAANTIEDE

Opetuksen tavoitteet

Opetusohjelma

- kehittää maantieteellistä ajattelua ja hahmottaa maailmaa ja sen monimuotoisuutta
- osaa hyödyntää monipuolisesti geomedian maantieteellisen tiedon hankinnassa, tulkinnaissa, analysoinnissa sekä esittämisessä
- osaa kuvata luonnon ja ihmistoiminnan alueellisia ilmiöitä ja vuorovaikutussuhteita
- osaa pohtia kriittisesti maailman tapahtumia ja niihin vaikuttavia tekijöitä
- ymmärtää, mitä alueellinen kehittyneisyys merkitsee, ja osaa pohtia mahdollisia ratkaisuja eriarvoisuusongelmiin
- arvostaa kulttuurien moninaisuutta ja ihmisoikeuksia
- tuntee aluesuunnittelun keinoja ja omia vaikuttamismahdollisuuksia oman lähiympäristön kehittämiseen

Suoritusohjeet ja arviointi

- kurssit voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä, mutta tietyissä tapauksissa kurssiselosteessa on mainittu, mikä edeltävä kurssi olisi hyvä olla suoritettuna
- maantieteessä on yksi pakollinen kurssi (GE1) ja loput (GE2-GE4) ovat valtakunnallisia syventäviä
- paikallisia syventäviä kursseja ovat GE5 ja GE6
- jos aiot kirjoittaa ylioppilaskokeissa maantieteeseen, on suositeltavaa, että vähintään kaikki valtakunnalliset kurssit (GE1-GE4) ovat suoritettuina, paikallisten syventävien kurssien (GE5 ja GE6) suorittamisesta on hyötyä
- kaikki kurssit arvioidaan numeroarvosanoilla
- paikallisten kurssien (GE5 ja GE6) arvosanat voivat kuitenkin

kin vaikuttaa oppiaineen päättöarvosanaan pelkästään korottavasti

KURSSIEN SISÄLLÖT

GE1 Maailma muutoksessa (pakollinen)

- kurssi toimii maantieteen yleisesittelyinä ja johdantona
- maailman karttakuvaa ja paikannimistö tulevat tutuiksi
- tavoitteena on perehtyä maailmaamme myös ajankohtaisten esimerkkien avulla, jotka liittyvät esimerkiksi ns. alueellisiin riskeihin, esim. ilmastonmuutoksen vaikutuksiin tai ihmisoikeuksiin ja talouselämään liittyviin kehittyneisyyseroihin maailman eri osissa

GE2 Sininen planeetta (valtakunnallinen syventävä)

- Kurssi käsittelee luonnonmaantiedettä eli sen sisältönä ovat elottomaan ja elävään luontoon liittyvät alueelliset ilmiöt.
- aihe-esimerkkejä: maan luonne Aurinkoa kiertävänä planeettana, ilmakehä ja säätöilmiöt, Maan sisärakenne ja sen pinnanmuotoja muovaavat voimat, maailman suurekosysteemit (esim. sademetsät, havumetsävyöhyke tai aavikot)
- kurssi sopii kaikille luonnontieteistä (biologia, kemia, fysiikka) kiinnostuneille
- suoritetaan kurssin GE1 jälkeen
- GE2 tukee erityisesti biologian opintoja

GE3 Yhteinen maailma (valtakunnallinen syventävä)

- kurssi käsittelee ihmismaantiedettä eli sen sisältönä ovat ihmistoimintaan liittyvät alueelliset ilmiöt
- aihe-esimerkkejä: väestönkasvu ja väestön alueellinen jakaantuminen, muuttoliikkeet, kulttuuripiirit, luonnonvarojen käyttö ja riittävyys, maatalous ja teollisuus maailman eri osissa
- kurssi sopii myös historiasta, yhteiskuntaopista ja maailmanpolitiikasta kiinnostuneille
- suoritetaan kurssin GE1 jälkeen

GE4 Geomedia (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla opiskelijat laativat oman tutkielman
- kyse voi olla esim. valtiosta, suomalaisesta kunnasta, maantieteellisestä ilmiöstä tai vaikuttamisprojektista
- tieteellisen tutkielman tekotaidot sekä analysointi- ja esitystaidot ovat myös harjoittelun kohteena
- kurssilla tutustutaan myös kartografian (karttojen valmistamisen) perusteisiin ja paikkatietojärjestelmiin sekä niiden monipuoliseen käyttöön

GE5 Maailman aluemaantiede (paikallinen syventävä)

- kurssilla paneudutaan yleissivistävästi maailman suuralueiden ominaispiirteisiin
- alueita ovat Eurooppa, Saharan eteläpuolinen Afrikka, Lähi-itä, Itä-Aasia (Kiina), Etelä-Aasia (Intia) Anglo-Amerikka jne
- tavoitteena on hyvä yleiskuva kunkin alueen ihmismaantieteestä: valtioista, kulttuureista, väestöistä, poliittisista konflikteista ja kehittyneisyyseroista
- kurssi sopii myös historiasta ja yhteiskuntaopista kiinnostuneille

GE6 Kertauskurssi (paikallinen syventävä)

- kurssi suunnattu maantieteen yo-kirjoittajille
- kurssilla kerrataan ja syvennetään maantieteen kurssien GE1-GE4 keskeisiä sisältöjä
- kurssin tarkoituksena on syventää maantieteellistä ajattelua sekä harjoitella vastaustekniikkaa
- kurssin aikana tehdään vanhoja ylioppilaskoekoetehtäviä sekä opetellaan käyttämään sujuvasti ylioppilaskirjoituksissa vaadittavia sähköisiä apuohjelmia

FYSIIKKA

Opetuksen tavoitteet

- fysiikan opetus tukee opiskelijoiden luonnontieteellisen ajattelun sekä maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä
- fysiikka on empiirinen luonnontiede, jossa luonnon peruskennetta ja -ilmiöitä pyritään ymmärtämään ja selittämään käyttäen luonnosta kokeellisen menetelmin saatavaa tietoa
- tavoitteena on löytää luonnossa yleispäteviä lainalaisuuksia ja esittää ne matemaattisina malleina

Suoritusohjeet ja arviointi

- arviointi kohdistuu fysiikan yleisten tavoitteiden saavuttamiseen kurssikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen
- kurssin arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön ja opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin
- fysiikan tietoja ja niiden soveltamista voidaan osoittaa eri tavoin, kuten selittämällä, graafisesti mallintamalla ja matemaattisia malleja käyttämällä
- kaikki fysiikan kurssit arvioidaan numeroarvosanoin
- paikalliset kurssit voivat vaikuttaa päättöarvosanaan vain korottavasti

KURSSIEN SISÄLLÖT

FY1 Fysiikka luonnontieteinä (pakollinen)

- fysiikan merkitys nykyaikana, jatko-opinnoissa ja työelämässä
- tutustuminen perusvuorovaikutuksiin, maailmankaikkeuden rakenteisiin ja syntyyn sekä aineen rakenteeseen
- voima liikkeen muutoksen aiheuttajana ja liikeilmiöt
- tutkimukset ja mallintaminen fyysikaalisen tiedon rakentamisessa
- tulosten kerääminen, esittäminen graafisesti ja luotettavuuden arviointi

FY2 Lämpö (valtakunnallinen syventävä)

- fysiikan merkitys energiantuotannon ratkaisuisissa ja kestävästä tulevaisuuden rakentamisessa
- lämpö ja lämpötila
- kaasujen tilanmuutokset, lämpölaajeneminen ja paine
- kappaleiden lämpeneminen, jäähtyminen, olomuodon muutokset ja lämpöenergia
- mekaaninen työ, teho ja hyötysuhde
- energian säilyminen lämpöopissa ja lämmön siirtymisuunta
- tutkimuksen tai ongelmanratkaisun ideointia ja suunnittelua

FY3 Sähkö (valtakunnallinen syventävä)

- fysiikan ja teknologian merkitys jokapäiväisessä elämässä ja yhteiskunnassa
- sähkövirta ja jännite sekä resistanssi ja Ohmin laki
- yksinkertaiset tasavirtapiirit ja Kirchhoffin lait
- sähköteho ja Joulen laki
- kondensaattori, diodi ja LED komponentteina
- sähköstaattinen vuorovaikutus, Coulombin laki ja sähkökenttä
- sähköturvallisuus, kytkentöjen tekeminen ja virtapiirien tutkiminen

FY4 Voima ja liike (valtakunnallinen syventävä)

- fysiikan merkitys yksilön ja yhteiskunnan turvallisuudelle
- vuorovaikutus liikkeen muutoksen syynä, tasainen ja tasaisesti kiihtyvä suoraviivainen liike
- Newtonin lait, voimakuvio ja voimien yhteisvaikutus
- etä- ja kosketusvoimia: paino, kitka, noste ja kvalitatiivisesti väliaineen vastus
- liikeyhtälö
- momentti ja tasapaino pyörimisen suhteen yksinkertaisissa tilanteissa
- liikemäärän säilymlaki, impulssiperiaate ja yksiulotteiset törmäykset
- liike- ja potentiaalienergia sekä mekaanisen energian säilymlaki

- mallien käyttäminen ja muodostaminen sekä niiden rajoitukset ja puutteet

FY5 Jaksollinen liike ja aallot (valtakunnallinen syventävä)

- fysiikan merkitys lääketieteessä ja musiikissa
- tasainen ympyräliike
- gravitaatiovuorovaikutus
- harmoninen voima ja värähdysliike
- aaltoliikkeen synty ja aaltojen eteneminen
- aaltoliikkeen heijastuminen, taittuminen, diffraktio, interferenssi ja seisovat aallot
- ääni aaltoliikeilmionä
- mallien ja simulaatioiden suhde todellisuuteen

FY6 Sähkömagnetismi (valtakunnallinen syventävä)

- fysiikan merkitys energia- ja viestintäteknologiassa
- magnetismi, magneettinen vuorovaikutus ja magneettikenttä
- varatun hiukkasen liike sähkö- ja magneettikentässä
- sähkömagneettinen induktio, magneettivuoto, induktiolaki ja Lenzin laki
- generaattori, muuntaja, vaihtovirran synty ja energian siirto sähkövirran avulla
- sähkömagneettisen säteilyn spektri, valon heijastuminen, taittuminen, interferenssi ja diffraktio
- tutkimuksen tai ongelmanratkaisuprosessin jäsenetty kuvaaminen

FY7 Aine ja säteily (valtakunnallinen syventävä)

- näkökulmia fysiikan ja kosmologian kehittymiseen
- energian kvantittuminen
- sähkömagneettisen säteilyn kvantittuminen ja fotonit
- aaltohiukkasdualismi
- atomiytimen rakenne
- ydinreaktiot, ydinenergia, ytimen sidosenergia sekä energian ja massan ekvivalenssi
- radioaktiivisuus ja hajoamislaki
- säteilyturvallisuus ja säteilyn hyötykäyttö
- tiedonhankinta, esittäminen ja arviointi

FY8 Fysiikan kokonaiskuva (paikallinen syventävä)

- opiskelija jäsentää, syventää ja täsmentää tietojensa aikaisempien kurssien klassisen fysiikan ja modernin fysiikan tietokokonaisuudesta ja merkityksestä
- vahvistaa taitoja luonnontieteille ominaisessa ajattelussa
- saada valmiudet vastata fysiikan reaalikokeeseen

FY9 Tähtitiede (paikallinen syventävä)

- vastataan kysymykseen, mitä avaruudesta tiedetään ja miten tämä tieto on hankittu
- tutustutaan tähtitieteen keskeisiin havaintoihin ja niiden merkitykseen
- paneudutaan ajankohtaisiin tähtitieteen tutkimushankkeisiin
- kurssilla annetaan opiskelijalle työvälineitä ymmärtää maailmankaikkeutta ja ihastua siihen
- kurssilla tehdään pienimuotoisia tutkimuksia
- kurssilla on loppukoe tai vaihtoehtoisesti tutkielma
- numeroarviointi

FY10 Fysiikan työkurssi (paikallinen soveltava)

- Fysiikka on kokeellinen luonnontiede, jonka keskeinen tiedonhankintamenetelmä on mittaaminen. Lukion fysiikan tunneilla mittauksia kerätään tekemään valittavan vähän. Tällä kurssilla tilanteeseen tulee korjaus.
- opetellaan suunnittelemaan ja rakentamaan mittausjärjestelyjä ja suoritetaan mittaukset digitaalisilla tiedonkeräimillä
- opetellaan mittausdatan analysointi- ja visualisointimenetelmiä
- kurssilla käytetään jatkuvasti menetelmiä ja teknisiä välineitä (LoggerPro, GeoGebra, graafit, CAS-laskin jne.), joiden hallinta parantaa menestymismahdollisuuksia fysiikan ylioppilaskirjoituksissa
- kurssin lopputyönä tehdään opiskelijan suunnittelema mittaus työselostuksineen
- numeroarviointi

KEMIA

Opetuksen tavoitteet

- tukea opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun ja nykyaikaisen maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä
- osata kemian keskeisimmät peruskäsitteet
- osata kokeellisen työskentelyn ja muun aktiivisen tiedonhankinnan avulla etsiä, tulkita ja arvioida tietoa elämän ja ympäristön kannalta tärkeitä kemiallisista ilmiöistä
- osata ottaa huomioon työturvallisuusnäkökohdat
- perehtyä tieto- ja viestintätekniikan mahdollisuuksiin tiedonhankinnassa
- perehtyä nykyaikaiseen teknologiaan teollisuudessa ja ympäristötekniikassa
- osata käyttää kemiallista tietoa kuluttajana terveyden ja kestävän kehityksen edistämiseksi
- saada kokemuksia, jotka herättävät ja syventävät kiinnostusta kemian ja sen opiskelua kohtaan

tusta kemian ja sen opiskelua kohtaan

Suoritusohjeet ja arviointi

- kurssi KE1 on kaikille yhteinen ns. pakollinen kurssi, muut kurssit ovat vapaasti valittavissa
- kurssit KE2-KE5 ovat valtakunnallisia syventäviä ja KE6 on paikallinen syventävä ja KE7 paikallinen soveltava.
- kurssit suositellaan suoritettavaksi seuraavassa järjestyksessä:
 - 1. vuonna KE1 ja KE2
 - 2. vuonna KE3, KE4 ja KE7
 - 3. vuonna KE5 ja KE6
- arviointi kohdistuu kemian yleisten tavoitteiden saavuttamiseen kurssikohtaisia tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä painottaen
- kurssin arvosanan antaminen perustuu monipuoliseen näyttöön ja opiskelijan käsitteellisten ja menetelmällisten tietojen ja taitojen havainnointiin
- kemiallisen tiedon ymmärtämistä ja soveltamista voi osoittaa esimerkiksi kokeellisen työskentelyn, työselostusten, tutkielmien, projektien tai esitysten muodossa
- KE1–KE5 arvioidaan arvosanalla 4–10, KE6 ja KE7 suorituserkinnällä 5

KURSSIEN SISÄLLÖT

KE1 Kemian kaikkialla (pakollinen)

- tutustutaan kemian merkitykseen arjessa
- opetellaan tutkimaan kokeellisesti ja erilaisia malleja käyttäen kemian ilmiöitä työturvallisuusnäkökohdat huomioiden
- opitaan selittämään aineiden ominaisuuksia aineen rakenteen, kemiallisten sidosten ja poolisuuden avulla jaksollista järjestelmää ja tietolähteitä käyttäen

KE2 Ihmisen ja elinympäristön kemian

(valtakunnallinen syventävä)

- tutustutaan orgaanisten yhdisteiden rakenteisiin ja rakenteiden mallintamiseen ja opitaan selittämään yhdisteiden ominaisuuksia niiden rakenteen kautta
- opitaan ainemääriin ja pitoisuuksiin liittyviä ilmiöitä ja työvälineiden ja reagenssien käyttöä

KE3 Reaktiot ja energia (valtakunnallinen syventävä)

- opetellaan epäorgaanisten ja orgaanisten yhdisteiden reaktioita ja niiden sovelluksia
- reaktioiden tutkimista kokeellisesti, tutkimustulosten käsittelemistä, tulkintaa ja esittämistä
- energian ja aineen häviämättömyys kemiallisissa reaktioissa

KE4 Materiaalit ja teknologia (valtakunnallinen syventävä)

- hapetusluvut, hapettimet, pelkistimet ja hapetus-pelkistysreaktiot ja niiden soveltaminen
- tutustutaan kokeellisesti ja malleja käyttäen metalleihin ja sähkökemian liittyviin ilmiöihin ja opetellaan niihin liittyviä kvantitatiivisia sovelluksia
- teollisuudelle tärkeiden materiaalien ominaisuudet ja käyttö

KE5 Reaktiot ja tasapaino (valtakunnallinen syventävä)

- tutkitaan kokeellisesti ja malleja käyttäen reaktioihin ja kemialliseen tasapainoon liittyviä ilmiöitä
- homogeeninen ja heterogeeninen tasapaino sekä tasapainotilaan vaikuttaminen
- happo-emästatasapaino, vahvat ja heikot protolyytit ja puskuriluokset ja niiden laskennallinen käsittely
- reaktionopeus ja siihen vaikuttavat asiat

KE6 Kertauskurssi (paikallinen syventävä)

- kerrataan, syvennetään ja tarkennetaan pakollisen ja valtakunnallisten syventävien kurssien sisältöjä
- valmistaudutaan vastaamaan kemian ylioppilaskokeen ja pääsykokeiden tehtäviin

KE7 Työ/tutkimuskurssi (paikallinen soveltava)

- tutustutaan erilaisiin kemian kokeellisiin menetelmiin
- aihealueet valitaan kurssin alussa opiskelijoiden kanssa KE1 - KE5 kurssien sisällöistä

USKONTO

EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO

Opetuksen tavoitteet

- opiskelija saavuttaa monipuolisen uskonnollisen ja katsoimuksellisen yleissivistyksen
- hyödyntää teologista ja uskontotieteellistä tutkimusta sekä kulttuurin, yhteiskunnan ja taiteen tutkimusta

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1–2, syventäviä 3–6
- työskentelymenetelmät ovat opiskelijakeskeisiä ja teknologiaa hyödynnetään monipuolisesti
- arviointi annetaan numeroarvosanalla (4–10), johon vaikuttavat kurssikoe, tuntityöskentely, ryhmätyöskentely, esitelmat, kirjallisesti palautettavat yksilö- ja parityöt

KURSSIEN SISÄLLÖT

UE1 Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja isla-

min jäljillä (pakollinen)

- jäsennetään uskontoa ilmiönä ja tarkastellaan uskontojen tutkimusta
- selvitetään juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin yhteisiä juuria, niiden keskeisiä piirteitä, kulttuuriperintöä ja vaikutusta yhteiskuntaan
- keskustellaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin liittyvistä ajankohtaisista kysymyksistä
- selvitetään nykyajan uskonnollisuutta ja maailman uskontotilannetta
- tutustutaan ajankohtaisiin katsomusten kohtaamiseen liittyviin kysymyksiin
- kehitetään valmiuksia toimia moniuskontoisissa ja monikulttuurisissa ympäristöissä ja työelämässä

UE2 Maailmanlaajuinen kristinuskon (pakollinen)

- selvitetään kristinuskon asemaa ja vuorovaikutusta ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa
- tutustutaan katolisen, ortodoksisen ja protestanttisen, erityisesti luterilaisen, kristillisyyden syntyyn, erityispiirteisiin, eettiseen ajatteluun ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin
- tutustutaan karismaattiseen kristillisyyteen ja kristillispeiraisten uskontojen pääpiirteisiin
- jäsennetään uskonnon asemaa ja sen taustoja eri puolilla Eurooppaa sekä ekumeniaa että katsomusten välistä dialogia
- valitaan ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä kysymyksiä ja selvitetään niiden taustoja

UE3 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

(valtakunnallinen syventävä)

- tutustutaan Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin sekä niiden ilmenemiseen että vaikutukseen länsimaissa (hindulaisuus, jainalaisuus, sikhiläisyys, buddhalaisuus, kungfutselaisuus, taolaisuus ja shintolaisuus)
- selvitetään luonnonuskontojen levinneisyyttä ja keskeiset piirteet
- perehdytään uusien uskonnollisten liikkeiden taustaan ja keskeisiin piirteisiin
- kehitetään valmiuksia hyödyntää tietoa eri uskonnoista työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä

UE4 Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa

(valtakunnallinen syventävä)

- selvitetään Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio sekä uskonnot yhteiskunnan muokkaajina Suomessa eri aikoina
- kehitetään valmiuksia osallistua uskontojen ja katsomusten väliseen dialogiin tämän päivän Suomessa

- perehdytään uskonnonvapauteen ja uskonnon ja yhteiskunnan vuorovaikutukseen liittyvään ajankohtaiseen keskusteluun
- selvitetään uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä, taloudessa, yksilöiden että perheiden elämässä ja tapakulttuurissa
- perehdytään uskonnottomuuteen, uskontokritiikkiin ja uskonnottomaan tapakulttuuriin Suomessa
- osana kurssia voidaan toteuttaa vapaaehtoisprojekti tai pe-rehtyä jonkin uskonnollisen yhteisön yhteiskunnalliseen toimintaan

UE5 Uskonnot tieteessä, taiteessa ja populaarikulttuurissa (valtakunnallinen syventävä)

- perehdytään uskonnon, taiteen ja populaarikulttuurin eri muotojen vuorovaikutukseen
- tutustutaan uskonnollisten tilojen arkkitehtuuriin uskonnon ja sen erityispiirteiden kuvaajana
- selvitetään uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa
- tehdään Raamatun kertomusten ja kristillisen opin erilaisten tulkintojen tarkastelua taiteen eri muotojen avulla
- tutustutaan muinaissuomalaisen uskontoon ja kristinuskoon suomalaisessa kulttuuriperinnössä
- selvitetään uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla: uskontotieteen ja teologian eri tutkimusalat sekä taiteentutkimus, kulttuurintutkimus ja yhteiskuntatieteet

UE6 Uskonnot ja media (valtakunnallinen syventävä)

- selvitetään uskonnollista mediaa ja median käyttöä uskonnoissa sekä uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttöä eri medioissa
- tutustutaan uskontojen mediajulkisuuteen
- perehdytään median vaikutukseen uskontoilmiöihin, kuten asenteet ja uskontoihin liittyvät mielikuvat, uskonnot ja konfliktit, uskonnot ja rauhan rakentaminen, uskontokritiikki
- tuotetaan uskontoon liittyvä mediasisältö tai media-analyysi

ORTODOKSIINEN USKONTO

Opetuksen tavoitteet

- tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa monipuolisen uskonnollisen ja katsomuksellisen yleissivistyksen
- uskonnon opetuksen yleisenä tavoitteena on hyödyntää teologista ja uskontotieteellistä tutkimusta sekä kulttuurin, yhteiskunnan ja taiteen tutkimusta

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1–2, syventäviä 3–6
- koulu tarjoaa vuorovuosina yhden pakollisen kurssin, syventävistä neuvotellaan erikseen opettajan kanssa, samoin sii-

tä, jos oppilas haluaa suorittaa itsenäisesti jonkin pakollisen kurssin

- kurssit arvioidaan numeroarvosanalla (4–10)

KURSSIEN SISÄLLÖT

UO1 Uskonto ilmiönä – ortodoksisuus, juutalaisuus ja islam (pakollinen)

- jäsenetään uskontoa ilmiönä ja tutustutaan uskontojen tutkimukseen
- tutustutaan juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin syntyyn, kehittymiseen ja niiden luonteeseen
- selvitetään juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin keskinäiset suhteet historiassa ja nykypäivänä
- keskustellaan Lähi-idän ja Euroopan ajankohtaisista asioista uskontojen näkökulmasta
- opetellaan tunnistamaan eri katsomusten merkitystä yksilön tämän päivän arjessa ja työelämässä

UO2 Ortodoksisuus maailmassa (pakollinen)

- selvitetään kristillisen kirkon laajeneminen, patriarkaatit ja paikalliskirkot sekä orientaaliset kirkot
- tutustutaan askeesin ja luostarilaitoksen syntyyn ja niiden yhteiskunnalliseen merkitykseen
- kartoitetaan ortodoksinen oppi, etiikka ja antropologia synodien ja kirkon suuren opettajien kautta
- perehdytään ihmisen elämänsä ja ortodoksisuuteen sekä ortodoksisen tapakulttuuriin
- tutustutaan Itä-Euroopan ortodoksisuuteen ja uusortodoksisuuteen maailmaan
- selvitetään Suomen ortodoksisen kirkon tilanne ennen ja nyt
- tehdään katsaus ekumeniaan ja uskontojen väliseen vuorovaikutukseen

UO3 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

(valtakunnallinen syventävä)

- sisällöltään samanlainen kuin evankelis-luterilaisen uskonnon UE3 –kurssi (opiskelijat voivat osallistua halutessaan siihen)
- tutustutaan Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin sekä niiden ilmenemiseen että vaikutukseen länsimaissa (hindulaisuus, jainalaisuus, sikhiläisyys, buddhalaisuus, kungfutselaisuus, taolaisuus ja shintolaisuus)
- selvitetään luonnonuskontojen levinneisyyttä ja keskeiset piirteet
- perehdytään uusien uskonnollisten liikkeiden taustaan ja keskeisiin piirteisiin
- kehitetään valmiuksia hyödyntää tietoa eri uskonnoista työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä

UO4 Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa

(valtakunnallinen syventävä)

- selvitetään Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio sekä uskonnot yhteiskunnan muok- kaajina Suomessa eri aikoina
- tutustutaan uskontojen ja katsomusten väliseen dialogiin tämän päivän Suomessa
- selvitetään uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä, taloudessa, yksilöiden että perheiden elämässä ja tapakulttuurissa
- perehdytään uskonnottomuuteen, uskontokritiikkiin ja uskonnottomaan tapakulttuuriin Suomessa
- osana kurssia voidaan toteuttaa vapaaehtoisprojekti tai pe-rehtyä jonkin uskonnollisen yhteisön yhteiskunnalliseen toimintaan

UO5 Taide ortodoksisuudessa ja muissa uskonnoissa

(valtakunnallinen syventävä)

- selvitetään uskontojen, taiteen ja kulttuurin eri muodot
- tutustutaan sakraalin ja uskonnollisen taiteen eroon
- selvennetään ortodoksisen taiteen erityispiirteet: jumalanpalvelus, kirkkomusiikki, arkkitehtuuri, ikonitaid
- perehdytään uskontojen oppiin taiteen keinoin: kuvataide, musiikki, rakennustaide ja draama

UO6 Ortodoksisuus ja uskonnot mediassa

(valtakunnallinen syventävä)

- selvitetään uskonnollista mediaa ja median käyttöä uskonnoissa sekä uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttöä eri medioissa
- tutustutaan uskontojen mediajulkisuuteen
- perehdytään median vaikutukseen uskontoilmiöihin, kuten asenteet ja uskontoihin liittyvät mielikuvat, uskonnot ja konfliktit, uskonnot ja rauhan rakentaminen, uskontokritiikki
- syvenytä ortodoksisen kirkon mediamaailmaan
- tuotetaan uskontoon liittyvä mediasisältö tai media-analyysi

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

Opetuksen tavoitteet

- opiskelija saa tukea ja perusteita identiteettinsä ja elämänkatsomuksensa rakentamiseen
- opiskelija hallitsee keskustelu- ja vuorovaikutustaitoja ja osaa soveltaa niitä sellaisten kysymysten käsittelyyn, joissa pyritään yhteisen kestävän toimintalinjan löytämiseen erilaisista näkemyksistä huolimatta
- opiskelija laajentaa ja syventää katsomuksellista ja kulttuu-

rista yleissivistystään

- opiskelija kehittää arvostelu-, harkinta- ja toimintakykyään oppimalla refleктоimaan omaa ja muiden ajattelua ja toimintaa
- opiskelija kunnioittaa ja osaa perustella periaatteita ja käytäntöjä, jotka edistävät ihmisoikeuksia, kulttuurien välistä myönteistä kohtaamista, yhteiskunnallista ja globaalia oikeudenmukaisuutta sekä kestävän tulevaisuuden rakentamista

Arviointi

- elämänkatsomustiedossa arvioidaan sekä opiskelijan kykyä tarkastella ja ilmaista katsomuksellisia aiheita monipuolisesti ja taitavasti että hänen laaja-alaista katsomuksellista ymmärrystään
- katsomukselliset kysymykset ovat usein henkilökohtaisia, mutta niiden pohdiskelun perustana ovat ajattelun tiedolliset hyveet: kriittisyys, johdonmukaisuus, ristiriidattomuus ja systemaattisuus
- katsomusten, arvostusten ja uskomusten arviointi- ja ilmaisutavoissa arvostetaan eri näkökulmien ja vaihtoehdoisten katsomustapojen huomioimista pelkkien mielipiteiden esittämistä monipuolisemmin
- arviointi tukee ja kehittää opiskelijan kykyä arvioida oman elämänkatsomuksensa ja identiteettinsä rakentamista sekä rohkaisee opiskelijaa oman opiskelunsa suunnitteluun ja kehittämiseen
- elämänkatsomustiedossa korostuvat erilaiset katsomukselliseen yleissivistykseen ja vuorovaikutukseen liittyvät taidot, ja kurssien arvioinnissa ne otetaan monipuolisesti huomioon

Suoritusohjeita

- pakolliset kurssit ET1 ja ET2, valtakunnalliset syventävät kurssit ET3–ET6
- kurssit ET1–ET4 arvioidaan asteikolla 4-10, kurssit ET5 ja ET6 arvioidaan asteikolla 4–10 tai suoritusmerkinnällä S
- kurssit suoritetaan seuraavassa järjestyksessä:
 1. vuosi: kurssi ET1
 2. vuosi: kurssi ET2 ja osa kursseista ET3–ET6
 3. vuosi: osa kursseista ET3–ET6

- Elämänkatsomustiedon ylioppilaskirjoituksiin voi osallistua, kun vähintään kurssit ET1 ja ET2 on suoritettu. Elämänkatsomustiedon syventävien kurssien lisäksi ylioppilaskirjoituksissa on hyötävä myös joidenkin muiden lukion oppiaineiden opinnoista. Katsomuksellisen ajattelun kehitystä tukevat erityisesti filosofia, psykologia, historia, yhteiskuntaoppi ja äidinkieli.

KURSSIEN SISÄLLÖT

ET1 Maailmankatsomus ja kriittinen ajattelu (pakollinen)

- maailmankatsomuksen, maailmankuvan ja elämäntutkimuksen käsitteet sekä niiden keskinäinen suhde ja asema omassa elämäntutkimuksessa
- erilaisia maailmankatsomuksia – esimerkiksi sekulaareja, uskonnollisia, poliittisia ja elämäntapaan liittyviä – sekä niiden piirteiden ja perusoletusten tutkimista eri tieteiden tarjoamien välinein
- tyypillisiin informaation käsittelyyn ja ympäröivän todellisuuden jäsentämiseen liittyvien kognitiivisten vääristymien tarkastelu sekä omassa että muiden ajattelussa
- koulun, median, politiikan, tieteen, taiteen, viihdeteollisuuden sekä uskonnollisten ja kulttuuristen yhteisöjen vaikutus maailmankuviin ja -katsomuksiin sekä omaan elämäntutkimukseen
- median ja muiden informaation lähteiden toimintalogiikka sekä niihin kohdistuva kriittinen katsomuksellinen ajattelu sekä katsomuksellisen argumentaation erittely erilaisista näkökulmista

ET2 Ihminen, identiteetti ja hyvä elämä (pakollinen)

- luonnon- ja ihmistieteellisiä, sekulaareja ja uskonnollisia, filososfia ja populaarikulttuuriin kuuluvia ihmiskäsityksiä ja -ihanteita
- ihmisen olemassaolon peruskysymyksiä: ihmisuhteet, sukupuoliuus ja seksuaalisuus; opiskelu ja työ, vanheneminen ja kuolema
- identiteetti, elämänvalinnat ja elämäntutkimuksen keinot: yksilön mahdollisuudet vaikuttaa omaan elämäänsä, perimän ja ympäristön merkitys
- ihmisarvo, ihmisen arvokkuus ja ihmisoikeudet, ihmisoikeusasiakirjoja: YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistus, Lapsen oikeuksien sopimus sekä Euroopan ihmisoikeussopimus
- erilaisia käsityksiä hyvästä elämästä sekä toisten ihmisten, eläinten ja ympäristön asemasta siinä

ET3 Yksilö ja yhteisö (valtakunnallinen syventävä)

- ihminen sosiaalisena olentona, yksilöiden vuorovaikutus ja yhteisöllisyys: yksityinen ja julkinen, tunnustusuhheet ja merkitykselliset toiset, roolit ja yhteisölliset normit
- yhteiskuntatutkimuksen perusteita, kuten sosiaaliset tosiasiat, yhteiskunnalliset rakenteet ja modernin länsimaisen yhteiskunnan erityispiirteet sekä näiden vaikutus yksilön elämään
- taloudellisen ja poliittisen vallan suhde nyky-Suomessa sekä globaalissa markkinataloudessa, yksilön kuluttajana ja kansalaisena tekemien valintojen vaikutukset yhteiskunnan eri tasoilla
- ihmisoikeudet, uskonnon- ja omantunnon vapaus, globaali oikeudenmukaisuus ja kestävä tulevaisuuden rakentami-

nen moraalisisa ja poliittisisa vaatimuksina sekä näitä vaatimuksia vastustavat näkemykset ja toimet mukaan lukien ihmisoikeusloukkaukset sekä holokausti

- yhteiskunnalliset utopiat ja dystopiat sekä niiden kriittinen potentiaali: ihanteet ja kauhukuvat nykyisyyden suurennuslaseina ja toiminnan motivoijina

ET4 Kulttuurit katsomuksen muovaajina

(valtakunnallinen syventävä)

- kulttuurin käsite ja merkitys sekä sen erilaiset luokittelut ja käytöt, kulttuuri merkityksiin perustavana inhimillisinä toimintana, erilaisia teorioita kulttuurien kehityksestä ja suhteesta toisiinsa
- kulttuuriperintö: tapakulttuurin monet muodot, kulttuurinen itsellisyys, kulttuurin vaikutus yksilön maailmankuvaan ja elämäntutkimukseen, Unescon maailmanperintöohjelma
- suomalaisen kulttuurin ja identiteetin historiallinen rakentuminen, suomalaisuuden monimuotoisuus ja suomalaiset vähemmistökulttuurit
- kulttuurien ja sivilisaatioiden vuorovaikutus sekä monokulttuurisuuden mahdottomuus: monikulttuurisuus ja globaali kulttuuri sekä niiden erilaiset katsomukselliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset
- etnosentrisuuden ja rasismien sekä keskinäisen kunnioituksen ja yhdenvertaisuuden historiaa ja nykypäivää eri kulttuureissa

ET5 Katsomusten maailma

(valtakunnallinen syventävä)

- katsomuksen ja uskonnon sekä uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden tutkiminen, määrittäminen ja selittäminen, käsityksiä uskontojen alkuperästä
- uskonnollisten ilmiöiden tulkinnassa käytettyjä käsitteitä, kuten myytti, pyhä, riitti, symboli ja teismi
- uskontokritiikki, ateismi, agnostismi ja sekulaarin humanismin maailmankatsomukselliset perusteet
- kristinuskon, islamin ja juutalaisuuden sekä joidenkin muiden uskontojen ja maailmankatsomuksellisten järjestelmien historiallinen ja maantieteellinen levinneisyys ja jakautuminen, pyhät kirjat, oppi, elämäntapa ja suhde yhteiskuntaan
- tämän päivän merkittävien maailmankatsomuksellisten järjestelmien, kuten sekulaarin humanismin ja suurten uskontojen, suhde yhteiskuntaan, tapakulttuuriin, moraalisiin, politiikkaan ja tieteeseen; liberaali ja fundamentalistinen uskonnollisuus, sekularisaatio ja uskonnottomuus

ET6 Teknologia, maailmankatsomukset ja ihmiskunnan tulevaisuus (valtakunnallinen syventävä)

- ihmislajin evoluutio ja kulttuuri evoluutio: kielen rooli inhimillisten kulttuurien ja innovatiivisuuden synnissä
- suurten filosofoiden ja maailmankatsomuksellisten järjestelmien ja uskontojen eettisten ja aatteellisten perustojen kehittyminen abstrakteiksi ja yleisinhimillisiksi

- ihmiskunnan suuret maailmankuvalliset, -katsomukselliset ja teknologiset murrokset sekä niiden vaikutukset ihmisten käsitykseen maailmasta ja itsestään: ihminen ympäristönsä ja itsensä muokkaajana
- Prometheus-myytistä teknoutopioihin ja dystopioihin, ihmisen suhde valistuksen ideoihin ja teknologiseen kehitykseen
- tulevaisuuden tutkimus, tekoäly, humanismi, transhumanismi ja niiden kriitikit tieteen uusimpien tulosten valossa

FILOSOFIA

Opetuksen tavoitteet

- opiskelija osaa hahmottaa filosofisia ongelmia ja niiden erilaisia mahdollisia ratkaisuja filosofian perinteessä ja ajankohtaisiin kysymyksiin sovellettuina
- opiskelija osaa käsitteellisesti eritellä, jäsentää ja arvioida informaatiota, erityisesti erilaisia väitteitä, niiden merkityksiä ja perusteluita
- opiskelija hallitsee johdonmukaisen argumentaation perustaidot ja oppii siitä kautta luottamaan omaan ajatteluunsa sekä arvioimaan sitä kriittisesti ja pohtimaan sen rajoja eri tiedealoilla ja arkielämässä
- opiskelija oppii pohtimaan ja jäsentämään käsitteellisesti laajoja kokonaisuuksia sekä ajattelemaan ja toimimaan arvostelukykyisesti niin eettisissä kysymyksissä kuin muillakin elämäntilanteilla myös informaation ollessa epävarmaa ja ristiriitaista

Arviointi

- filosofiaassa arviointi kohdistuu ajattelun taitojen ja keskeisten käsitteiden hallintaan sekä kykyyn ilmaista filosofista ajattelua, mikä tarkoittaa kykyä kriittisesti eritellä ja problematisoida informaatiota, hahmottaa ja täsmentää sen käsitteellistä rakennetta sekä esittää asiasta perusteltu arvoskelma
- arviointi tukee ja kehittää opiskelijan taitoa arvioida omaa ajatteluunsa ja rohkaista opiskelijoita oman opiskelunsa suunnitteluun ja kehittämiseen
- kurssien arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, ja filosofian yleisten tavoitteiden saavuttamista arvioidaan kurssikohtaisten tavoitteiden ja keskeisten sisältöjen kautta

Suoritusohjeita

- kurssit FI1–FI4 arvioidaan asteikolla 4–10, kurssit FI5 ja FI6 arvioidaan asteikolla 4–10 tai suoritusmerkinnällä S
- kurssit suoritetaan seuraavassa järjestyksessä: FI1 (1. vuosi), FI2 (2. vuosi), FI3 (1. tai 2. vuosi), FI4 (2. tai 3. vuosi), FI5 (2. tai 3. vuosi), FI6 (2. tai 3. vuosi)
- jos aiot kirjoittaa ylioppilaskokeissa filosofian, on suositeltavaa hyvän arvosanan saamiseksi, että vähintään kurssit FI1–FI4 ovat suoritettuina (paikallisista kursseista FI5–FI6 on yli-

oppilaskokeessa hyötyä)

- jos FI3-kurssin valitsee 1. luokalla, niin filosofian voi kirjoittaa jo 2. luokan keväällä (kurssit FI1–FI4 ehtii suorittaa ennen kirjoituksia)

KURSSIEN SISÄLLÖT

FI1 Johdatus filosofiseen ajatteluun (pakollinen)

- mitä filosofia on, filosofisten kysymysten ja filosofisen ajattelun luonne filosofian perinteessä ja ajankohtaisiin ongelmiin sovellettuina
- johdonmukaisen argumentaation ja pätevä päätelyn perusteet ja niiden harjoittelu suullisesti ja kirjallisesti
- keskeisiä filosofisia peruskysymyksiä ja -erotteluita: henki ja aine, vapaus ja välttämättömyys, käsitteellinen ja empiriinen, objektiivinen ja subjektiivinen
- tiedon ja informaation, arkitiedon ja tieteellisen tiedon sekä tieteen ja pseudotieteen ero
- tiedon ja argumentaation luonne eri tiedonaloilla: miten väitteitä muodostetaan, koetellaan ja perustellaan joissain lukion oppiaineissa

FI2 Etiikka (pakollinen)

- moraalit ja sitä pohtiva normatiivinen ja soveltava etiikka; hyve-, seuras- ja sopimus-, oikeus- ja velvollisuusetiikan perusteet
- moraalin luonne normijärjestelmänä ja sen ero juridisiin ja tapanormeihin perustuviin järjestelmiin, moraalinen relativismi
- filosofisia teorioita elämän hyvyydestä ja merkityksellisyydestä sekä hyvästä elämäntavasta
- etiikka ja yksilön moraaliset ratkaisut: ihmisuhteet ja elämänvalinnat
- eläimiä ja ympäristöä koskevia eettisiä kysymyksiä

FI 3 Yhteiskuntafilosofia (valtakunnallinen syventävä)

- yhteiskuntajärjestyksen ja yhteiskunnallisten instituutioiden olemassaolo ja oikeuttaminen: yksilö- ja yhteisökeskeiset teorit yhteiskunnasta, yhteiskuntasopimusteorit
- oikeudenmukaisuuden eri muodot, niiden perustelemien ja soveltaminen
- vallan käsite ja muodot, vallan oikeuttaminen, demokratian muodot ja kilpailijat, anarkismi
- työnjako, talous ja hyvinvointi, talouden toimintaperiaatteiden ja omistamisen oikeuttaminen
- poliittiset ihanteet ja niiden toteuttaminen: vapaus, tasa-arvo ja solidaarisuus; konservatismi, liberalismi ja sosialismi; kansallismielit ja globaali näkökulma
- yhteiskunnalliset jännitteet ja ristiriidat sekä niiden ratkaiseminen: oikeusvaltio ja sen vaihtoehdot, yhteiskuntajärjestyksen luhistuminen – sodat, sisällissodat, terrori sekä holokausti ja muut kansanvainot yhteiskuntafilosofisina on-

gelmina

- ajankohtaisia yhteiskuntafilosofisia kysymyksiä: sukupuolen rakentuminen, informaatioteknologia, kulttuurien kohtaaminen, kestävä tulevaisuuden rakentaminen

FI 4 Tieto, tiede ja todellisuus (valtakunnallinen syventävä)

- metafysiikan keskeiset kysymykset ja käsitteet, erilaisia käsityksiä metafysiikan luonteesta ja todellisuuden peruskenteesta
- olemassaolon kysymyksiä: muutos ja pysyvyys, oliot ja ominaisuudet, mahdollinen ja välttämätön, reaalin ja virtuaalinen
- todellisuuden ilmeneminen ja hahmottaminen
- totuuden luonne ja totuusteorioiden
- tiedon mahdollisuus ja rajat, tiedon oikeuttaminen
- tieteellisen tutkimuksen luonne ja menetelmät, tieteellinen päättely; ilmion, tutkimusaineiston, mallin ja teorian käsitteet sekä niiden keskinäinen suhde
- selittäminen ja tieto luonnon- ja ihmistieteissä sekä formaaleissa tieteissä: tietäminen ja ennustaminen, ymmärtäminen ja tulkinta

FI 5 Estetiikka (paikallinen soveltava)

- pohditaan, mitä on kauneus sekä perehdytään kauneuskäsityksen syntyyn ja kehitykseen eri aikakausina
- pohditaan, mitä taide on, miten taiteen käsite on ymmärretty eri aikakausina ja miten kulttuuriin käsitykset taiteilijoista ja taiteilijuuudesta ovat muuttuneet
- tutkitaan, millainen suhde taiteella ja moraalilla on; mm. taiteen etiikka ja taiteen moraaliset tehtävät
- selvitetään, miten taideteoksia voidaan tulkita ja arvottaa, miten taideteokset saavat merkityksensä, miten taideteokset ovat olemassa ja mitä on taidekritiikki
- pohditaan taiteen merkitystä ja vaikutusta yhteiskunnassa sekä kulttuurissa (valta, propaganda, kauneusihanteet)
- taiteeseen ja estetiikkaan liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä
- alustuksia, vierailuja museoihin ja teatteriin, elokuvia, tutkelmia jne.

FI 6 Soveltavan filosofian kysymyksiä

(paikallinen soveltava)

- soveltavan filosofian kurssilla tutustutaan filosofisen ajattelun erilaisiin käytännöllisiin sovellutuksiin
- käsiteltäviä aiheita ovat ympäristöfilosofia, teknologian filosofia, feministinen filosofia, kasvatusfilosofia ja soveltavan etiikan erityiskysymykset, kuten geenimanipulaatio, kloonauksen ja seksuaalietiikka.
- Kurssilla opiskelija syvenny valitsemaansa soveltavan filosofian ongelmaan kirjallisen työn muodossa. Täten kurssin aiheet muokkautuvat osaltaan opiskelijoiden kiinnostuksen mukaan. Tavoitteena on esseemuodossa ilmaistun argumentin rakentaminen opiskelijaa kiinnostavasta aiheesta.

Kurssin aikana opiskelija kehittää argumenttiaan, harjaantuu ottamaan siihen liittyvää kritiikkiä vastaan muilta opiskelijoilta, sekä oppii antamaan myös rakentavaa kritiikkiä muiden opiskelijoiden kirjoituksiin. Keskeisenä tavoitteena onkin filosofisen ajattelun (ja kirjoittamisen) yhteisöllisyyden ja prosessiluonteen ymmärtäminen: opettajan ja toisten opiskelijoiden kritiikki on oman ajattelun kehittämisen väline. Samalla päämääränä on rakentaa omien ajatusten ilmaisemiseen liittyvää itseluottamusta. Kurssin tavoitteena on myös soveltavan filosofian eri osa-alueiden sisältöjen omaksuminen.

- kurssilla käsitellään käytännöllisiä ja ajankohtaisia aiheita, jotka liittyvät läheisesti monien muiden oppiaineiden oppisältöihin täydentäen niitä filosofisilla näkökulmilla
- arviointi: suoritusmerkintä tai pyydettyä numeroarvosana
- kurssille osallistuminen edellyttää vähintään kurssien FI1 ja FI2 suorittamista, koska kurssi rakentuu osittain muilla kursseilla opittujen taitojen ja sisältöjen varaan

PSYKOLOGIA

Opetuksen tavoitteet

- hahmottaa tutkimustiedon pohjalta ihmisen toiminnan kokonaisuutena, joka perustuu psykologisten, biologisten, ja kulttuuristen tekijöiden vuorovaikutukseen
- hallita psykologian keskeisiä käsitteitä sekä perehtyä psykologiatieteen tutkimukseen ja keskeisiin psykologian tutkimustuloksiin
- osata hankkia psykologista tietoa ja arvioida tietoa kriittisesti
- ymmärtää psykologista tietoa siten, että pystyy soveltamaan tietoa arkielämään sekä oman kasvun ja hyvinvoinnin edistämiseen, opiskeluun, ajatteluun ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen

Suoritusohjeet ja arviointi

- opetuksessa korostuu opiskelijälähtöisyys
- opetuksessa hyödynnetään monipuolisia työtapoja, joiden avulla opiskelija voi osoittaa osaamistaan - työtapoina voidaan käyttää esimerkiksi keskustelua, ryhmä- ja parityöskentelyä, esitelmiä ja tutkelmia sekä verkko-opiskelua
- arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelijoiden sekä tiedolliseen osaamiseen että kykyyn soveltaa psykologista tietoa arkipäivän tilanteisiin ja elämään
- valtakunnallinen pakollinen PS1 ja valtakunnalliset syventävät PS2-PS5 arvioidaan numeroarvosanalla 4-10
- paikallinen syventävä kurssi PS6 arvioidaan myös numeroarvosanalla 4-10
- paikallinen soveltava kurssi PS7 arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

KURSSIEN SISÄLLÖT

PSO1 Psykkinen toiminta ja oppiminen (pakollinen)

- tietoinen ja tiedostamaton psykkinen toiminta
- psykologian peruskäsitteet kuten motivaatio, kognitiiviset toiminnot ja emootiot
- toimintaa ohjaavien psykkinen, biologisten ja sosiaalisten tekijöiden tarkastelu
- opiskelu ja oppiminen psykologian näkökulmista
- psykologisen tiedon muodostuminen: psykologian tutkimuskohteet, sovellusalueet ja tutkimussuunnitelma

PSO2 Kehittyvä ihminen (valtakunnallinen syventävä)

- kehityksen tutkiminen ja kehityspsykologian keskeiset käsitteet
- kehityksen osa-alueet ja niihin vaikuttavat tekijät lapsuudessa ja nuoruudessa: fyysis-motorinen kehitys, kognitiivinen kehitys ja psykososiaalinen kehitys
- kehitykseen vaikuttavat biologiset ja sosiokulttuuriset tekijät
- nuoruusiän psykkinen kehitys ja sen erityiset haasteet, identiteetin muodostuminen
- kehityksen jatkuvuus elämänkaaren aikana

PSO3 Tietoa käsittelevä ihminen

(valtakunnallinen syventävä)

- kognitiivisen toiminnan periaatteet, kuten sisäiset mallit ja havaintokehä
- kognitiivisten toimintojen neuropsykologinen perusta
- kognitiivisen psykologian ja aivotutkimuksen tutkimusmenetelmiä
- havaitseminen, tarkkaavaisuus ja muisti kognitiivisina perustoimintoina sekä niiden biologinen perusta
- jonkin valinnaisen korkeampitasoisen kognitiivisen toiminnon tarkasteleminen, esimerkiksi kieli, ongelmanratkaisu, päätöksenteko ja asiantuntijuus

PSO4 Tunteet, psykkinen hyvinvointi ja mielenterveys

(valtakunnallinen syventävä)

- tunteiden muodostuminen ja vähintäänkin yhden tunteen biologinen perusta
- tunteet biologisen tutkimuksen kohteena
- psykkinen hyvinvointi ja psykkinen tasapainon ylläpitäminen
- uni ja nukkuminen hyvinvoinnin osatekijöinä
- stressi, kriisit ja niistä selviytymisen keinot
- keskeiset mielenterveysongelmat ja niiden syntyä selittävät tekijät ja hoito
- sosiaalisen ympäristön merkitys yksilön hyvinvoinnille

PSO5 Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen

(valtakunnallinen syventävä)

- persoonallisuuden määrittely, persoonallisuuden pysyvyys ja muuttuvuus
- vähintään kaksi persoonallisuusteoriaa, persoonallisuuden selittämisen mallia tai näkökulmaa, kuten sosiokognitiivinen, psykodynaaminen tai humanistinen psykologia, temperamentiteoria tai piirreteoria
- yksilöllisten erojen tutkiminen
- tilannetekijöiden ja ryhmäilmioiden vaikutus yksilön toimintaan yhteisöissä ja sosiaalisissa verkostoissa
- kulttuurin vaikutus persoonallisuuteen, vuorovaikutukseen ja yhteisölliseen toimintaan

PS6 Sosiaalipsykologian perusteet (paikallinen syventävä)

- sosiaalipsykologia tutkimusalana ja menetelmänä
- vuorovaikutussuhteiden kehittyminen ja muodostuminen
- ryhmien muodostuminen ja ryhmien toimintaan vaikuttavat tekijät
- viestintä ja verkostoituminen ryhmien välillä

PS7 Psykologian tutkimus- ja kertauskurssi

(paikallinen soveltava)

- psykologian tiedonhankintamenetelmät ja niiden soveltaminen käytännön tutkimukseen
- psykologisten tutkimustulosten analysointi
- omaan tutkimukseen liittyvät tutkimussuunnitelman laatiminen tai tiivistelmä aiemmasta tutkimuksesta
- psykologian kursseihin liittyvien keskeisten käsitteiden ja teorioiden kertausta

HISTORIA

Opetuksen tavoitteet

- ohjata opiskelijaa ymmärtämään ja jäsentämään nykyaikaa historiallisen kehityksen tuloksena ja tulevaisuuden lähtökohtana
- opettaa opiskelija hankkimaan menneisyyttä koskevaa tietoa ja arvioida sitä kriittisesti sekä ymmärtää sen monitulkintaisuuden, suhteellisuuden ja syy-yhteyksien moninaisuuden
- auttaa opiskelijaa ymmärtämään kulttuurin erilaisia ilmenemismuotoja ja niiden erilaisuutta

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-3, valtakunnallisia syventäviä 4-6, paikallisia syventäviä 7-8
- kurssien suorittamisjärjestyksestä maininta erikseen kursiesittelyyn yhteydessä
- arviointi numeroarvosanalla, johon vaikuttavat koe, jatkuva

näyttö sekä mahdolliset oppilastyöt

- mahdollisesta itsenäisestä suorittamisesta tulee sopia aina erikseen opettajan kanssa
- jos aiot opiskella paljon historiaa, niin silloin ensimmäisenä opiskeluvuonna kannattaa ottaa pakollisen hi kurssin ohkeen syventäviä kursseja (HI4, HI5)

KURSSIEN SISÄLLÖT

HI1 Ihminen ympäristön ja yhteiskunnan muutoksessa (pakollinen)

- kurssi käsittelee talous- ja sosiaalishistoriaa kivikaudesta nykyaikaan
- keskeisenä ajatuksena on historiallisen muutoksen ja murroksen ymmärtäminen
- ihmisen ja luonnon välisen vuorovaikutuksen tarkastelu eri aikakausina
- kurssilla pohditaan myös nykyajan taloudellisia ja yhteiskunnallisia haasteita historiallista taustaa vasten
- suositellaan suoritettavaksi ensimmäisenä historian kurssinä

HI2 Kansainväliset suhteet (pakollinen)

- kurssi tutustuttaa opiskelijat 1800- ja 1900-luvun kansainvälispoliittisiin tapahtumiin ja ilmiöihin selvittämällä erityisesti niiden ideologioita ja taloudellisia taustatekijöitä
- voidaan suorittaa vapaasti kurssin 1 jälkeen, kuitenkin niin, että tämä kurssi olisi suoritettu ennen "Kulttuurit kohtaavat" -kurssia (kurssi 6)
- kurssi on myös edellytyksenä yhteiskuntaopin kurssille "Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma" (YH3)

HI3 Itsenäisen Suomen historia (pakollinen)

- kurssin tarkoituksena on analysoida Suomen historian keskeisiä muutosprosesseja ja kehityslinjoja taustoineen autonomian ajan loppupuolelta nykyaikaan
- keskeisiä tarkastelun kohteita ovat Suomen valtiollisen ja kansainvälisen aseman kehittyminen, muutoksiin liittyvät kriisit, siirtyminen sääty-yhteiskunnasta kansalaisyhteiskuntaan sekä poliittiset, taloudelliset ja kulttuuriset murrokset.

HI4 Eurooppalaisen maailmankuvan kehitys

(valtakunnallinen syventävä)

- kronologisesti etenevä maanosamme kulttuurihistoriaa käsittelevä kokonaisuus
- lisäksi aatehistorialla on keskeinen osuus kurssin sisällössä
- tarkastelukohteina viisi tai kuusi aikakautta; tarkastelukulmaksi voidaan valita esim. ihmiskäsitys eri aikoina
- työskentelyn rinnalla voidaan myös tutustua historiatieteen tutkimusmenetelmiin ja eri lähdetyyppisiin

- suositellaan suoritettavaksi toisena kurssinä

HI5 Ruotsin itämaasta Suomeksi

(valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla perehdytään Suomen historiaan kivikaudesta vuoteen 1809
- pääpaino on Ruotsin vallan ajassa
- suoritusjärjestys vapaa

HI6 Kulttuurien kohtaaminen (valtakunnallinen syventävä)

- kurssi käsittelee Euroopan ulkopuolisten kulttuurien historiaa
- yhdistävänä teemana on kulttuurien kohtaaminen, jota käsitellään esihistoriallisista kansainvaelluksista aina nykyajan globalisoituvan markkinatalouteen asti
- suositellaan suoritettavaksi kurssien 1-3 jälkeen

HI7 Maailmanpolitiikkaa 2010-luvulla

(paikallinen syventävä)

- kurssilla tarkastellaan ajankohtaisia maailmanpolitiikan tapahtumia, niiden historiallisia taustoja ja tulevia näkymiä
- hahmotamme uutisvirran takaa paljastuvaa monimutkaista kansainvälistä todellisuutta
- perehdymme maailmanpolitiikan tutkimuksen tieteenalaan ja sen keskeisiin käsitteisiin
- tutkimme maailmanpolitiikan ilmiöiden, esimerkiksi populismin, ääriliikkeiden, terrorismin ja eri konfliktien taustoja
- syvennymme maailmanpolitiikan eri toimijoiden, alueiden ja valtioiden erilaisiin rooleihin ja keskinäiseen vuorovaikutukseen perehtymällä yksityiskohtaisemmin niiden historian pitkiin linjoihin ja lähihistorian tapahtumiin
- kurssin työtavat ovat tutkivia ja keskustelevia, aiheeseen johdattavien luentojen lisäksi hyödynnetään erilaisia uutisvustoja, tutkijoiden blogisivustoja sekä tieteellisiä artikkeleja, radio-ohjelmia sekä elokuvadokumentteja
- Kansainväliset suhteet -kurssi (HI2) suositellaan suoritettavaksi ennen kurssille tuloa
- tavoitteena on vahvistaa jatko-opinnoissa tarvittavia tiedonhau-, jäsentämisen ja asiatekstin kirjoittamisen taitoja
- kurssi soveltuu maailman tapahtumista kiinnostuneille ja erityisen hyvin yhteiskunnallisten aineiden, viestinnän tai talouden alan opinnoista haaveileville

HI8 Historian kertauskurssi (paikallinen syventävä)

- kerrataan historian pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien keskeisimmät sisällöt ylioppilaskirjoitusten ainereaalina varten
- kurssilla harjoitellaan myös vastaamista erilaisiin reaali-keissa esiintyviin tehtäviin
- suositellaan abiturienteille

YHTEISKUNTAOPPI

Opetuksen tavoitteet

- opiskelija tuntee Suomen yhteiskuntajärjestelmän ja talouselämän perusteet ja toimintatavat ja osaa suhteuttaa ne eurooppalaisiin ja kansainvälisiin yhteyksiin
- opiskelija kykenee hankkimaan ajankohtaista tietoa eri lähteistä sekä arvioimaan kriittisesti verbaalista, kuvallista ja tilastollista informaatiota
- opiskelija hallitsee keskeisen yhteiskunnallisen ja taloudellisen sanaston
- kasvattaa opiskelijoita aktiiviseen kansalaisuuteen

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kursseja 1-3, valtakunnallinen syventävä 4 ja paikalliset syventävät 5 ja 6
- kurssien suorittamisjärjestyksestä maininta erikseen kursierittelyn yhteydessä
- pakollisista kurseista arviointi numeroarvosanalla, johon vaikuttavat koe, jatkuva näyttö sekä mahdollisesti kurssityöt, paikallisten syventävien arvioinnista sovitaan kurssin alussa
- mahdollisesta itsenäisestä suorituksesta tulee sopia aina erikseen opettajan kanssa

KURSSIEN SISÄLLÖT

YH1 Suomalainen yhteiskunta (pakollinen)

- kurssi käsittelee Suomen valtio-opia ja yhteiskuntapolitiikkaa
- kurssin keskeisenä sisältönä on vallanjako ja vallan kontrolli sekä ihmisoikeudellinen näkökulma

YH2 Taloustieto (pakollinen)

- kurssilla käsitellään ns. mikro- ja makrotaloustietoa
- pääpaino on kansantaloudellisten peruskäsitteiden tarkastelussa
- aihepiiriin kuuluvat mm. Euroopan taloudellinen integraatio, Suomen asema kansainvälisessä talousjärjestyksessä, taloudellinen kasvu
- tavoitteena on, että opiskelija pystyy ymmärtämään lehtien taloussivuja ja seuraamaan radion ja TV:n talousohjelmia sekä lisätä valmiuksia tehdä itseä koskevia taloudellisia ratkaisuja, esim. laina- ja sijoituspäätöksiä
- suoritusjärjestys vapaa

YH3 Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma (pakollinen)

- kurssilla tutustutaan eurooppalaiseen identiteettiin ja ar-

voihin

- kurssin keskeistä sisältöä on vaikuttaminen ja vallankäyttö Euroopan unionissa ja suomalaisten vaikuttamismahdollisuudet unionissa
- kurssilla perehdytään myös EU:n tulevaisuuden haasteisiin
- kurssia ennen tulee suorittaa historian kurssit 1-2 ja yhteiskuntaopin kurssi 1

YH4 Kansalaisen lakitieto (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla tutustutaan Suomen oikeusjärjestelmän perusteisiin
- keskeinen sisältö käsittelee siviili- ja rikosoikeutta
- oppilas saa oikeustieteellisen yleissivistyksen perustan
- suoritusjärjestys vapaa

YH5 Yhteiskuntaopin kertauskurssi (paikallinen syventävä)

- kurssilla kerrataan yhteiskuntaopin pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien keskeisimmät sisällöt ylioppilaskirjoituksia varten
- kurssilla harjoitellaan myös vastaamista erilaisiin reaali-keissa esiintyviin tehtäviin
- suositellaan abiturienteille

YH6 Ajankohtaista taloudesta ja yhteiskunnasta (paikallinen syventävä)

- kurssi on suunnattu taloudesta ja yhteiskunnasta kiinnostuneille sekä näiden alojen opintoja suunnitteleville
- kurssi tukee myös yhteiskuntaopin ylioppilaskirjoituksiin osallistuvien aineenhallintaa
- kurssi rakentuu vierailijaluentoja ympärille
- opiskelijat syventävät luentojen aiheita lisätehtävien ja tiedonhaun avulla
- kurssi suoritetaan hajautetusti kahdessa jaksossa
- arvioinnista sovitaan kurssin alkaessa

TEATTERITAIDE

Opetuksen tavoitteet

- opetuksen tavoitteena on rohkaista heittäytymään, kehittämään vuorovaikutus- ja esiintymistaitoja sekä monipuolista ilmaisukykyä
- toisena keskeisenä tavoitteena on oppia omasta itsestä, sosiaalisista taidoista sekä teatterin ja draaman muodoista

Suoritusohjeet ja arviointi

- kurssit suoritetaan hajautetusti
- kurssit voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä

- kurssit arvioidaan S-merkinnällä

KURSSIEN SISÄLLÖT

TT1 Ilmaisutaidon peruskurssi (paikallinen soveltava)

- peruskurssilla tehdään monipuolisesti ilmaisia vapauttavia harjoituksia mm. luottamus-, liike- ja ääniharjoituksia
- kurssilla tutustutaan improvisaation perusteisiin ja vierailaan katsomassa improvisaatioteatteria
- tarkoituksena on oppia ilmaisun rohkeutta ja päästä eroon esiintymisarkuudesta
- kurssilla käydään katsomassa improvisaatioteatteriesitystä

TT2 Teatteri-ilmaisun peruskurssi (paikallinen soveltava)

- kurssilla tutustutaan teatteri-ilmaisun perusteisiin ja opetellaan analysoimaan draamallista ilmaisua
- kurssilla tutustutaan osallistavaan/soveltavaan teatteriin
- kurssilla valmistetaan pieniä esityksiä/esitys ja käydään katsomassa teatteriesitystä

TT3 Teatteri-ilmaisun jatkokurssi (paikallinen soveltava)

- kurssilla syvennetään tietoja jossakin tai joissakin teatterin osa-alueissa
- kurssilla tehdään osallistavaa ja/tai esittävää teatteria
- kurssi suoritetaan kerhomuotoisena (Teatteriklubi 7 lukujärjestyksen ulkopuolella)

TT4 Ideasta muotoon (paikallinen soveltava)

- kurssilla syvennetään teatteri-ilmaisullisia taitoja sekä ryhmäviestintätaitoja
- kurssilla valmistetaan pitkä esitys
- kurssi suoritetaan kerhomuotoisena (Teatteriklubi 7 lukujärjestyksen ulkopuolella)

TTLDO8 Teatteritaiteen lukiodiplomi (valtakunnallinen soveltava)

- opiskelija toteuttaa itsenäisen työn valitsemastaan aiheesta joko yksin tai ryhmässä
- diplomin voi suorittaa teatterin eri osa-alueista: esimerkiksi ohjaajan- tai näyttelijäntyöstä
- diplomityön arvioi kaksi ilmaisutaidon ammattilaista
- diplomin suorittaminen edellyttää vähintään kolmen ilmaisutaidon kurssin suorittamista

MUSIIKKI

Opetuksen tavoitteet

- opiskelijan itsenäisen musiikillisen ajattelun ja viestinnän, musiikin arvostamisen sekä luovan ilmaisun kehittyminen siten, että opiskelija voi toimia aktiivisesti musiikin parissa

yksilönä ja ryhmän jäsenenä

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit 1-2 (2. kurssi vaihtoehtoinen kuvataiteen 2. kurssin kanssa)
- syventäviä 3-11
- soveltavia 12-15

KURSSIEN SISÄLLÖT

MU1 Musiikki ja minä (pakollinen)

- tutustutaan käytännön musisoinnin ja kuuntelutehtävien avulla musiikin peruskäsitteisiin ja -elementteihin: melodiaan, rytmiin, harmoniaan, sointiväriin ja muotoon

MU2 Moniääninen Suomi (pakollinen)

- kurssilla tutustutaan suomalaisen musiikin vaiheisiin kuunteluesimerkein ja laulaen ja soittaen

MU3 Ovet auki musiikille (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla tutustutaan syvällisesti joihinkin musiikinlajeihin tai musiikkikulttuureihin kuuntelutehtävien ja käytännön musisoinnin avulla

MU4 Musiikki viestii ja vaikuttaa

(valtakunnallinen syventävä)

- kurssin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu musiikin käyttöön ja vaikutusmahdollisuuksiin eri taidemuodoissa ja mediassa

MU5 Kuoro (paikallinen syventävä)

- hengitys-, rentoutus-, äänenavaus- ja äänihuulten hallitsemista kehittäviä harjoituksia
- ohjelmisto koostuu 3-5 -äänisistä, erityyppisistä a capella -kuorolauluista, kansantauluista, viihdekuorolauluista jne.
- yhteistyössä pienyhtyeiden ja orkesterin kanssa kuoro harjoittelee myös viihde- ja rockmusiikkia

MU6 Orkesteri (paikallinen syventävä)

- orkesterimusiikkia eri tyylikausilta
- viihdemusiikkia itsenäisesti sekä kuoron säestystehtävien yhteydessä
- yhteistyötä tehdään sovitus-, studioteknologia- ja ministudio -opetuksen kanssa

MU7 Pienyhtye (paikallinen syventävä)

- pienyhtyekurssilla opiskelijat voivat soittaa mielenkiintonsa mukaan kamarimusiikkikokoonpanossa, nokkahuilu-, kansanmusiikki-, rock- tai jazzyhtyeessä sekä latinalais-amerikkalaisen musiikin yhtyeessä tai laulaa lauluyhtyeessä

MU8 Musiikin sovitus (paikallinen syventävä)

- kurssilla tutustutaan laulu- ja instrumentaalimusiikin sovitamiseen
- paljon henkilökohtaista työtä sekä tiivistä yhteistyötä kuoron, orkesterin, pienyhtyeiden, laulu- ja soitinopetuksen sekä musiikin tietotekniikan kanssa

MU9 Latinalais-amerikkalainen musiikki

(paikallinen syventävä)

- kurssilla perehdytään Etelä-Amerikan ja Karibianmeren alueen rikkaaseen musiikkiperinteeseen
- eri maiden musiikkityylien opiskelua aktiivisen kuuntelun ja omien laulu-, soitto- ja tanssiharjoitusten avulla

MU10 Lauluopetus ja soitinopetus (paikallinen syventävä)

- opetus tapahtuu 3-4 hengen ryhmissä
- opiskelijan äänialue määritetään ja sitä kehitetään ja laajennetaan kunkin edellytysten ja taipumusten mukaisesti
- mikrofonin käyttö ja esiintymiskoulutus
- kansantauluja, keskeisiä viihde-, rock- ja jazzlauluja
- soitinopetuksen tavoitteena on kehittää rytmi-, melodia-, muoto- ja tyylijajua, nuotinlukutaitoa sekä tyylinmukaista fraseerausta ja improvisointia

MU11 Musiikkitekniologia 1 (paikallinen soveltava)

- kurssilla tutustutaan musiikin tietokoneavusteiseen luomiseen ja muokkaamiseen
- perustiedot notaatio- ja sekvenssiohjelmista
- tietokonestandardit musiikin palveluksessa

MU12 Musiikkitekniologia 2 (paikallinen soveltava)

- kovalevyäänitys- ja sekvensseriohjelman jatko-opiskelua
- MIDI ja synteesi
- tietokoneen käyttöjärjestelmään ja sen ominaisuuksiin perehtymistä syvällisemmin

MU13 Studioteknikka 1 (paikallinen soveltava)

- kurssilla tutustutaan äänentoistossa ja äänityksessä tarvittaviin tekniikoihin, terminologiaan ja käytäntöön
- PA -laitteiston peruskäyttö
- koulun studion ja sen laitteiston käyttö avustettuna

MU14 Studioteknikka 2 (paikallinen soveltava)

- kurssilla syvennetään edeltävällä kurssilla (MU14) opittuja taitoja
- itsenäisen ja omaehtoisen työskentelyn opettelua
- PA -laitteiston edistyneempi käyttö
- koulun studion ja sen laitteiston käyttö itsenäisesti
- mahdollisuus suorittaa lukiodiplomi

KUVATAIDE

Opetuksen tavoitteet

- löytää omille ajatuksilleen ja mielikuvilleen luontevimman kuvallisen ilmaisumuodon sekä kokee tekemisen ja onnistumisen iloa ja riemua
- ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin merkityksen omassa elämässään, yhteiskunnassa ja globaalissa maailmassa
- rakentaa kulttuuri-identiteettiään erilaisia kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla
- syventää monilukutaitoaan ja kulttuurista osaamistaan kuvanlukutaitoa, medialukutaitoa ja ympäristönlukutaitoa kehittämällä

Suoritusohjeet ja arviointi

- pakollisia kurssit KU1 - KU2, joista KU2 on vaihtoehtoinen musiikin MU2-kurssin kanssa, syventäviä KU3 ja KU4
- paikallisia kursseja KU5 - KU11
- KULDO2 on valtakunnallinen lukiodiplomikurssi
- arviointi kohdistuu kuvalliseen tuottamiseen, visuaaliseen havaitsemiseen ja ajatteluun, kuvallisen kulttuurin tulkitsemiseen sekä esteettiseen, ekologiseen ja eettiseen arvottamiseen
- arvioinnilla kannustetaan opiskelijoita oman kuvallisen ilmaisun kehittämiseen, ohjataan työtapojen ja opiskeluympäristöjen tarkoituksenmukaiseen käyttöön
- valtakunnalliset pakolliset ja syventävät kurssit arvioidaan asteikolla 4-10
- paikalliset kurssit KU5, KU6, KU7 ja KU11 arvioidaan asteikolla 4-10, kursseista KU8 ja KU9 opiskelija saa S-suoritusmerkinnän, halutessaan myös numeroarvosanan
- kuvataiteen lukiodiplomi (KULDO2) kirjataan todistukseen S-merkinnällä, kurssista annetaan erillinen diplomitodistus
- diplomin arviointiohjeet julkaistaan vuosittain tehtävien yhteydessä.
- ennen diplomikurssille osallistumista opiskelijalla täytyy olla suoritettuna vähintään neljä lukion hyväksymää kuvataiteen kurssia

KURSSIEN SISÄLLÖT

KU1 Kuvat ja kulttuurit (pakollinen)

- omat kuvat identiteettien rakentajina, kulttuurisen moninaisuuden ilmentäjinä ja kulttuuriperinnön uudistajina
- vaikuttaminen omassa ja muiden kuvissa, taiteessa, mediasa ja muissa ympäristöissä
- erilaiset käsitteet taiteesta ja muusta visuaalisesta kulttuurista
- kuvataiteen käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot

KU2 Muotoillut ja rakennetut ympäristöt (pakollinen, vaihtoehtoinen pakollisen MU2 kurssin kanssa)

- ympäristön suunnittelun ja muotoilun käsitteistö ja kuvastot
- luonnon, arkkitehtuurin ja muotoilun ajankohtaiset ilmiöt
- ympäristön kuvakulttuurit identiteettien rakentajina ja kulttuuriperinnön uudistajina

KU3 Osallisena mediassa (valtakunnallinen syventävä)

- median sisällöt, tuotteet, palvelut, ilmiöt ja ympäristöt kuvallisen tuottamisen lähtökohtana
- median käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot
- median ajankohtaiset ilmiöt ja kysymykset

KU4 Taiteen monet maailmat – kohti omaa kuvailmaisua (valtakunnallinen syventävä)

- taiteen maailmat identiteettien rakentajina, painopiste modernismin aikakaudessa
- kuvataiteen käsitteistö, kuvatyypit ja kuvastot
- kuvalliset, sanalliset ja muut taiteen tulkinnan keinot
- taiteen ajankohtaiset ilmiöt ja kysymykset
- oman kuvailmaisun kehittäminen

KU5 Piirustus, maalaus ja nykytaide (paikallinen syventävä)

- erilaisten piirtimien erityispiirteet
- akvarelli-, guassi- ja akryylimaalauksen perusteet
- näyttelyvierailut

KU6 Keramiikka- ja kuvanveisto (paikallinen syventävä)

- oman kolmiulotteisen ilmaisun kehittäminen
- käyttöesineiden suunnittelu ja toteutus eri savilaaduista
- muovailu-, levy- ja makkaratekniikat
- keskeisimmät koristelutekniikat ja lasituskokeilut
- keraaminen pienoisesveistos

KU7 Valokuvailmaisua ja pimiökurssi (paikallinen syventävä)

- valokuvakerroksen erityispiirteet
- kuvajournalismi
- järjestelmäkameran toiminta
- mustavalkokuvien kopiointi ja pimiötyöskentely
- valokuvauksen historia ja nykypäivä
- digitaalinen valokuva

KU8 Kirjansidonta ja käsintehty paperi

(paikallinen soveltava)

- paperin valmistaminen kierrätysmateriaaleista
- paperin marmorointi ja muut perinteiset koristelutekniikat

- kirjojen ja albumien sidonta em. materiaaleja käyttäen

KU9 Kankaanpaino ja värjästyöpaja (paikallinen soveltava)

- leimasinpainanta
- solmuvärjäys ja vahabatikki
- silkkipainotekniikat ja kankaanmaalaus

KU10 Digitaalinen kuvailmaisua (paikallinen soveltava)

- valokuvan kuvankäsittely
- luova kuvankäsittely (kuvamanipulaatio)
- kuvankäsittelyohjelman perusteet ja mahdollisuudet
- kuvankäsittely kuvataiteessa ja graafisessa suunnittelussa
- digitaalisen kuvan tekijänoikeudet

KU11 Taidegrafiikka (paikallinen soveltava)

- tarjotaan parittomina vuosina
- kohopainomenetelmät
- syväpaino/ kuivaneula
- monotypia ja sekatekniikat
- taidegrafiikan vedostaminen ja merkinnät

Kuvataiteen lukiodiplomi KULDO2

(valtakunnallinen soveltava)

- kurssin tavoitteena on, että opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudestaan kuvataiteessa
- opiskelija osoittaa kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin laaja-alaista osaamistaan tuottamalla, tulkitsemalla ja arvottamalla monipuolisesti erilaisia kuvia
- kuvataiteen lukiodiplomi muodostuu teoksesta sekä työskentelyprosessia, itsearviointia ja kuvataiteen tuntemusta kuvaavasta portfolioista
- Kurssilla toteutetaan valtakunnallisten ohjeiden ja tehtävien mukainen oppinäytetyö. Ennen kurssille osallistumista opiskelijalla tulee olla suoritettuna neljä lukion hyväksymää kuvataiteen kurssia. Työn arvioivat ohjaava opettaja ja ulkopuolinen arvioitsija. Kiitettävästä suorituksesta voi saada lisäpisteitä taide- ja kasvatusalan pääsykokeissa.

LIIKUNTA

Opetuksen tavoitteet

- tavoitteena on fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn edistäminen
- opiskelija oppii liikkumaan aktiivisesti ja turvallisesti
- opiskelija oppii pitämään huolta fyysisestä aktiivisuudestaan ja toimintakyvystään
- opiskelija oppii soveltamaan liikunnallisia perustaitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa

eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa

- opiskelija oppii arvioimaan ja sen pohjalta harjoittamaan fyysisiä ominaisuuksiaan (voima, kestävyys, liikkuvuus ja nopeus)
- opiskelija ottaa vastuuta omasta toiminnasta, yrittää parhaansa, työskentelee aktiivisesti ja kehittää itseään pitkäjänteisesti
- opiskelija ottaa vastuuta yhteisestä toiminnasta, toimii toisia kunnioittavassa vuoro vaikutuksessa, ottaa toiset huomioon sekä oppii auttamaan ja avustamaan muita liikuntatunneilla
- syventävien kurssien tavoitteena on harjoittaa kokonaisvaltaista hyvinvointia ja terveyttä edistävää liikuntaa, kehittää vastuun ottamista omasta ja yhteisestä toiminnasta sekä saada myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, koetusta liikunnallisesta pätevyyydestä ja yhteisöllisyydestä

Suoritusohjeet ja arviointi

- liikunnan arvioinnin tehtävänä on antaa opiskelijalle palautetta opetuksen tavoitteiden saavuttamisesta, oppiaineen opiskelun etenemisestä ja edistää opiskelijan oppimista
- liikunnan arviointi koostuu sekä fyysisen toimintakyvyn että sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn opetuksen tavoitteiden saavuttamisesta
- tuntu toiminnan vaikutus arvosanaan on vähintään puolet
- fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena
- opetuksessa ja arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan terveydentila ja erityistarpeet
- pakollisilla kursseilla syvennetään peruskoulussa opittuja liikuntataitoja ja -tietoja sekä annetaan mahdollisuus tutustua monipuolisesti erilaisiin liikuntamuotoihin ja lajeihin
- pakollisten kurssien opetus tukee opiskelijoiden toimintakykyä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia, kasvua osallisuuteen sekä kannustaa terveyttä edistävän liikunnan harrastamiseen ja liikkuvan elämäntavan omaksumiseen
- opettaja tarkentaa syventävien kurssien sisällöt yhdessä opiskelijaryhmän kanssa
- pakolliset liikuntakurssit LI1 – LI2 arvioidaan arvosanalla 4-10
- syventävät liikuntakurssit LI3 – LI5 arvioidaan arvosanalla 4-10
- paikalliset liikuntakurssit LI6 – LI2 arvioidaan 5-merkinnällä (suoritettu)

KURSSIEN SISÄLLÖT

LI1 Energiaa liikunnasta (pakollinen)

- liikunnallisten perustaitojen soveltaminen opiskeluympäristön liikuntamahdollisuuksia monipuolisesti käyttäen
- fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen eri liikuntamuodoissa ja -lajeissa

LI2 Aktiivinen elämäntapa (pakollinen)

- liikunnan perustaitojen soveltaminen
- hengitys- ja verenkiertoelimistöä kuormittava liikunta
- Lihaskuntoharjoittelu ja kehonhuolto
- fyysisten kunto-ominaisuuksien arviointi ja testaus

LI3 Terveyttä liikkuen (valtakunnallinen syventävä)

- terveyttä edistävä liikunta
- fyysiseen toimintakykyyn liittyvien taitojen ja tietojen syventäminen
- oman liikuntaohjelman suunnittelu ja toteutus (teknologiaa hyödyntäen)
- opiskelijoiden yhdessä suunnittelemat lajikokeilut (keilaus, jousiammunta, golf, curling jne.)

LI4 Kehonhuoltokurssi (valtakunnallinen syventävä)

- venyttely
- jooga
- foamroller (lihaskalvojen huolto)
- syvien lihasten harjoitukset
- rentoutuminen ja stressin esto

LI5 Hyvinvointia liikkuen (valtakunnallinen syventävä)

- kurssin monipuoliset liikuntatehtävät mahdollistavat osallisuuden, liikunnallisen pätevyuden ja kehollisen ilmaisan kokemuksiä
- pyritään monipuolisen ja vaihtelevan palloiluohjelman avulla kohottamaan fyysistä kuntoa ja psyykkistä hyvinvointia
- treenataan tavoitteellisesti oman kunto-ohjelman mukaan
- rentouttavat ja elämykselliset liikuntakokemukset
- Kurssi voidaan toteuttaa palloilukurssina (KAU) tai treeni-kurssina (WAC)

LI6 Kuntosalikurssi (paikallinen soveltava)

- monipuolinen lihaskuntoharjoittelu ja kehonhuolto
- henkilökohtaisen kuntosaliohjelman suunnittelu ja toteutus
- kunto-ominaisuuksien arvioinnin avulla opiskelijoille annetut ohjeet
- omatoimiseen lihaskuntoharjoitteluun teknologiaa hyödyntäen
- Kurssi voidaan toteuttaa fitness ja hyvinvointikurssina(WAC) tai kuntosalikurssina (KAU) (fitness ja hyvinvointikurssilla sisältö painottuu kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisäämiseen liikunnan, rentoutumisen ja ravintoasioiden kautta)

LI7 Mailapelikurssi (paikallinen soveltava)

- opiskeluympäristön tarjoamien liikuntamahdollisuuksien hyödyntäminen mailapeleissä
- liikunnan perustaitojen soveltaminen oppilaiden kanssa yhdessä valitsemien mailapelien (salibandy, sulkapallo jne.) muodossa

LI8 Talviliikuntakurssi (paikallinen soveltava)

- opiskeluympäristön tarjoamien liikuntamahdollisuuksien hyödyntäminen talviliikuntalajien perustekniikoiden harjoittelussa
- opiskelijoiden kanssa yhdessä suunniteltavat ja toteutettavat talviliikuntalajit (jäähkiekko ja muut jääpelit, curling ja hiihto/laskettelu)

LI9 Liikunnan projektikurssi (paikallinen soveltava)

- kurssi suoritetaan edustamalla koulua erilaisissa joukkuepeleissä (esim. jalkapallo, salibandy ja lentopallo) tai tanssiesityksen suunnittelulla ja toteutuksella koulun juhlissa

LI10 Vanhat tanssit (paikallinen soveltava)

- kurssien aikana harjoitellaan vanhojen tansseja ja valmistellaan Vanhat tanssit -esitys

LI11 Liikunnan lukiodiplomi LILDO4

(valtakunnallinen soveltava)

- opiskelija antaa erityisen näytön lukioaikaisesta osaamisestaan ja harrastuneisuudesta liikunnassa ja pohtii monipuolisen liikunnan merkitystä elämässään
- opiskelija kehittää fyysisistä toimintakykyään, liikunnallista erityisosaamistaan ja yhteistyökykyään
- liikuntakykyystestit
- liikuntatutkimus
- erityisosaamisen osoittaminen omassa liikuntalajissa
- harrastuneisuus portfolion muodossa tehtävän itsearvioinnin muodostamassa kokonaisuudessa

LI12 Rentoutuskurssi (paikallinen soveltava)

- erilaisten rentoutusmenetelmien (esim. mielikuvarentoutus, jooga, hieronta, venyttely, syvärentoutus ja shiatsu) harjoittelu
- tutustuminen rentoutumisen teoriaan

KOTITALOUS

Opetuksen tavoitteet

- kotitalousopetuksessa tähdätään opiskelijoiden henkilökohtaisten kotitaloustaitojen kehittämiseen.
- kurssin tarkoituksena on harjaannuttaa käden taitoja, oppia työmenetelmiä ja pystyä itsenäiseen kotitaloudelliseen ajatteluun.
- tarkoituksena on kehittää vuorovaikutus- ja tiedon käsitteilytaitoja.

Suoritusohjeet ja arviointi

- Kurssin suorittamiseksi kurssin tunneille on osallistuttava säännöllisesti

- Kurssilla tehdään aiheeseen liittyvä esitelmä ja se esitetään muille.
- Kurssisuoritus on suoritusmerkinnällä S

KURSSIEN SISÄLLÖT

KO1 Arjen taidot (paikallinen soveltava)

- kurssilla opiskellaan kotitalouden arjentaiteja itse tehden ja suunnitellen omaa elämään liittyviä asioita
- Kurssin sisältöinä on ruoanvalmistus, kodin arki ja juhla sekä itsenäiseen elämään valmistautuminen

KO2 Matka ruokakulttuureihin (paikallinen soveltava)

- kurssilla opiskellaan erilaisia ruokakulttuureja ja tutustutaan eri maiden ruokiin, valmistusmenetelmiin ja raaka-aineisiin
- kurssilla valmistetaan ruokaa kunkin maan ruokakulttuuriin liittyvää ruokaa ja saadaan tietoa erimaiden kulttuurista

KO3 Kotitalouden lukiodiplomi DO1 (valtakunnallinen soveltava)

- lukiodiplomin kurssin perustana on lukioaikainen kotitalouden opiskelu, joka on kuitenkin vähintään kahden lukiokurssin mittainen
- kurssi suoritetaan itsenäisesti ja se on 38 tunnin mittainen soveltavakurssi, joka muodostuu lukiodiplomityöstä ja esseestä
- kotitalouden lukiodiplomin suorittamisen tarkoituksena on kotitalouden keskeisten sisältöalueiden hahmottaminen, prosessiomaisen oppimisen vahvistamisen sekä oman elämän kehittäminen

TIETOTEKNIikka

KURSSIEN SISÄLLÖT

AT1 Lukiolaisen tietotekniikka (paikallinen syventävä)

- Tällä kurssilla kerrataan ja täydennetään toimisto-ohjelmien käyttötaitoja
- kurssi on peruskurssi, joka keskittyy dokumenttien oikeaoppiseen rakentamiseen (kirjoita, merkitse dokumentin rakenne tyyliellä ja muotoile tyylien avulla)
- kurssilla tulevat tutuksi Microsoftin tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta- ja esitysgraafikkaohjelmat sekä avoimen lähdekoodin LibreOffice, joka tulee lukiolaiselle vastaa sähköisissä ylioppilaskirjoituksissa
- toinen pääteema on tiedon visualisointi perinteisen taulukkolaskentaohjelman graafien sekä sekä modernien tietovirtojen avulla
- lisäksi opitaan tiedon upottamista ja linkittämistä eri ohjelmien sekä järjestelmien välillä

- jos ongelmanasi tekstinkäsittelystä on mielivaltaisesti dokumentissa hyppivät kuvat ja kappaleet sekä haasteet pitkän tekstin keskitytyssä muotoilussa, niin tämä kurssi on sinulle erittäin suositeltava
- tämä kurssi antaa hyvät valmiudet lukiossa tarvittaviin tietotekniikan perustaitoihin ja digitaalisen yo-kokeen suorittamiseen
- kurssin aikana jokainen opiskelija suorittaa myös Tiede:n hallinnoiman tietokoneen käyttäjän @-ajokortista seuraavat moduulit: tekstinkäsittely ja taulukkolaskenta
- opiskelija voi halutessaan täydentää suoritustaan @-ajokortiksi suorittamalla seuraavat moduulit: laitteen ja tiedon hallinta, internet ja sähköposti
- numeroarviointi

AT2 Ohjelmointi (paikallinen syventävä)

- kurssi on ohjelmoinnin peruskurssi, jossa tutustutaan koodauksen peruskäsitteisiin sekä ajattelumalliin
- kurssilla keskitymme ohjelmoinnin tärkeimpään taitoon eli kykyyn purkaa ongelma pieniin osiin ja muotoilla siitä algoritmi
- kurssin suorittaminen ei edellytä aikaisempaa ohjelmointikokemusta - riittää, että olet kiinnostunut ymmärtämään, miten tietokonetta komennetaan
- kurssilla käytetään JavaScript-ohjelmointikieltä tms.
- kurssilla tehdään pieniä muotoisia ohjelmointiprojektitöitä
- numeroarviointi

AT3 Soveltava ohjelmointi (Arduino) (paikallinen syventävä)

- kurssilla tutustutaan sulautettujen järjestelmien ohjelmointiin sekä robotiikan perusteisiin
- perusideana on ohjelmoida esimerkiksi liiketunnistimen mukaan reagoiva valaistus tai vaikkapa led-seinä, jonka teksti reagoi ulkolämpötilaan
- työkaluna toimii suosittu Arduino -mikro-ohjain ja siihen liitetyt anturit
- tutustumme myös esineiden internetiin (Internet of Things, IoT) ja sen keskeisiin periaatteisiin
- kurssilla tehdään pieniä harjoitustöitä ja loppuprojektia
- harjoitukset valitaan kurssilaisten toivomuksien mukaan (esim. ohjelmoidaan midi-koskettimistolla soitettava oma syntetisaattori)
- esitietoina opiskelijan olisi hyvä hallita ohjelmoinnin peruskäsitteet. Tätä tärkeämpää olisi omata vastaanottava mieli ja paljon hulluja visiota, mitä laitteistolla voisi tehdä
- numeroarviointi

AT4 Peliohjelmointi (paikallinen syventävä)

- Miten pelejä tehdään? Mikä on peliäly? Voisiko minä tehdä pelin? Kurssilla opitaan tärkeimpiä modernin tietokonepelin tekemiseen tarvittavia periaatteita. Kurssilla tehdään siis pe-

lejä. Aloitamme matopelistä ja päädyimme 2D-ampumapeleihin. Pelinkehitysalustana käytetään Unity3D:tä (<http://unity3d.com/>) tai vastaavaa.

- kurssille ovat tervetulleita koodauksesta, käsikirjoittamisesta, grafiikasta ja äänestä kiinnostuneet opiskelijat
- kurssin loppuyöpelit tehdään ryhmissä
- esitietoina vaaditaan AT2 tai vastaavat tiedot
- numeroarviointi

TEKSTIILTYÖ

KURSSIEN SISÄLLÖT

TS1 Tekstiilityön taidot hyödyksi ja harrastukseksi

(soveltava)

- kurssin tavoitteena on soveltaa ja syventää peruskoulussa opittuja tekstiilityön taitoja, tietoja ja tekniikoita
- kurssilla pohditaan käsityön tekemistä prosessina alkumielikuvasta valmiiseen tuotteeseen asti
- kurssilla perehdytään nuoren kodin tekstiileihin, niiden valmistamiseen ja huoltamiseen
- kurssilla suunnitellaan ja valmistetaan vapaavalintainen tekstiili tuotteen omista lähtökohdista
- oppilaat hankkivat kurssilla tarvitsemansa tekstiilimateriaalit itse

TERVEYSTIETO

Opetuksen tavoitteet

- terveystiedon opetuksen keskeisenä tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää työ- ja toimintakyvyn, turvallisuuden sekä sairauksien ehkäisyn ja terveyden edistämisen merkityksen

Suoritusohjeet ja arviointi

- paikallinen kurssi 1, syventävät kurssit 2-3, soveltava kurssi 4
- TE1, TE2 ja TE3 kurssit arvioidaan arvosanalla 4-10. TE4 kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

KURSSIEN SISÄLLÖT

TE1 Terveyden perusteet (pakollinen)

- pakollisella kurssilla syvennetään perusopetuksen aikana opittua terveysosaamista ja ymmärrystä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä
- lisäksi opitaan tunnistamaan ja arvioimaan terveyden edellytysten toteutumista omassa elämässä, lähiyhteisössä ja ympäristössä

- keskeistä on myös itsehoitovalmiuksien ja arjen terveysosaamisen kehittäminen sekä mielenterveyden suojaaminen

TE2 Ihminen ympäristö ja terveys

(valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla tarkastellaan terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta voimavaroina
- keskeistä on myös tarkastella perimän ja ympäristöön liittyvien tekijöiden yhteyksiä ja vaikutuksia toimintakykyyn

TE3 Terveyttä tutkimassa (valtakunnallinen syventävä)

- kurssilla luodaan kokonaiskuva terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn historiallisista kehityslinjoista ja tulevaisuuden haasteista
- lisäksi vahvistetaan opiskelijan valmiuksia hankkia ja arvioida terveyteen liittyvää tutkimus- ja arkitietoa
- kurssilla harjoitellaan tutkielman tekoa.

TE4 Abikurssi (paikallinen soveltava kurssi)

- kurssilla valmistaudutaan terveystiedon yo-kokeeseen

TE3 Terveys ja tutkimus (valtakunnallinen syventävä)

- kurssin sisältö muodostuu terveyskäyttäytymisen ja koetun terveyden tutkimisesta: fyysisen ja psyykkisen työ- ja toimintakyvyn mittaaminen, työ hyvinvointi ja siihen vaikuttavat tekijät
- lisäksi tutustutaan terveydenhuollon ja hyvinvointipalvelujen käytäntöihin
- kurssilla arvioidaan myös terveystottumuksia ja tehdään pienimuotoisia tutkimuksia

TE4 Abikurssi (paikallinen soveltava)

- kurssin tavoitteena on terveystiedon yo-kokeeseen valmistautuminen
- TE1-TE3- kurssien sisältöjen kertaus ja syventäminen
- arvioidaan suoritusmerkinnällä

OPINTO-OHJAUS

Opetuksen tavoitteet

- lukio-opiskelun käytänteiden ja opiskelutaitojen oppiminen
- harjaantuminen suunnitelmallisuuteen ja itsearviointiin
- elämänsuunnittelu- ja elämänhallintataitojen kehittäminen
- perehtyminen jatko-opintomahdollisuuksiin ja työelämätaidot

Suoritusohjeet ja arviointi

- kurssisuoritus edellyttää osallistumista oppitunneille, infotilaisuuksiin sekä annettujen tehtävien tekemistä

- OP1-kurssi on kaikille pakollinen kurssi ensimmäisen vuoden ensimmäisessä jaksossa
- OP2-kurssi on kaikille pakollinen kurssi, joka on hajautettu 2. ja 3. vuodelle
- pakollisiin kurseihin sisältyy myös RO-tuotiot sekä henkilökohtaiset ja pienryhmäohjaukset
- tutor-kurssille on erillinen haku
- kurssit arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

KURSSIEN SISÄLLÖT

OP1 Minä opiskelijana (pakollinen)

- lukio-opintojen rakenne ja käytänteet
- oppiminen ja opiskelutaidot
- TVT-taidot
- itsetuntemus ja elämänhallinta
- omien toimintamallien ja vahvuuksien tunnistaminen
- henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatiminen

OP2 Jatko-opinnot ja työelämä (pakollinen)

- jatko-opintomahdollisuudet Suomessa ja ulkomailla
- työelämäntietous, muuttuva ja monimuotoinen työelämä
- yrittäjyyys
- työelämä- ja työnhakutaidot
- työelämään ja jatko-opintoihin tutustuminen
- jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelu, jatko-opintoihin hakeutuminen
- henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman päivittäminen
- lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat

OP3 Tutor-kurssi (paikallinen soveltava)

- ryhmäohjaus ja vertaistuki
- ongelmanratkaisu ja vuorovaikutustaidot
- itsetuntemus
- tilaisuuksien ja tapahtumien järjestäminen
- markkinointi ja viestintä
- Kurssin suorittaminen edellyttää opiskelijalta aktiivisuutta, halua sitoutua toimintaan koko lukuvuodeksi ja valmiutta käyttää siihen myös oppituntien ulkopuolista aikaa

OP4 LUE Lukemisen ja kirjoittamisen taitojen kehittäminen (paikallinen soveltava)

- erilaiset oppimistyylit ja opiskelustrategiat
- eri oppiaineiden opiskelustrategiat
- rentoutuminen, motivaatio ja oppimisasenne
- kokeisiin valmistautuminen
- Halukkaille tehdään kurssin aikana luki-testi

TEEMAOPINNOT

Opetuksen tavoitteet

- teemaopinnot ovat eri tiedonaloja yhdistäviä opintoja
- teemaopintojen keskeisenä tehtävänä on tarjota mahdollisuuksia usean eri oppiaineen tietojen ja taitojen yhdistämiseen ja soveltamiseen
- teemaopinnot ovat valtakunnallisia, valinnaisia kurseja
- kukin lukio tarjoaa kurseista omien suunnitelmien pohjalta muokatut sisällöt
- opiskelija etsii eri tieteen- ja taiteenalojen keskeisten käsitteiden ja näkökulmien välisiä yhteyksiä ja muodostaa niiden pohjalta kokonaisuuksia
- opiskelija hahmottaa ongelmia, ilmiöitä tai kysymyksiä sekä innostuu etsimään niihin ratkaisuja yksin ja yhteistyössä muiden kanssa
- opiskelija hyödyntää eri aloilta hankkimiaan tietoja ja taitoja
- opiskelija hakee informaatiota eri lähteistä ja arvioi tietolähteiden luotettavuutta
- opiskelija soveltaa osaamistaan ja kehittää tieto- ja viestintäteknologisia taitojaan käytännön toiminnassa
- opiskelija työskentelee tavoitteellisesti ja toimii rakentavasti ryhmän jäsenenä

Suoritusohjeet ja arviointi

- teemaopintojen arviointi perustuu opiskelijan taitoihin hakea tietoa, arvioida ja soveltaa sitä sekä tuottaa luotettavien lähteiden pohjalta jäsentyneitä kokonaisuuksia
- olennaisia arvioinnin kohteita ovat opiskelijan taidot arvioida kriittisesti tietolähteitä sekä ymmärtää eri tietojen ja taitojen välisiä yhteyksiä
- työskentelyn kohdistuu sen tavoitteellisuuteen ja suunnitelmallisuuteen
- opiskelijoille annetaan ohjaavaa palautetta myös vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoista sekä työvälineiden käytöstä
- teemaopintojen arvioinnissa käytetään monipuolisia arviointimenetelmiä
- kurssit arvioidaan suoritusmerkinnällä (S)

KURSSIEN SISÄLLÖT

TO1 Monitieteinen ajattelu (valtakunnallinen syventävä)

- Kurssin tavoitteena on tarjota tilaisuuksia ajattelun taitojen kehittämiseen laaja-alaisesti ja oppiainerajat ylittävästi
- opiskelijat oppivat hahmottamaan eri tieteen- ja taiteenalojen välisiä yhteyksiä sekä niiden keskeisten periaatteiden ja käsitteiden vuorovaikutusta yhtä tiedonala laajemmassa kokonaisuuksissa

- kurssin aikana opiskelijat kehittävät kriittistä ja luovaa ajatteluaan itsenäisesti ja yhteistoiminnassa muiden kanssa
- lukiomme tarjoama kurssi keskittyy futurologiaan eli tulevaisuudentutkimukseen
- tulevaisuudentutkimus on monitieteinen ja tieteiden välinen tiedonala, jonka päätehtävä on kartoittaa jonkin ilmiön mahdollisia, todennäköisiä ja toivottavia tulevaisuuksia
- vastuuolettajana kurssilla on Melissa Paakkanen

TO2 Tutkiva työskentely teknologialla

(valtakunnallinen syventävä)

- tieto- ja viestintäteknologian kurssin tavoitteena on, että opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja esittää yksin tai yhteistyössä muiden opiskelijoiden kanssa johonkin ilmiöön tai aihepiiriin liittyvän dokumentoidun projektin, tutkielman, keksinnön tai muun tuotoksen
- samalla hän kehittää osaamistaan tieto- ja viestintäteknologiassa
- lisäksi tavoitteena on, että opiskelija saa tilaisuuksia oppiainerajat ylittävään työskentelyyn ja yhteistyöhön
- lukiomme tarjoama kurssi keskittyy matemaattiseen mallintamiseen
- kurssin tavoitteena on tarjota oppilaille mahdollisuuksia hahmottaa matemaattisten menetelmien merkitystä ilmiöiden mallintamisessa
- kurssin tarkoituksena on syventää opiskelijoiden matemaattisia ja tietoteknisiä taitoja, oppia huomaamaan matemaattisten menetelmien käyttökelpoisuus sekä ymmärtää tieteellisen tiedon rakentumista matematiikan avulla
- kurssi antaa myös valmiuksia hyödyntää sähköisissä ylioppilaskirjoituksissa käytettyjä ohjelmia
- kurssin vastuuolettajana on Matti Ala-aho

TO3 Osaaminen arjessa (valtakunnallinen syventävä)

- kurssin tarkoituksena on vahvistaa opiskelijoiden koulussa hankkiman osaamisen ja arkielämän välistä yhteyttä
- tavoitteena on, että opiskelija oppii ymmärtämään yhteiskunnan toimintaperiaatteita ja kehittää työelämässä tarvittavaa osaamista koulun ulkopuolisissa toimintaympäristöissä
- lukiomme tarjoama kurssi keskittyy yhteistyöhön ja hyväntekeväisyyteen alueellisena yhteistyönä
- kurssi toteutuu suurelta osaltaan käytännön toimimisena lähialueen järjestöjen, laitosten ja muiden yhteistyötaiteiden arjessa
- kurssin vastuuolettajana toimii Kati Wackström

OPPIKIRJAT LUKUVUONNA 2019 – 2020

HUOM: Kaikista kirjoista uusien painos ja suositellaan ehdottomasti hankkimaan e-kirjat!

Äidinkieli

kaikki kurssit: Haapala ym. Särnä - Suomen kieli ja kirjallisuus (Otava 2016)
kurssi 1 (pak) sovitaan kurssin alussa
kurssi 2 (pak) sovitaan kurssin alussa
kurssi 3 (pak) sovitaan kurssin alussa
kurssi 4 (pak) sovitaan kurssin alussa
kurssi 5 (pak) sovitaan kurssin alussa
kurssi 6 (pak) sovitaan kurssin alussa
kurssi 7 (syv) sovitaan kurssin alussa
kurssi 8 (syv) Särnä Tehtäviä 8
kurssi 9 (syv) Särnä Tehtäviä 9
kurssit 10-13 Ei kirjaa

A1-englanti

kurssi 1 (pak) Insights 1 (Otava)
kurssi 2 (pak) Insights 2
kurssi 3 (pak) Insights 3
kurssi 4 (pak) Insights 4
kurssi 5 (pak) Insights 5
kurssi 6 (pak) Insights 6
kurssi 7 (syv) Insights 7
kurssi 9 (syv) Abilities (Otava)
Muilla kursseilla ei ole oppikirjaa.
Koko lukion A -englantia varten Grammar rules + Key (Otava).
Kirja on suositeltava, mutta ei pakollinen.

A1-ruotsi

kurssi 1 (pak) Koivunen, Riissanen ym. Inne 1, uusien painos (Finn Lectura)
kurssi 2 (pak) Inne 2, uusien painos
kurssi 3 (pak) Inne 3, uusien painos
kurssi 4 (pak) Inne 4, uusien painos
kurssi 5 (pak) Inne 5, uusien painos
kurssi 6 (pak) Inne 6, uusien painos
kurssi 7 (syv) Inne 7
kurssi 8 (syv) Inne 8
kurssi 9 (syv) Inne 5/6

Kurssi 10 (syv) Precis 1 (Sanoma Pro)

A1-ranska

kurssi 1 (pak) Systématique - ranska kieliopin harjoituskirja (Opetushallitus)
kurssi 2 (pak) Escalier 3 (Sanoma Pro) uusi OPS
kurssi 3 (pak) Escalier 3
kurssi 4 (pak) Escalier 4 (Sanoma Pro) uusi OPS
kurssi 5 (pak) Abiranska (Otava)
kurssi 6 (pak) Voilà! 5 (Otava)
kurssi 7 (syv) Ei oppikirjaa
kurssi 8 (syv) Communication progressive du français (Niveau intermédiaire A2-B1) Clé
kurssi 9 (syv) Abiranska (Otava)
kurssi 10 (syv) DELF-materiaali koululta

A1-saksa

kurssi 1 (pak) Genau 1 (Sanoma Pro)
kurssi 2 (pak) Genau 2
kurssi 3 (pak) Magazin 6 (Otava)
kurssi 4 (pak) Genau 4
kurssi 5 (pak) Genau 6
kurssi 6 (pak) Genau 3
kurssi 7 (syv) Ilmoitetaan myöhemmin.
kurssi 8 (syv) Genau 7-8
Kurssi 9 (syv) Genau 7-8
DSD-kurssit Materiaali koululta

B1-ruotsi

kurssi 1 (pak) Blom ym.: Fokus 1 (Otava)
kurssi 2 (pak) Fokus 2
kurssi 3 (pak) Fokus 3
kurssi 4 (pak) Fokus 4
kurssi 5 (pak) Fokus 5
kurssi 6 (syv) Fokus 6
kurssi 7 (syv) Fokus 7
kurssi 8 (syv) Appel ym.: Precis 1 (Sanoma Pro)
kurssi 9 (syv) Fokus 5

B2-saksa

Kurssi 3 Magazin.de 3 (Otava)

Kurssi 4 Magazin.de 4

Kurssi 5 Magazin.de 5

Kurssi 6 Magazin.de 6

Kurssi 7 Magazin.de 7

Kurssit 8 Magazin.de 8

Kurssi 9 ilmoitetaan myöhemmin.

B2-ranska

kurssi 3 (syv) J' aime 2 (Otava)

kurssi 4 (syv) J' aime 2

kurssi 5 (syv) Escalier 3 (Sanoma Pro) uusi OPS

kurssi 6 (syv) Escalier 3

kurssi 7 (syv) Escalier 4

kurssi 8 (syv) Escalier 4

kurssi 9 (syv) Abiranska (Otava)

kurssi 10 (syv) Communication progressive du français (Niveau

intermédiaire A2-B1) Clé

kurssi 11 (syv) DELF-materiaali koululta

B3-saksa

kurssi 1 (pak.johdanto)Haapala ym. Plan D 1-2 (Sanoma Pro)

kurssi 2 (pak.johdanto)"

Kurssista 3 lähtien kts. B2 –saksa, kurssi 3.

B3-ranska

kurssi 1 (pak.johdanto) J' aime 1 (Otava)

kurssi 2 (pak.johdanto) "

B3-espanja

kurssi 1 (syv)Kurki ym.: Buenas Migas 1 (Otava)

kurssi 2 (syv)"

kurssi 3 (syv)"

kurssi 4 (syv)Buenas Migas 2

kurssi 5 (syv)"

kurssi 6 (syv)"

kurssi 7 (syv)Buenas Migas 3

kurssi 8 (syv)"

kurssi 9 (syv)"

Matematiikka (yhteinen)

kurssi 1 (pak) Yhteinen tekijä (Sanoma Pro)

Matematiikka (pitkä)

kurssi 2 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 2 (Sanoma Pro)

kurssi 3 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 3

kurssi 4 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 4

kurssi 5 (pak)Tekijä – Pitkä matematiikka 5

kurssi 6 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 6

kurssi 7 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 7

kurssi 8 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 8

kurssi 9 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 9

kurssi 10 (pak) Tekijä – Pitkä matematiikka 10

kurssi 11 (syv) Tekijä – Pitkä matematiikka 11

kurssi 12 (syv) Tekijä – Pitkä matematiikka 12

kurssi 13 (syv) Tekijä – Pitkä matematiikka 13

kurssi 16 (paikallinen syv)Tekijä - Pitkä matematiikka YO-kertaus (digikirja)

kurssi 17 (paikallinen syv) ei oppikirjaa

Matematiikka (lyhyt)

kurssi 2 (pak) Tekijä – Lyhyt matematiikka 2 (Sanoma Pro)

kurssi 3 (pak) Tekijä – Lyhyt matematiikka 3

kurssi 4 (pak) Tekijä – Lyhyt matematiikka 4

kurssi 5 (pak) Tekijä – Lyhyt matematiikka 5

kurssi 6 (pak) Tekijä – Lyhyt matematiikka 6

kurssi 7 (syv) Tekijä – Lyhyt matematiikka 7

kurssi 8 (syv) Tekijä – Lyhyt matematiikka 8

kurssi 9 (syv)Tekijä - Lyhyt matematiikka YO-kertaus (digikirja)

Kaikille mat. luonnontieteellisille aineille yhteinen tau-

lukkokirja: MAOL: Maol-taulukot (Otava) tai

Ranta-Tiilikainen: Lukion taulukot (WSOY)

Biologia

kurssi 1 (pak)Bios 1 (Sanoma Pro)

kurssi 2 (pak) Bios 2

kurssi 3 (syv) Bios 3

kurssi 4 (syv) Bios 4

kurssi 5 (syv) Bios 5

Muilla kursseilla ei ole oppikirjaa.

Maantiede

kurssi 1 (pak) Manner 1 (Otava)

kurssi 2 (syv)Manner 2

kurssi 3 (syv) Manner 3

kurssi 4 (syv) Manner 4

Muilla kursseilla ei ole oppikirjaa.

Fysiikka

kurssi 1 (pak.) Lehto ym.: Fysiikka 1 (Sanoma Pro)

kurssi 2 (syv) Fysiikka 2

kurssi 3 (syv) Fysiikka 3

kurssi 4 (syv) Fysiikka 4

kurssi 5 (syv) Fysiikka 5

kurssi 6 (syv) Fysiikka 6

kurssi 7 (syv) Fysiikka 7

kurssi 8 (syv) Kirja sovitaan kurssin alussa.

kurssi 9 (syv) Kirja sovitaan kurssin alussa.

kurssi 10 (syv)Kirja sovitaan kurssin alussa.

Kemia

kurssi 1 (pak) Mooli 1 (Otava)

kurssi 2 (syv) Mooli 2

kurssi 3 (syv) Mooli 3

kurssi 4 (syv) Mooli 4

kurssi 5 (syv) Mooli 5

kurssi 6 (syv) Abikemia

kurssi 7 (sov)Ei oppikirjaa

Evankelis-luterilainen uskonto

kurssi 1 (pak) Hietämäki ym. Aava. Lukion uskonto 1 (Edukustannus)

kurssi 2 (pak) Aava. Lukion uskonto 2

kurssi 3 (syv)Hanki ym.: Verso 3 – Maailman uskontoja (Sanoma Pro)

kurssi 4 (syv) Verso 4

kurssi 5 (syv) Verso 5-6

kurssi 6 (sov) "

Ortodoksinen uskonto

kurssit 1-2 (pak) Kirja sovitaan kurssin alussa.

kurssit 3-6 (syv) Materiaali sovitaan kurssin alussa.

ET

kurssi 1 (pak) ET1 - Maailmankatsomus ja kriittinen ajattelu

(Tabletkoulu)

kurssi 2 (pak) ET2 - Ihminen, identiteetti ja hyvä elämä

kurssi 3 (syv) ET3

kurssi 4 (syv)ET4

kurssi 5 (syv)ET5

kurssi 6 (syv)ET6

Filosofia

kurssi 1 (pak) Idea 1. Johdatus filosofiaan (Otava)

kurssi 2 (pak) Idea 2. Etiikka.

kurssi 3 (syv) Idea 3. Yhteiskuntafilosofia.

kurssi 4 (syv) Idea 4. Tieto, tiede ja todellisuus.

kurssi 5 (syv) Haapala ym. Taide ja kauneus - johdatus estetiikkaan (Kirjapaja)

kurssi 6 (sov)Oppimateriaali ilmoitetaan kurssin alussa.

Psykologia

kurssi 1 (pak) Skeema 1 (Edita), uusin painos

kurssi 2 (syv) Skeema 2 (Edita), uusin painos

kurssi 3 (syv) Skeema 3, uusin painos

kurssi 4 (syv) Skeema 4, uusin painos

kurssi 5 (syv) Skeema 5, uusin painos

kurssi 6 (sov) Sovitaan kurssin alussa.

kurssi 7 (sov) Sovitaan kurssin alussa.

Historia

kurssi 1 (pak)Historia ajassa 1 (Sanoma Pro)

kurssi 2 (pak)Historia ajassa 2

kurssi 3 (pak)Historia ajassa 3

kurssi 4 (syv)Historia ajassa 4

kurssi 5 (syv)Historia ajassa 5

kurssi 6Historia ajassa 6

Yhteiskuntaoppi

kurssi 1 (pak) Jokaisen yhteiskunta (Sanoma Pro)

kurssi 2 (pak) Jokaisen talous

kurssi 3 (pak) Jokaisen maailma

kurssi 4 (syv) Jokaisen oikeustieto

Terveystieto

kurssi 1 (pak) TERVE 1 – Terveyden perusteet (Sanoma Pro)
 kurssi 2 (syv) TERVE 2 – Ihminen, ympäristö ja terveys
 kurssi 3 (syv) TERVE 3 – Terveyttä tutkimassa

Kuvataide

kurssit 1-10 Töyssy, Vartiainen: Kuvataide (Sanoma Pro),
 kirja vapaaehtoinen

LUKION KOKEISIIN LIITTYVIÄ OHJEITA

Sähköiseen kokeeseen saavutaan viimeistään klo 9.15.

Koeaika on normaalisti klo 9.30–12.30, mutta voi olla opettajan kanssa sovittuna myös pidempi (koeaika voi olla tunnin pidempi myös lukion erityisen tuen toimenpiteenä). Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 10.30 alkaen.

Luokkaan mennessä jokainen opiskelija jättää laukun, matkapuhelimen, älykellon ym. laitteet luokan etuosaan. Kokeen aikana ei saa käydä avaamassa laukkuja eikä poistua luokasta, ennen kuin koe on valmis. Kaikkiin vastauspaperiin kirjoitetaan oma nimi ja paperit jätetään valvojalta.

Kokeessa saa olla mukana vain omat kirjoitusvälineet. Kurssikohtaisesti kokeessa saa olla mukana myös laskin ja taulukkokirja. Sähköisissä kokeissa käytetään ensisijaisesti omaa tietokoneita.

Opiskelijan on tyhjennettävä laskimen muisti ennen koetta. Tarvittaessa opiskelijan on selvitettävä tyhjennysmenetelmä kokeen valvojalta. Epäselvissä tapauksissa laskinta ei hyväksytä. Kokeessa ei saa olla mukana laskinten erillisiä käyttöohjeita, lisämuisteja eikä tiedonsiirtoon tarkoitettuja välineitä. Kokeen aikana laskinta ei saa lainata toiselta opiskelijalta.

Kokeissa sallitut taulukkokirjat:

- MAOL: MAOL-taulukot, Otava, sekä vastaava ruotsinno
- Ranta - Tiilikainen: Lukion taulukot, WSOY

Taulukkokirjoissa saa olla ainoastaan omistajaa koskevia lisämerkintöjä. Todetut painovirheet saa korjata, mutta taulukkokirjoihin ei saa lisätä mitään kirjoitettuja tai monistettuja tietoja eikä alleviivauksia. Tämä koskee myös sellaisia tietoja, jotka sisältyvät toisiin sallittuihin taulukkokirjoihin. (YTL: n ohjeet 9.2.2017)

Koetuotos on opiskelijan itsenäinen suoritus, ellei kurssin opettaja anna muunlaisia ohjeita.

Vilpistä kokeessa ja sen yrityksestä aiheutuu seuraavat seuraamukset:

- kurssin koevastaus ja koko kurssi hylätään sekä opiskelija saa kirjallisen varoituksen
- toistuvassa ja törkeässä tapauksessa voi seurata asian vieminen johtokuntaan ja opiskelijan määräaikainen erottaminen koulusta

Nämä ohjeet on sovittu lukion opettajainkokouksessa lukion koetilaisuuksien sujuvan toiminnan ja kaikkien opiskelijoiden oikeusturvan taakkaamiseksi.

OULUNKYLÄN YHTEISKOULUN LUKIO OPINTO-OHJELMAN VALINTAKORTTI 2019 - 2020		Hakutoive n:o									
		1.	2.	3.	4.	5.					
		<i>(ympyröi valintasi, jos olet uusi hakija!)</i>									
Nimi:		Aloitusvuosi/ryhmä:									
Peruskoulu:		Henkilötunnus:									
		Puh:									
PAKOLLISET VALT.SYVENTÄVÄT PAIK.SYVENTÄVÄT/SOVELTAVAT				47 kurssia (lyhyt matem.) / 51 kurssia (pitkä matem.) ks.kortin kääntöpuoli ks.kortin kääntöpuoli							
OPPIAINEET	1.vuosi	2.vuosi					3.vuosi				
Äidinkieli ja kirjallisuus	1 2 3 12 13	4 5 6 7 10 11 12 13	7 8 9 11 12 13								
KIELET											
A-ruotsi	1 2 3	4 5 6	7 8 9								
A-englanti	1 2 3 10	4 5 6 7 8	9 10 11								
A-ranska	1 2 3	4 5 10	6 7 8 9 10								
A-saksa	1 2 3	4 5 7 10	6 8 9 11								
B1-ruotsi	1 2 8	3 4 5 6	7 9								
B2-saksa	3 4	5 6 7	8 9 10 11								
B3-saksa	1 2 3 4	5 6 7	8 9 10 11								
B2-ranska	3 4	5 6 7	8 9 10 11								
B3-ranska	1 2 3 4	5 6 7	8 9 10 11								
B3-espanja	1 2 3	4 5 6	7 8 9								
MATEMATIIKKA											
yhteinen	1						8 9				
lyhyt	2 3	4 5 6 7	8 9								
pitkä	2 3 4 11 14	5 6 7 8 12 15	9 10 13 16								
LUONNONTIETEET											
Biologia	1 3	2 4 5 6	7 8								
Maantiede	1 2 3	4 5 6									
Fysiikka	1 2 3	4 5 6 9	7 8 10								
Kemia	1 2	3 4 7	5 6								
MUUT REAALIAINEET											
Ev.lut.uskonto	1 3	2 5 6	4 6								
Ortod.uskonto	1 3	2 5	4 6								
Elämäntutkimus	1 6	2 3 6	4 5								
Filosofia	1 3	2 3 4 5	4 5 6								
Psykologia	1 2	3 4 6	5 7								
Historia	1 4 5	2 3 7	6 8								
Terveystieto	1	2 3	4								
Yhteiskuntaoppi	1	2 3 4 6	5 6								
TAIDE- JA TAITOAINEEET											
Teatteritaide	1 3	2 4	D08								
Musiikki	1 3 4** 8 11	2* 6 7 9 10 12 14	4** 13 D06								
Kuvataide	1 4 6 10	2* 3 5 7 8	9 11 D02								
Liikunta	1 3 6 8 9	2 4 5 7 9 10	9 D04 12								
Kotitalous	1	2	D01								
Käsityö		1									
Tietotekniikka	1 2	3 4									
Opinto-ohjaus	1 4	2 3 4	4								
TEEMAOPINNOT											
		1 2	3								
*) Musiikin 2.kurssi ja kuvataiteen 2.kurssi ovat vaihtoehtoisia **) Parillisina vuosina ***) Parittomina vuosina											
Lukion suorittaminen kolmessa vuodessa edellyttää:		2.vuosi - 30 kurssia		3.vuosi - 15 kurssia							
yhteensä väh. 75 kurssia											
VALINNAT	1.vuosi	2.vuosi			3.vuosi						
pakolliset kurssit yht.											
valt.syventävät kurssit yht.											
paikalliset yht.											
kaikki kurssit yht.											

OYK

Oulunkylän yhteiskoulu

Maria, Annalisa